

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravništvu prejemam:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 38—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Duhovna oblast in nove deželnozbornske volitve.

Kakor potrebujejo klerikalci, ako hočejo zmagati pri kakršnihkoli volitvah, moralno in dejansko podporo vlade, tako jim je takisto tudi potrebna pomoč cerkvene oblasti in aktivno sodelovanje cerkvenih organov.

Ako bi takozvane slovenske ljudske stranke ne podpirala z vso svojo avtoriteto cerkev in z vso verno duhovščino, bi morala ta stranka že zdavnaj propasti, ker sta edina zaslomba in edina njena stebra v narodu cerkev in duhovščina.

Da, za propast te stranke bi že zadostovalo, ako bi imenovana dva faktorja prenehala zlorabljati verske institucije v politične svrhe v prilog dr. Šusteršičevi in dr. Krekovi stranki in ako bi se tudi v bodoče duhovniki aktivno udeleževali političnega življenja.

Duhovnik kot navaden politik in agitator ni bogsigavdi kako nevarno v javnem življenju, opasen postane šele, ako jame v politične namene zlorabljati verske svetinje ter vlačiti cerkev in vero v areno političnega boja.

Ako govori duhovnik na političnih shodih, ako nastopa v javnosti, kakor vsak drugi navaden politik, se ga ni treba bati, ker je brezopasen, ako pa izrablja prižnico kot politično agitacijsko tribuno in izkorišča spovednico za politično hujškanje in ščuvanje, postane s tem faktor, ki vpliva z neodoljivo močjo na tok političnih dogodkov.

Zato je tudi stranka, v katere službo se postavi duhovnik z vsemi atributi svojega stanu in poklica, organizacija, ki se lahko kosa in meri z vsemi se tako izborni organiziranimi političnimi strankami.

Tudi slovenska klerikalna stranka crpa svojo moč in svoj vpliv edino in izključno iz okolnosti, da ji je vsa duhovščina s škofom na čelu vdinjana kot poslušna služabnica, ki je ponižala hrame božje, hiše molitve v agitacijske lokale za Krek - Šusteršičevo politično stranko.

Znano je, da so naše cerkve že desetletja sem' arene, kjer se nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom vrše javni politični shodi, na katerih nastopata župnik in kaplan kot govornika na prižnici, dan za dnevom pa zaupni sestanki v spovednicah, v katerih se med štirimi očmi dela propadanda za stranko, ki ji načelujeta dr. Krek in dr. Šusteršič.

V živem spominu je še, da je škof še pri vsakih volitvah izdal pastirski list, v katerem je priporočal vernikom v izvolitev Krek - Šusteršičeve kandidate, vse druge pa prokel na dno pekla kot brezbožnike in neverce.

Povrhu je dal izpostaviti za časa volitev — najsvetejše, pred katerim bi naj ljudstvo molilo in prosilo boga, da bi bili izvoljeni za poslance »krščanski in katoliški« vzorniki, kakršna sta častivredna gospoda dr. Krek in dr. Šusteršič. Tako je bilo to doslej. Ali bo pri tem ostalo tudi to pot?

Ali bo škof Anton Bonaventura tudi pri teh volitvah izdal pastirski list, v katerem bo priporočal vernikom dr. Janeza Evangelista Kreka kot krščanskega moža in katoliškega vzornika?

Ali bo tudi sedaj ukazal po vseh hramih božjih izpostaviti najsvetejše in pred tem najsvetejšim zakramentom moliti, da bi bil zopet izvoljen »vzor pobožnosti, pravosti in angelške čistosti« dr. Janez Evangelista Krek in njegovi njega vredni kandidati dr. Pegan in dr. Zajec z vsemi njuni doglavitvami?

Ne moremo verjeti, toda dandanes je pri nas tudi to mogoče!

In če bi se to, kar sicer ne moremo verjeti, vendarle zgodilo, potem si bomo na jasnem, da je cerkvi in duhovščini vera in pravost v resnici povsem postranska stvar in da ji je dejansko ležeče samo na tem, na gospodujejo v javnosti močje, ki so jim neprestano na jeziku Kristus, Jezus, Marija in Jožef, v resnici in v dejanskem življenju pa so očitni grešniki in nečistniki, ki pravijo, da se ne priznavajo nobenih verskih spon...

In za te zglednike se bo izpostavilo najsvetejše in za te vzornike se bo molilo po vseh cerkvah! Kakšna

blasfemija! Kje je sin človekov, da bi s korobačem poglaval nevredno, zločinsko drhal s svetišča in hramov božjih?!

Državni zbor.

Dunaj, 24. oktobra.

Cesar se je danes pritožil nad parlamentom, kateremu delo ne gre izpod rok. Podpredsednik zbornice Jukel je na to opozoril vladarja, da so temu v prvi vrsti krivi narodni spori, ki motijo delazmožnost državnega zbora. Cesar je na to odgovoril, da bi bilo potrebno narodne spore razrešiti v deželnih zborih in da bi bilo želeto, da se državno zakonodajstvo končno enkrat teh zadržkov oprosti. »Da«, pravi nato reprezentant avstrijskega parlamentarizma, »toda trebalo bi se podvzeti v to svrhu energične korake«. Temu pozivu je sledil lakoničen odgovor cesarja: »Morda imate prav«.

Ta razgovor tvori danes predmet največje pozornosti v parlamentu. Pripisovati mu je praktičen in principijalen pomen.

Podpredsednik Jukel je član krščanske socialne stranke, ki se je pred par dnevi v nižje - avstrijskem dež. zboru zopet pečala z žalostno znano lex Kolisko. Ta zakon je izliv najbesnejšega nemško - nacionalnega šovinizma ter določa izključno pravico nemškega jezika v šoli in uradu cele nižjeavstrijske dežele. Ta zakon se nahaja v striktnem protislovju s čl. 19. drž. osnovnega zakona in vlada se ga faktično dosedaj še ni upala predložiti cesarju v sankcijo, akoravno je bil v nižjeavstrijskem dež. zboru že opetovano sklenjen in akoravno ni manjkalo silnega pritiska nemško - nacionalnih in krščansko - socialnih krogov, da ga cesar podpiše. Po današnji avdienci kršč.-soc. voditelja, ki je tudi nižjeavstrijski deželni poslanec, je postalo verjetno, da se namerava vlada v bodoče otresti dosedanjih pomislekov.

Podpredsednik Jukel je priporočal cesarju »energične korake« proti parlamentu. Parlamentarna javnost si je popolnoma na jasnem, kam merijo te besede v prvi vrsti. Iz njih

govori program one struje, ki se zavzema za direktno suspenzijo ustave ter ureditev zlasti narodnostnega vprašanja z absolutičnimi sredstvi. Jukelov nasvet se glasi v jasnejšem govoru: »Razženite parlament in oktroirajte predvsem češko - nemške »spravne zakone«. Cesar odgovarja bolj pozitivno, kakor negativno, kar je najboljšje znamenje, da se ta načrt resno upošteva oziroma, da je za izveditev že popolnoma pripravljen.

Podpredsednik Jukel je seveda le figura. Mož je skromen posestnik in gostilničar z dežele in poteze visoke politike so mu precej tuje. On je govoril danes pri cesarju, dobro instruiran in pripravljen od vlade in celi prizor iz cesarskega dvorca, ki so ga vladni organi tako naglo javno naslikali, je spreten aranžma ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Najmučnejši vtisk mora napraviti na vse kroge, ki so si obvarovali še nekaj ustavnega čustva, da priporoča baš poklicani zaščitnik parlamentarnih svobod in pravice, član zborničnega prezidija — energične korake proti parlamentu. Posl. Prunar je na ta karakterističen pojav avstrijskega konstitucionalizma na koncu današnje seje še posebej opozoril.

Razgovor med vladarjem in poslancem pa je za avstrijske narode še velikega principijelnega pomena. Narodnostni spori naj bi se reševali v posameznih kronovinah, tako govori Stürgkhov kabinet na usta vladarjeva. To načelo se nahaja v ostrem nasprotju z obstoječimi zakoni in še v ostrejšem z bistvom narodnostnega vprašanja v Avstriji. Ureditev narodnostnega vprašanja je koncem koncev odvisna od razrešitve manjšinskega vprašanja. Kako naj rešijo to nalogo deželni zbori, kjer je že a priori eden narod v večini in dostikrat absoluten gospodar položaja, to je nerazrešljiva uganika. Spravo med Slovenci in Nemci naj prepuščamo štajerskemu, koroškemu deželnemu zboru, v Gradcu in v Celovcu naj se sklepajo zakoni o jezikovnih predpisih v šoli in uradu? Državni temeljni zakon kaže marveč edino pristupno pot, po kateri bi se lahko približali narodnostnemu miru v državi: ako bi se odgovorni fak-

torji odločili se resno lotiti velike naloge izvrševalnih zakonov k čl. 19. drž. osn. zak., o katerih sklepati je edino poklican in tudi zmožen je državni zbor. Narodnostni spori zadržujejo res ves naš ustavni kulturni in gospodarski razvoj, toda pregnati jih iz parlamenta v deželne zbore, se pravi jih postoteriti...

V parlamentu je bil danes sicer tih dan. Slabo obiskana zbornica je dopoldan sprejela predlogo o totalitatorskem davku odklonivši vse spreminjevalne predloge in navzlic vsem grožnjam Jokey - kluba, da bodo sedaj naši aristokrati in bankirji prirejali svoje velike dirke — na Ogrskem. Pri razpravi o tretjem zakonu finančnega načrta, ki uvede posebni davek na šumeča vina se je zopet pojavila rusinska obstrukcija. Posl. Staruh je govoril svoje tri ure in razpravo bo mogoče zaključiti šele prihodnji teden, ki se splošno označuje za velekritičen. O načrtih strank in namerah vlade smo že poročali, treba pa je znova zabeležiti vesti, da je stališče Stürgkhovega kabineta jako omapano. Cesar se je baje izjavil, da bi se izseljeniški škandal nikdar ne bil mogel tako grdo razviti, da so bili neposredno interesirani ministri predvsem notranji in trgovinski bolj pazljivi in bolj vneti v izvrševanju svojih dolžnosti. Govori se, da vlada potrebnih konsekvenc zaenkrat le za to še ne izvaja, ker bi ne bilo oportuno komplicirati parlamentarne težkoče s kabinetsko krizo.

Že v včerajšnji seji se je pečala zbornica z zanimivo in značilno afero iz naših domačih krajev. V mestnem okraju štajerskem Ptuj - Lipnici je bil kakor znano po ljutom boju l. 1911 izvoljen vsenemški kandidat posl. Malik, proti kateremu so se takozvani Ornikovci posluževali najnižkotnejših sredstev. Kakor Malik zatrjuje je stal v Ornikovi nemško - nacionalni službi ves državniški aparat in država je plačala tudi del volilnih stroškov, prisilila svoje uradništvo, da je glasovalo za Ornikovega varovanca Rauterja — skratka bile so to volitve, za katere poznamo pri nas izraz »gališke volitve«. Posl. Malik je stavil radi teh volitev nujni predlog, o katerem je

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanjosti.

Spisal L. C.

(Dalje.)

Kaplanu Juriju je šinil pri teh besedah čez obraz za hip izraz naravnost demonične radosti — toda le za hip, da tega cerkovnik niti opazil ni. Ko je sedaj kaplan nadaljeval, so postale njegove besede prijaznejše in skoraj očetovske:

»Zavoljo vas me veseli, da niste tega utajili svojemu duhovniškemu predstojniku, to je meni. Kar ste mi pa vse povedali, je tako hudo, da moram to s krvavečim srcem, če se nečem smrtno pregrešiti zoper svoje dolžnosti, sporočiti prevzvišenemu knezoškofu. Moja nadaljna dolžnost pa je tudi, da takoj z vami spišem natančen zapisnik o vsem, kar ste poprej opozorjeni na svojo katoliško zavest in svoje katoliške dolžnosti izpovedali meni kot katoliškemu duhovniku. Torej začniva!«

Kaplan Jurij se je po teh besedah podal k svoji pisalni mizi, predložil pred se polo belega papirja in že hotel pričeti s sestavo zapisnika, ko opazi, da stoji cerkovnik še ved-

no, kakor pribit na svojem prostoru sredi sobe.

»Miha Šteblaj, stopite le bližje in se vsedite tukaj na stol, ker bode sestava zapisnika trajala precej časa.«

Skoro ječe je pa prihajala na to povabilo iz ust ubogega cerkovnika mila prošnja:

»Pustite me, gospod doktor! Jaz ne smem takega zapisnika podpisati. Zakrivil bi se najgrše nehalnosti proti pokojnemu županu in njegovi hiši, ker so pokojnik in njegovi ljudje meni in moji rodbini naklonili nešteto dobrot, posebno za časa boleznin in smrti moje uboge žene. Kaj bi bil počel jaz ubožec s svojimi šestoro črviči tedaj in po ženini smrti, če ne bi bilo županove hiše. Lakote bi morali vsi poginiti. Zato reje ne morem in ne smem podpisati. Kaj bi rekli tudi gospod župnik? Iz službe bi me izpodili...«

Temu tarnanju cerkovnika Šteblaja napravil je pa kaplan Jurij konec s tem, da je z osornim glasom zagrmel nad ubogim cerkovnikom:

»Kdo je več, ali župnik ali sam presvetli knezoškof in komu smo dolžni vsi nepogojno pokorščino, ali župniku ali presvetlemu knezoškofu?

Jecljaje odgovori cerkovnik: »Presvetli knezoškof«.

»Ali veste, cerkovnik Miha Šteblaj, da postopam jaz dr. Jurij

Podpečnik, kaplan orehovelski, po svetem ukazu našega prevzvišenega knezoškofa?«

Pri teh besedah vzame kaplan iz žepa svojo listnico in iz nje listini podobno pismo: predno je razgrne, je poljubi in potem kazoč na podpis pisma vpraša potrtega cerkovnika:

»Čegav podpis je to? Ali ni to podpis samega presvetlega knezoškofa in v njegovem presvetlem imenu vam sedaj kot njegov nevredni namestnik ukazujem, da se takoj tu vsedite, da sestavim po svoji dolžnosti z vami zapisnik, katerega bode morali podpisati, ako vam je ljuba vaša služba in ako nečete s svojo družino izgubiti cerkovniške službe pri cerkvi sv. Petra. Brez vsakega ovinka vam povem, da bodem takoj sporočil presvetlemu vladiki, kako upornega, nepokornega in nekatoliško mislečega cerkovnika ima pri župni cerkvi sv. Petra v Orehovljah, če se bodele še nadalje upirali njegovemu ukazu!«

Grenka misel na njegove nedolžne otročice, katere bi pahnili v revščino in nesrečo, obupna misel na njegova stara leta, ki naj bi mu potekala v skrbeh in nadlogi, žalostna misel na priljubljeno mu Orehovlje in na grob svoje pokojne žene na pokopališču sv. Križa, katera bi moral zapustiti, če se ne pokori zahtevi mladega kaplana, pretresovale so ubogemu cerkovniku vznemirjeno srce: sitna, a gotova zavest da bo-

de mladi kaplan brezobzirno uresničil svoje grožnje, ga je popolnoma potrla in bolj mrtev kot živ je po zelo dolgem odmoru izrekel tihe besede, da je pripravljen podpisati zapisnik.

Komaj je kaplan to slišal, že je začel pisati po beli poli z nekako nervozno naglico in ko je bil skoro čez četrto ure gotov z zapisnikom, ga je z besedami: »Da ne bode rekli, cerkovnik Miha Šteblaj, da niste dobro vedeli, kaj ste podpisali, vam bodem zapisnik prebral: vi pa natančno pazite in me takoj opozorite, če bi bil kaj nepravilnega zapisal, kar pa ne verujem,« začel čitati cerkovniku z onim vzvišenim glasom, kakoršnega je uporabljal tedaj, kadar je hotel vernim ovčicam raz prižnico posebno živo predočiti in naslikati peklenške muke.

Čital je pa vedno hitreje sledeči sestavek:

»Zapisnik

sestavljen dne 20. septembra 19... v Orehovljah po doktorju svetega pisma Juriju Podpečniku, kaplanu pri cerkvi sv. Petra v Orehovljah kot preiskovalnem komisarju z Miho Šteblajem, cerkovnikom pri cerkvi sv. Petra v Orehovljah.

Po preiskovalnem komisarju ostro opozorjen na svojo sveto katoliško prepričanje in svoje svete katoliške dolžnosti iznovedal je zasl-

šani Miha Šteblaj prostovoljno tako-le:

Včeraj, to je dne 19. septembra pokopani Blaž Novak, posestnik, gostilničar in župan v Orehovljah je bil

a) mnogo let naročen na brezverski list »Slovenski Narod«, s katerim se je v njegovi zelo obiskani gostilni lahko vsakdo pohujšal, ker ga je dajal brati tudi svojim gostilniškim gostom,

b) se ni kot župan orehovelske občine udeležil nobenega slovenskega katoliškega shoda,

c) je bil navzoč pri onem županjskem shodu, ki ga je pred leti sklical zagrizeni liberalci Ivan Hribar v Ljubljano,

d) je bil odločen sovražnik prekoristnih zavodov sv. Stanislava, katere je javno imenoval nepotrebne in prostovoljne darove za te prekoristne zavode občuten in nepotreben davek našega dobrega in vernega slovenskega katoliškega ljudstva,

e) je javno podil svojega svetega in težavnega poklica se zavedajoče duhovnike nazaj v cerkev in pridigoval, da se ne smejo vtikati v nobeno posvetno zadevo in

f) je bil zagrizen pripadnik brezverske šole.

Vse to je bilo splošno znano ne samo po celi orehovelski župniji, temveč tudi v vseh sosednjih župnijah.

Včeraj dne 19. septembra, ko se je pokopavalo liberalnega pohuj-

zbornica včeraj in danes razpravljala. Notranji minister se je čutil primorane braniti državno upravo pred ostrimi napadi vsenemškega poslanca — žal le z negativnimi argumenti. Parlament je nujnost Malikovega predloga odklonil — slovenske stranke bi se morale bolj zanimati za umazano perilo Nemcev, tako pa so pomagale ubiti predlog, ki je bil naperjen proti korupcionističnemu sistemu dveh mogočnih zavezniškov — nemškega Nationalverbanda in vlade.

Prosto pravo in Pit-reichovci.

(Dopis uglednega pravника.)

V zadnjem času se je med pravniki in deloma tudi med drugimi učenjaki začelo gibanje proti pisanemu (kvalificiranemu) pravu, s katerim se ne shaja pri razsojevanju vseh pravnih sporov, ker dejansko življenje hiti pred zakonodajstvom tako, da ga to ne dohaja. Preje se je že učeno sodništvo, grajalo, da je »svetu tuje«, da ne pozna življenja in pravne vesti ljudstva in njegovih posamičnih slojev. To spoznanje je oživilo porotne sodbe, borzna in druga razsodišča in prav razširjeno mnenje, da vsakega človeka naj sodijo samo njegovi vrstniki, ker edini ti morejo razumeti potrebe in iz njih vzhajajoče mišljenje dotičnika. Pravniki (sodniki) pa da se duševno zakopavajo v svoje paragrafe in to jih oddaljuje od živih potreb ljudstva, ker tudi za sodbe o razmerah in sporih, ki nastajajo vsled iznajdb in dogodkov, o katerih pisano pravo ničesar ne govori, nimajo razuma in so v obče premalo poučeni o stvareh izven svojih paragrafov.

V slovenskem jeziku je pisal v zadnjem »Pravniku« o tej stvari dr. Goršič, prej pa že in v zadnji »Vedi« dr. Sagadin.

Če je zanimanje za »prosto pravo« že prodrlo v prezidialne pisarne za Slovence obstoječih sodišč, o tem vsaj iz naredb štajerskih, koroških in kranijskih prezidijev, ni nič videti. Nasprotno! Kar se da brez kršenja veljavnega pisanega prava storiti po neovrznih naukih prostopravnikov in zdravem razumu, n. pr. da bi sodniki morali poznati življenje in mišljenje ljudi, katere sodijo, da torej morajo tudi, kar je naravno, znati popolnoma jezik ljudstva, med katerim delujejo, tega po dejanskih ukrepih svojih ne vedo in nečelo vedeti predsedniki naših sodišč, ampak nastavljuje sodnike, katerim je kakšen Gallinger prisodil zmožnost, porabnost in vsposobljenost, če tudi se pozneje pokaže, kakor n. pr. pri Jaklitschu v Sošanju in Lobergerju v Rogatcu, da niso kos svojim nalogam.

Celjskemu predsedniku gospodu Kotzianu so bolj na skrbi nemška imena davčnih občin, ki se za Slovence po veljavnih zakonih in zdravem razumu morajo imenovati s slovenskimi imeni, — kakor dobre sodbe. Sodniki so za ljudstvo v svojih službah, ni pa ljudstvo zato, da bi se nemško učilo za nesposobne sodnike. Da so se nemški pravdniki naučili po komentih piti, peti in sekati si svoje glave, to jim ne daje nobene večje pravice do sodniških mest, ka-

kor sestradanim slovenskim njihovim tovarišem. Nemški burš naravno nemilo gleda slovenskega kmeta, ki išče pravico, ker ga ne razume, da bi ga moral razumeti. Zato je Slovenec naravni sodnik Slovenca.

Ako je res kak nemški kandidat sodništva družabno bolj olikan, kakor kak Slovenec, kar pa v obče ni resnično, dokaz temu življenju n. pr. v celjski nemški hiši, — to ne daje Nemcu prednosti pred Slovincem, katerega imajo sodniki predniki zakonito dolžnost za sodništvo pripravljati v vsakem, tudi v družabnem oziru, ako bi v tem kaj manjkalo. Glavni pomoček družabne, izobrazbe je zgled. Tega pa manjka tu pa tam pri pripravljajočih sodnikih, posebno pa pri nekaterih srednješolskih učiteljih. Zadnja »Veda« (stran 467) je opozorila, da vojaške šole učijo gojenje vedenja pri mizi, na plesišču, uporabe vizitk in sploh kretanja v družbi, česar vsega v civilnih srednjih šolah ni, pa bi moralo biti. In ako srednja šola temu ni zadostila, izpopolniti morajo vzgojo oni, ki imajo mlade ljudi pripravljati za javne službe. Pitreich hudo greši, ako očita slovenskim pravnim praktikantom pomanjkljivost v čitanju in kretanju. Ukazati bi moral pripravljajočim sodnikom vsestransko izobrazbo sodniških kandidatov in s tem bi odpravil tudi precej očitkov, katere izrekujejo prostopravniki nasproti sedanjim sodnikom.

Kam plovemo?

Potovanje predsednika francoske republike Poincaréja na Španijo je kar največjega pomena za evropsko konstelacijo. Krona tega triumfalnega pohoda pa je vsekako manifestacija v Kartageni, kjer so se srečale angleška, francoska in španska mornarica. Jasno je, da se je Španija popolnoma približala Angliji in Franciji. V slavnostnih govorih se je sicer govorilo le o prisrčnem razmerju in o neizpremenjenem prijateljstvu, toda dogaja se, da so dogovori, sklenjeni brez pisanih formalitet, mnogokrat močnejši nego pogodbe, ki so jih sklenili in podpisali razni diplomati. To najbolje kaže dejstvo, če primerjamo angleško-francoski dogovor in avstrijsko-italijansko zvezo. Sodimo lahko, da je francosko - španski dogovor podoben angleško - francoskemu prijateljstvu, kar moremo sklepati iz skupnih interesov Francije in Španije. Francija je obljubila Španiji pomoč, da premaga upor Kabilov v Kifi. Tudi finacijsko hoče Francija pomagati Španiji.

Iz brzojavk, ki sta jih poslala španski kralj in predsednik francoske republike angleškemu kralju, pa je tudi razvidno, da se Španija ni samo približala Franciji, marveč tudi Angliji. Ta novi trojni sporazum je dalekosežnega pomena. Za službe, ki jih Španija izkaže Franciji in Angliji v Maroku, more pomagati Španija v slučaju vojne svojima prijateljem s svojo mornarico in s svojimi pristanišči. Dosedaj je sicer vojna moč Španije na suhem in na morju precej slaba, toda v tem oziru jo bodo podprli francoski milijoni. Že čez šest let bo imela Španija eskadro šestih dreadnoughtov in bo torej kot pomorska sila le nekoliko slabejša nego Avstro - Ogrska. Zemljepisna

lega nam jasno kaže, da more v slučaju vojne trojnega sporazuma s trozvezo zapreti španska mornarica avstrijsko mornarico v Sredozemsko morje.

Francoska diplomacija pa si je pridobila tudi Grško ter pomagala Romunski, da se je ta osvobodila avstrijskega jerobstva. Ozke in intimne zveze trojnega sporazuma s Srbijo in Črno goro so pa dovolj znane.

In tako vidimo, da je znala dalekovidna francoska diplomacija, ki deluje počasi in previdno, toda z veliko energijo, ustvariti skoro cel obroč okoli trozveze.

Kakšne pa so perspektive naše monarhije v teh velepomembnih izpremembah, ki se vrše v evropskem koncertu. Naša diplomacija se ponosito zanaša na trozvezo. Toda kdor le nekoliko skozi drobnogled pogleda trozvezo, vidi, da je ta zveza le bolj problematičnega pomena. Opevana hohenzollerska zvestoba se je najbolje pokazala meseca novembra lanskega leta, ko je hotela Avstro - Ogrska napovedati vojno Srbiji. Izkazala pa se je tudi letos, ko je naša diplomacija zahtevala revizijo bukareštanskega miru. Nemška diplomacija je bila pri vseh korakih, ki jih je napravila Avstro - Ogrska v zadnjem času na Balkanu, skrajno previdna. Navidezno je sicer simpatizirala z našo diplomacijo, za hrbtom pa je odjedala naši izvozni trgovini in industriji na Balkanu in sploh v Orijentu trg za trgov. In če bo šlo tako dalje, kmalu avstrijski industriji ne bo preostajalo drugega blaga za izvoz, nego izvoz orožja in streljiva v — Albanijo, na račun avstrijskih davkoplačevalcev.

Razmerje med Avstrijo in Italijo ni bilo nikdar odkrito. O tem govore cele knjige dislokacije vojaštva na obeh straneh meje. In javna tajnost je, da se v Italiji zdaj pred volitvami govori o reviziji razmerja k Avstriji. Italijansko javno mnenje zahteva zblizanje Italije s Francijo, toda kabinet vodi drugo politiko.

In kaj je vzrok, da imamo v naši zunanji politiki tako — recimo smolo. Pač notranje razdrapanje politične razmere brez principov brez morale. Na Ogrskem se kar na debelo, z milijoni podkupujejo ministri in drugi veljavni politiki. Tam se vrsti škandal za škandalom, panama za panamo. Pri nas v Avstriji smo imeli pred kratkim Redlovo afero, zdaj imamo škandal s Canadian Pacific družbo. In če k temu prištejemo še milijone, ki nas so stale balkanske homatije, tedaj smemo smelo trditi, da smo izgubili več, nego če bi izgubili vojno.

Toda kakor vidimo, še ni upanja, da se pri nas razmere izpremenijo. Naši vodilni diplomati in državniški so pač premalenekostni, nimajo one energije, da bi pomodeli stari sistem, ki se opira na elemente, ki spadajo zdavnaj že v staro šaro, in da bi se oklenili novih činiteljev, polnih moči in še neporabljene življenske energije.

Pletarska šola za Haloze.

V Celju, 20. oktobra.

Poleg meščanske šole v Žalcu in gospodinske šole v St. Jurju ob J. žel. imajo štajerski Slovenci zaznamovati iz zadnjega zasedanja štajerskega deželnega zbora še eno važno šolsko pridobitev, namreč pletarsko

šolo v Sv. Barbari v Halozah, katere pridobitev je zelo zanimiva.

Že leta 1909 je deželni poslanec dr. Kukovec stavil v deželnem zboru predlog, naj se dovoli stalna letna podpora 1000 K iz deželnih sredstev za pletarsko šolo pri Sv. Barbari v Halozah. Ta šola se je namreč ustanovila že pred več leti pod pokroviteljstvom poljedelskega ministrstva kot državni zavod ter se je zajamčilo znaten prispevek k vzdrževanju, iz državnih sredstev, ako tudi okraj, občina in dežela zasigurajo prispevke. Občina je svojo dolžnost storila v obli meri. Nakupilo se je zemljišče in priredilo za pridobivanje vrhja, uredila se je tudi obširna delavnica. Nad 20 ubožnih odraslih dečkov se je pod vodstvom nadučitelja Antona Ogorevca v enem letu izučilo v pletenju košev in drugih podobnih izdelkov, ki so dobili zelo dobro ime v prodaji. Namen zavoda je, tamšnjemu, izredno ubožnemu ljudstvu skrbeti za izučenje domače obrti pletarstva stalne dohodka in jih privezati na domačijo, kar je v narodnogospodarskem oziru seveda važna zadeva. Toda z ozirom na ustanovne stroške je prišlo podjetje v težkoče, ker je državna oblast izjavila, da odtegne pomoč, če dežela ne stori svoje dolžnosti. Ko je dr. V. Kukovec v štajerskem deželnem zboru leta 1909 vložil predlog za stalno podporo ti šoli, ni se mogel opreti na slovenske kmečke poslance. Ti so namreč ravno takrat storili sklep, ki je zapisan tudi v zapisniku o sejah njih »slovenskega (?) kluba«, češ, da ne sme nobeden klerikalni poslanec sodelovati pri dr. Kukovcu nobenega predloga in ga podpirati v deželnem zboru. Naravno se je dr. Kukovec obrnil za pomoč tja, kjer jo je bilo mogoče dobiti, saj se je šlo za dobro slovensko stvar. Vplivni poslanci štajerskega veleposstva so bili pridobljeni za stvar, ker so izpovedali, da je poštena in že je bilo zagotovljeno, da se deželni zbornici predlaga v smislu predloga dr. Kukovca, naj se dovoli taka stalna podpora za šolo v Sv. Barbari iz deželnih sredstev. Tu so pa slovenski klerikalci onemogočili delo v deželnem zboru in tudi uboge Haloze so seveda izgubile podporo dežele za svojo šolo. Podjetje je bilo v največji nevarnosti, da se mora opustiti. Zopet je pa vložil dr. V. Kukovec v deželnem zboru prošnjo za podporo. Tudi tokrat je našel zaslonbo pri veleposestnikih baronu Kellerspergu in Klammerju, ki sta se za podporo zavzela. Preteklo soboto je pa deželni zbor skoro nevede in brez ugovora soglasno sklenil 1000 K vsakoletne podpore. Mogoče je torej vendar za slovenske kmete tu pa tam kaj doseči brez pomoči slovenskih klerikalcev.

Volilci v Ljubljani in na deželi — pozor!

Kdor zasleduje volitve zadnjih časov na Kranjskem, vidi, da so klerikalci zmagovali zlasti, ker so bili veliki mojstri v volilnem gibanju, osobito v agitaciji. Po duhovščini so znali zanesti smisel za pridobivanje glasov tudi v skrajno gorsko vas. Pri tem se niso strašili nobenega truda, zavedajoč se gotovosti, da jim podrobno volilno delo, ako se vrši sistematično, donese zmago za zmago.

Uspeh pri volitvah zavisi dejansko skoro edinole od pametnega, vztrajnega in do skrajnosti pazljivega postopanja skozi cel čas volitev, od dne razpisa pa do trenutka, ko položi volilec glasovnico pred volilno komisijo. Zlasti sedaj, ko so si klerikalci s sleparskim volilnim redom in s sleparskim volilnim postopanjem prisvojili večino občinskih zastopov, je treba s potrjeno močjo poudarjati, da se je

volilno postopanje že pričelo

in to v trenutku, ko je izšel razpis deželne vlade za nove volitve. Že sedaj se mora sleherni volilec brigati za to, da dobi volilno pravico in stavi na braniku, da je ne izgubi. Sestavljajo se namreč že po celi deželi

volilni imeniki,

ki tvorijo podlago za vse nadaljno volilno postopanje. Ne moremo zadosti nujno opozarjati slehernega volilca na važnost volilnih imenikov. Le, če se volilci sami brigajo, so volilni imeniki prav sestavljeni, sicer ne. Kdor se zanje ne briga, je lahko iz njih izpuščen. S tem je že izgubil volilno pravico, in naj bi je tudi smel uživati. Kdor se ne briga za volilne imenike, je kriv, če dobe z vpisom volilno pravico ljudje, ki jim ta po postavi sicer ne bi šla.

Ne pomaga nič! Je že prepozno!

Tak odgovor dobi sleherni, ki se ne briga za volilne imenike, dokler so razgrnjeni pri županstvu na splošen vpogled. Ko preteče

reklamacijska doba,

ki traja 8 dni, je volilni imenik pravomočen in veljaven, ako ni bilo proti njemu ugovora in naj bi bil še tako krivično sestavljen! Kdor je vpisan, bo volil, kdor ni vpisan, ne bo volil! Umevno je, da je treba ob vladajočih razmerah, ko gre klerikalcem za to, da ohranijo nasilje za vsako ceno, kaj posebno na prste gledati njihovim ljudem po občinskih uradih, ker se zna pripetiti, da se bodo namenoma izpuščali naši volilci, neopravičeni volilci klerikalcev pa vpisavali. — Paziti treba tudi na to, če je ime volilec pravilno pisano. Z napačnim imeni in drugimi napačnimi podatki v volilnih imenikih, so klerikalci že marsikoga opeharili in spravili ob glas. Zatorej, volilci, pozor!

Kako reklamirati?

Prihodnje dni bo posebno treba paziti na to, kdaj bo pri županstvu razglašeno, da je volilni imenik na vpogled. Vsak dan treba iti v občinski urad gledat in spraševati, če je že volilni imenik razgrnjen. Le osem dni po tem razglasu se namreč sme reklamirati, to se pravi, zahtevati, da se v volilni imenik še kdo vpiše, ali kdo izbriše. Kdor zamudi ta rok, zamudi vse! Reklamira se ustmeno ali pisмено pri županu. Najbolje je, vlagati reklamacije pri županu pisмено in po pričah. Župan mora ugovor predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu in sicer tekom treh dni. Zoper odločbo okrajnega glavarstva se lahko pritoži na vlado v treh dneh. Te pritožbe se vlagajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu. — (Kdor želi dobiti kaka pojasnila glede reklamacije ali vzorce za nje, naj se obrne na naslov »Centralni volilni odbor v Ljubljani, Wolfova ulica št. 10, I. nadstropje« ali pa na naslov »Kmečka pisarna v Ljubljani«.)

Kdo sme reklamirati?

Reklamirati imajo pravico v splošni skupini tisti, ki imajo v tej

ševalca Blaža Novaka, pa župnik pri sv. Petru v Orehovljah Matija Koren

a) pohujševalcu ni odrekel cerkvenega pogreba, kar je vzbudilo največje pohujšanje pri vseh pravih in vnetih katoličanih iz orehoveljske in sosednih župnij,

b) mu je zoper vse krajevne običaje celo na grobu govoril,

c) v tem svojem govoru z vso gorečnostjo povzdigoval pogansko narodnost,

d) koval v nebesa brezversko šolo in

e) pel pokojnemu zagrizenemu liberalcu in brezvercu ob odprtem grobu tak slasopev, da se je vse zgrajalo nad tem očitnim pohujšanjem. Ko je kaplan končal s čitanjem svojega sestavka, obrnil se je k cerkovniku, ki v svoji zmedenosti in obupu niti ni poslušal, kaj mu je čital kaplan in mu rekel, da naj podpiše.

S tresočo roko vzel je cerkovnik v roke pero, podpisal svoje ime na zapisnik in nemo odšel iz kaplanove sobe...

Na hodniku kaplanije se je pa ustavil sivolasi cerkovnik in začel jokati, kakor otrok, ker se mu je zdelo, da je, kakor je sv. Peter zatajil Jezusa Kristusa, zatajil on in izdal svojega gospoda župnika in pokojnega dobrotnika...

Kaplan Jurij tega joka ni slišal, ker je že pisal pismo na presvetlega

knezoškofa; predno je pa šel ob polu ene v župnišče na obed k svojemu župniku, zanesel je pa s petimi pečati zapečaten pismo na pošto in je oddal priporočeno na njegovo presvetlost, prevzvišenega knezoškofa...

VI.

— in ta pogled tvoj topli mehki potrdil bil mi sladko je skrivnost,

da ljubiva se pravzaprav že davno.

A šker c: Mučeniki.

Med tem, ko je kaplan Jurij v kaplaniji pestil in obdelaval uboga cerkovnika, skočila je pa njegova hčerka Lenica na kratak obisk k bolni svoji prijateljici Marjetici Novakovi, s katero jo je že iz otroških let vezalo najpriskrnejše prijateljstvo. Ko sta se skupaj pohajale vaško šolo, tičale ste vedno skupaj, imele skupno svoje male skrivnosti in to prijateljstvo iz otroških let je ostalo med njima tudi še potem, ko sta se razvile v devojke.

Ko je Marjetica nevarno obbolela, je porabila Lenica vsak svoj prosti trenutek, da je obiskala svojo bolno prijateljico. Kakor naravno se je njiju pogovor vrtel okrog presrečnih otroških let in pa okrog Stanka Kovača, ker je Marjetica to svojo srčno skrivnost zaupala svoji prijateljici Lenici. V svoje pogovore

ste pa pogosto vpletale Marjetičinega brata Ivana, ki je večkrat sam presenetil obe prijateljici ravno v trenutku, ko ste govorile o njem. Lenico je občila vedno lahna rdečica, kadar se jima je pridružil Ivan in njeno srce ji je kaj nemirno utripalo, če jo je Ivan kaj izpraševal in pri tem uprl svoje oči v njen mili obrazek. Marjetica je to opazila in nadalje tudi še to, da je njen brat posebno rad tedaj prihajal k nji v njeno sobico, kadar je bila pri nji njena prijateljica Lenica. Včasih je radi tega malo podražila svojo prijateljico, katero je s svojimi nedolžnimi opazkami spravila vselej v nemalo zadregu.

Ko je prišla Lenica k Marjetici v sobo in jo ugledala v postelji, opazila je na svoje največje veselje, da se zopet vrača zdrava barva na obraz njene prijateljice in da se je stanje ubogi prijateljice izdatno zboljšalo. To ji je tudi z odkritim veseljem takoj povedala. Po kratkem razgovoru o veleplem pogrebu pokojnega očeta je pa začela Marjetica praviti svoji prijateljici veselo novico, da je njen Stanko že dobil službo kot inženir pri deželnem odboru in da si bode takoj po nastopu te službe vzel mal dopust, da pohiti k svojemu očetu in k nji poprosi njene starše za njeno roko.

Lenica se je iskreno veselila teh veselih poročil in tudi takoj srčno čestitala svoji prijateljici nevesti, ker dob v Stanku takr odličnega in tudi

dobrega moža; šaljivo je vprašala svojo prijateljico, če jo bode povabila na svojo svatbo.

»Gotovo! Ti bodeš moja prva družica, bratec Ivan pa prvi drug,« odvrne Marjetica.

»Me že zopet dražiš,« reče na to vsa zardela Lenica.

»Pa bo res tako! Ti boš družica, Ivan pa drug! In vedno bosta morala biti skupaj in samo z njim boš smela plesati na moji svatbi in z nikomur drugim!«

V tem hipu se je začelo rahlo trkanje na vratih in predno je mogla Marjetica zaklicati »Notri!«, so se vrata tudi že odprle in notri je vstopil — Ivan.

Lenica je vsa zardela, ko je ozrla v prišlecu Ivana; Marjetica ga je pa takoj ogovorila z besedami:

»Ravno sve imele tebe v mislih. Domenile sve se, da boš ti na moji svatbi prvi drug, Lenica pa prva družica. Lenica mi je tudi morala obljubiti, da ne bode z nikomur drugim plesala, kakor samo z mojim drugim. Vprašam te sedaj, resni moj bratec, če imaš kaj ugovora proti temu domenu?«

»Če je že sklenjena stvar, ne bom ugovarjal, temveč uklonil svojo glavo storjeni domeni. Vprašam pa družico Lenico, če ji ni morda neznan, da mora družica svojemu drugu podariti iz svojih gredic najlepši šopek in da ga mora potem skozi eno celo leto vsako nedeljo

obnoviti. Tako govori stara domača častljiva postava. Vprašam torej družico Lenico, če hoče spoštovati to častljivo postavo in se ji pokoriti?«

Vsa v zadregi in z rdečico obilita poslušala je Lenica prijateljico in njenega brata; najraje bi bila smuknila pri vratih iz sobe, vendar noge so ji bile kakor priklopane in kakor plaha srna ozrla se je na pomoč proti svoji prijateljici.

»No Lenica, ali ne bodeš odgovorila na moje vprašanje?« nadaljeval je Ivan. »Ali mi bodeš kot družica moje sestrice podarila šopek na dan svatbe in potem vsako nedeljo še skozi eno celo leto potem?«

Ko Ivan od Lenice, ki si je zakrila obraz z rokama, ni prejel nobenega odgovora, izjavil je obrnjen proti sestrici:

»Vidiš, Marjetica, z vajinim dogovorom ne bode nič! Lenica noče meni kot drugu obljubiti šopka. Gotovo bi bil kdo hud, če bi ga meni dala...«

Zadušen jok je prekinil Ivana; med prsti, s katerimi si je Lenica zakrivala obraz, so se pokazale kakor biseri svetle solzice, prsi so se ji krčevito dvigale in telo ji je trepetalo kakor trepetliki. Ves osupel je zrl Ivan trepetajočo in plakajočo devojko, ker je mislil, da so njegove šaljive besede razžalile ubogo Lenico. Stopil je k nji ter jo prijel rahlo za roki, s katerimi si je zakrivala obraz.

skupini in v okraju, kjer se hoče pritožiti, volilno pravico. — V kmetški skupini se smejo pritožiti tudi le volilci, ki imajo pravico voliti v njej. Ljubljanski volilec ne sme torej reklamirati volilcev v kamniškem ali kakem drugem okraju in tudi obratno ne. Volilci iz splošne skupine ne morejo reklamirati volilcev iz kmetške skupine ter obratno. Pač pa sme vsak opravičen volilec reklamirati ne le zase, marveč tudi druge.

O volilni pravici pri deželnozborskih volitvah.

Kdor hoče ugovarjati sestavi volilnih imenikov, kdor hoče torej koga izreklamirati, ali vrekamirati, si mora biti predvsem na jasnem, kdo spada po postavi v kak volilni imenik in kdo ne. Deželnozborske volitve, ki se vrše meseca decembra t. l., pravzaprav niso le ene volitve, marveč toliko, kolikor volilnih skupin imamo. Dne 1. decembra voli splošna kurija; dne 9. decembra voli kmetška kurija ali skupina, dne 12. decembra voli mestna skupina itd.

Za vsako teh skupin so napravljene posebni volilni imeniki in umevno je, da imajo v vsaki skupini volilci po zakonu drugačne volilne pravice.

Kdo voli dne 1. decembra?

Dne 1. decembra gre na volišče največ volilcev. Že ime »Splošna skupina«, ki ta dan voli, pove, da voli splošno vse. In res po postavnih določbah ima v tej skupini volilno pravico vsak samopraven moški državljan, ki je izpolnil 24. leto svoje starosti in stanuje v občini, v kateri ima voliti, vsaj že eno leto. Razen tega ne sme imeti nobenega postavnega zadržka za izvrševanje volilne pravice. O the zadržkih pišemo pozneje.

Pripominjamo zopet in zopet, da bo dne 1. decembra volil samo tisti, ki bo v volilnem imeniku, ne glede na to, ali mu gre po postavi ta pravica, ali ne. Ravnotako pa ne bo volil, kdor ne gleda in ne skrbi za to, da pride v volilni imenik in naj ima tudi za to postavno pravico. Najboljše in najvarnejše je torej, da gre vsakdo, ki je izpolnil 24. leto in prebiva že eno leto v občini, na županski urad svoje občine in se sam prepriča o sestavi volilnega imenika za splošno skupino.

Splošna skupina voli 11 poslancev. Okraji so razven kočevskega, vsi tako razdeljeni, kakor volilni okraji pri državnozborskih volitvah.

Kdo voli dne 9. decembra?

Tudi za kmečko skupino, ki voli dne 9. decembra, se napravijo zase volilni imeniki. V tej skupini je manj volilcev, kot v splošni, ker je tu drugačna volilna pravica. — Kratko povedano, ima v kmečki skupini volilno pravico vsakdo, kdor ima pravico voliti pri občinskih volitvah v I. ali II. razredu, ne glede na visokost davka, ki ga plačuje. Tudi nekateri iz III. razreda občinskih volilnih imenikov imajo pri deželnozborskih volilnih volitvah pravico, voliti, toda le tisti, ki plačujejo vsaj 8 kron direktnega državnega davka. V kmetški skupini bodo torej volili vsi oni, ki so pri zadnjih občinskih volitvah volili v I. in II. razred, iz III. razreda pa tisti, ki plačujejo 8 K zgoraj omenjenega davka. Razen teh pa lahko volijo tudi še tisti, ki so si že danes pridobili pravico do občinskih volitev.

Z rahlo silo je odstranil roki raz obraz in tedaj je obrnila Lenica svoje objokane oči proti Ivanu. Iz oči ji je pa sijal taven žar in ta žar je imel tako moč, da je hipoma zardel in zopet prebledel močni Ivan in da je nekaj silnega pretreslo po vsem telesu in udih. Neka nadnaravna sila ga je silila še bližje k mladi deklici, neka nadnaravna sila mu je oklenila njegove roke okrog nežnega telesa mlade deklice in neka nadnaravna sila je učinila, da je krepko prvil dekle k sebi...

Marjetica je opazovala vsa srečna ta prizor, ker je vse prišlo tako, kakor je dolgo že upala in si želela. Poznala je nežno dušo svoje prijateljice, poznala njeno blago in nedolžno srce in dobro vedela, da bi njen brat Ivan na celem svetu ne mogel dobiti boljše devojke. Vsa srečna je po daljšem odmoru vprašala Lenico:

»Ali se bodeš sedaj pokorila stari častitljivi postavi in dala svojemu drugu šopek, kakor to veli postava?«

Kakor bi se vzbudila iz srečnejših sanj, začela je Lenica te besede svoje prijateljice — v istem hipu se je pa tudi že izvila iz rok Ivanu in se sklonila k svoji prijateljici na posteljo ter zakrila svoj obraz v odejo. Marjetica ji je pa položila svojo roko na glavo...

V tem hipu se pa začuje od zdolaj glas matere županje, ki je klicala svojega sina, da naj pride brž doli,

Marsikdo je šele po zadnjih občinskih volitvah dopolnil 24. leto — vsak volilec mora biti moški in 24 let star! — Marsikdo je postal med tem časom posestnik, obrtnik, ali kaj drugega, kar mu daje občinsko volilno pravico v I. ali II. razredu. Marsikdo, ki je v III. razredu, plačuje sedaj več davka in ta preesga že 8 K itd.

Občinska volilna pravica je torej podlaga za volilno pravico v kmečki skupini. Pozneje izpregovorimo obširneje še o občinski volilni pravici sami. Kmečka skupina voli 16 poslancev. Volilni okraji so zelo zverženi. Volilci jih že poznajo iz prejšnjih volitev ker se njihove meje niso izpreminjale.

Kdo voli dne 12. decembra?

Tudi pri volitvah v skupini mest in trgov, ki voli dne 12. decembra, tvori občinska volilna pravica podlaga za deželnozborsko volilno pravico. Kdor je pri zadnjih občinskih volitvah, ali kdor bi pri občinskih volitvah, ki bi se vršile tačas, volil v I. ali II. razredu, ima, ne glede na davke, volilno pravico v mestni skupini za deželni zbor. Poleg teh vsi oni iz III. razreda, ki plačajo več kot 8 kron direktnega državnega davka na leto. Skupina mest in trgov voli 10 poslancev. Volilni okraji se zadnji čas na prav sleparski način določajo, z edinim namenom, odnesti meščanom in tržanom interesno zastopstvo. Z nekaterimi mesti in trgi so namreč združene vasi v eno občino. Do zadnjega časa so volila v skupini mest in trgov edino mesta. Klerikalci pa uvajajo s pomočjo vlade prakso, da volijo po mestih tudi vasi, ki so preje volile le v kmečki skupini, kamor tudi dejansko po svojih interesih spadajo. Meščani in tržani so umevno, po takem postopanju oškodovani, ker pridejo do veljave glasovi, ki so proti njihovim interesom. Da se varujejo stare interese in volilne pravice tržanov in meščanov, je umestno, če se po vseh mestih in trgih izreklamirajo vsi volilci iz vasi, ki spadajo k mestni ali trški skupini.

Opozarjamo zlasti tržane in meščane na važnost in nujnost reklamiranja postopanja. V tej skupini bo bolj zelo hud, ker bodo skušali klerikalci — četudi zastopni — oropati meščane in tržane pravega zastopstva v deželnem zboru. Šlo bo za vsak glas in ničesar bi se ne maščevalo na dan volitve tako, kot malomarnost pri reklamacijah.

Nemški cesar v Konopištu.

O posetu nemškega cesarja pri avstrijskem prestolonasledniku v Konopištu ne poročajo iz Benešova ničesar posebnega. Ti dnevi so posvečeni lovu in pojevanju. In ničesar zanimivega bi ne našli na tem, če bi število ubitih živali ne svedočilo veselja na klanju. Nemški cesar pa je moral imeti poleg tega še »mašinen-gewehr« s seboj, drugače bi ne mogel doseči takega lovskega uspeha, kakor ga je imel. Dvakrat so bili lovci v revirju, dopoldne dve uri in popoldne dve uri in v tem času so postrelili 3300 fazanov in jerebic, nemški cesar sam pa je ustrelil 1180 fazanov. Če je to veselje do lova in če imajo visoki gospodje pri takem streljanju en masse pravi lovski užitek, bodo lahko povedali lovci. Seveda se je po lovu vršil diner. O kaki nesreči ne poročajo ničesar.

VII.

Ubijte ga! To bode do bro delo, po vrhu pa poplačam vas pošteno.

A š k e r c: Mučeniki.

Dober teden po vseh teh dogodkih hodil je orehovelski župnik Matija Koren ves razburjen po svoji sobi v prvem nadstropju orehovelskega župnišča. Dobil je namreč iz knezoškofijske pisarne s petimi pečati zapečaten pismo, ki je bilo vzrok njegovi razburjenosti in žalosti. V tem pismu se mu je s suhoparnimi besedami uradno naznanilo da je na podlagi z dokazi podprte ovadbe dejan v kanonično preiskavo. To naznanilo pa ni prav nič omenjalo, kaj je predmet ovadbe, še manj kako so proti njemu nabrani dokazi in kdo je ovaditelj. Temu uradnemu naznanilu je bilo pa še priloženo zasebno pismo samega knezoškofa. V tem pismu mu je pisal »globoko užaljeni« knezo-

Ferdinand Koburški in Vatikan.

Pred par dnevi je priobčila »Vossische Zeitung« vest iz Sofije, da prestopi ves bolgarski narod k uniji, da bodo spomenik carja Aleksandra II. Osvoboditelja vsled znanih nasprotij z Rusijo zagnili s črnim florom in da bo Slovanskemu klubu v Sofiji ukazano, da izpusti iz svojih pravil besedi »Slovan« in »slovan-ski«. Tudi »Slovenec« je pisal o prestopu Bolgarov v katoliško cerkev. To pa je tudi edino, kar zanima na Balkanu naše klerikalce.

Nekako pojasnilo k tej zadevi nam daje »Narodni Listy«, ki pišejo: »Slavjanskija Izvestija«, organ Slovanskega društva petrogradskega, reproducirajo iz oktobra številke francoskega mesečnika »La Revue« članek »Sveta stolica in Balkan«, katerega avtor je neki ruski diplomat in knez. Avtor je bil v prijateljskem razmerju z umrlim kardinalom Ledochowskim, glavo rimske propagande. Ko je 1894. obiskal kardinala, je dobil pri njem princezino Klementino Koburško, mater kralja Ferdinanda, ki je bila posredovalka med svojim sinom in Vatikanom. Kardinal Ledochowski se je pri tej priliki izrazil, da Bolgarsko nikakor ni pravoslavna dežela. Bolgarska cerkev je po njegovem mnenju bolgarska, izločena in nikakor ne splošna, kakor pravoslavna ali katoliška, in to jo dela šizmatično.

Princezinja Klementina se je že tedaj bavila z mislijo o pokatoličenju Bolgarov. Ko je dozorelo vprašanje o prestopu bolgarskega prestolonaslednika Borisa v pravoslavje, je princezinja Klementina odšla k papežu in mu zatožila svojega sina ter ga prosila, naj bi mu to prepovedal. Papež jo je pomiril, češ, da je prestop k bolgarski šizmi nekaj drugega, nego bi bil prestop v pravoslavje. Navzlic temu mati princa Borisa, knežinja Luiza, ni hotela biti navzoča, ko so ji sina, kakor se je temu reklo, prevajali v pravoslavje. Odpejala se je v Mentono, kamor pa je kmalu od papeža dobila pismo, v katerim jo je tolažil, da žrtev, ki jo je doprinesla, končno dovede do velike zmage katoliške vere.

Od l. 1895. je začela Avstrija gledati na Ferdinanda Koburškega kot na svojega človeka, s pomočjo katerega zmanjša vpliv Rusije na Balkanu na ničlo. Spričo pomoči Avstrije je dal papež Leon XIII. Ferdinandu Koburškemu k dispoziciji ogromne vsote, da bi pripravil tla uniji Bolgarov z Rimom. Dunaj in Vatikan sta namreč zajamčila Koburžanu, da zasede staroslavni prestol bizantinskih cesarjev v Carigradu, bolgarskemu eksarhu pa, da postane patrijarh v Sveti Sofiji. Pri tej veliki zaroti proti pravoslavju so bili udeleženi ne samo hierarhi rimske cerkve in najvišje duhovništvo v Sofiji, marveč tudi katoliško duhovništvo na Dunaju in ves jezuitski red s kardinalom Steinhuberjem na čelu.

Od tega trenutka je bil Ferdinand Koburški v stalni zvezi z rimsko propagando, z jezuiti in z dunajsko vlado. Skrivoma se je izdelal načrt velike slovanske države na balkanskem polotoku z Bolgarsko na čelu in s Koburško dinastijo pod protektoratom Avstro - Ogrske. Načelniki jezuitskega reda so hodili v So-

fijo in se tajno dogovarjali z zastopniki bolgarske cerkve. Izdajale so se velike vsote za to, da bi evropsko časopisje slavilo genija Ferdinanda Koburškega, tako da bi bilo v danem trenutku popolnoma naravno uresničiti to, kar je bilo dogovorjeno.

Za to ugoden trenutek so izvolili pomlad 1912. Tedaj je kralj bolgarski s sodelovanjem Dunaja in z dovoljenjem Vatikana stopil v zvezo s Srbijo in Grško (v zvezi s Črno goro je bil od leta 1910). Na dan proglašenja vojne Turčiji so se vršile v vseh katoliških in uniatskih cerkvah, na pravoslavnem vzhodu in v uniatski cerkvi v Rimu slavnostne molitve za zmago orožja bolgarskega — samo bolgarskega, na pravoslavne Srbe, Črnogorce in Grke se niso spominjali.

Ostalo je znano.

»Narodni Listy« pristavljajo k temu: »Zdaj moremo to senzacijsko v« paralizirati z drugo, vzeto z nekega sofijskega lista: Da gre zdaj za to, da bi se bolgarski eksarhat prenesel iz Carigrada v Sofijo, na kar bo obnovljena enota bolgarske cerkve s pravoslavno.

Dogodki na Balkanu.

Srbska skupščina.

Adresni odsek je predložil skupščini štiri načrte adrese, ki so v svojem bistvu samo parafraza prestolnega govora. Vse tri adrese opozicije izrekajo svoje obžalovanje, da je moralo priti do vojne z bivšim zaveznikom, z Bolgarsko. Adrese pa pripisujejo deloma tudi vladi krivdo, da je prišlo do vpada Albancev, ker srbska vlada ni zadostno skrbela za varstvo meje. Končno izrekajo opozicijske adrese upanje, da se bo izvedla regulacija srbsko - črnogorske meje tako, da bo zadovoljila obe državi, opozicija upa nadalje, da se bo razmerje napram Črni gori kolikor možno prijateljsko razvilo in da se bo utrdila tudi zveza z Grško in prijateljstvo z Romunsko.

Kakor poročajo neka belgradska brzojavka, je prišlo med Srbijo in Črno goro glede meje do popolnega sporazuma. Črna gora dobi glasom te brzojavke Plevlje, zahodnji del djakoviškega okraja pa pripade definitivno Srbiji. Tozadavni protokol bodo podpisali v Belgradu.

Kar se tiče zadnjega ultimata Avstro - Ogrske Srbiji prinaša praski »Čas« v svoji številki z dne 24. t. m. doslovno sledeče:

»Zadostuje prečitati komentare zamejnih listov, tako ruskih, francoskih ali italijanskih, da je jasno, da se je Avstro - Ogrska s svojo zadnjo akcijo proti Srbiji blamirala. Narobe je Srbija — kakor pravijo italijanski listi — s kavalirsko gesto povzdignila svoj politični prestiž v obeh Evropi. Pa še druga stvar prihaja sedaj na dan. Ne samo, da je odpikala svojo vojsko iz Albanije na nasvet prijateljskih velešil in o tem obvestila ne samo Avstrijo, marveč istočasno tudi v enaki obliki vseh šest velešil, — marveč odločitev Srbije ni imela sploh nobenega stika z avstrijskim ultimatomom. Ruski listi z dne 21. t. m. poročajo namreč na podlagi informacij iz petrogradskega zunanega urada, da je ruski poslanik v Belgradu brzojavno obvestil svojo vlado, da je bil sklep srbske vlade glede odpoklicanja srbske

vojske iz Albanije storjen istočasno, ko je Avstro - Ogrska podala ultimatum in da se je srbska vlada k temu odločila na direktni nasvet ruskega poslanika, nikakor pa ne iz strahu pred avstro - ogrskim ultimatomom, marveč samo na nasvet prijateljskih velešil.

Kakor poročajo sedaj iz Belgrada bodo srbske čete že tekom današnjega dneva popolnoma izpraznile albansko ozemlje. V zvezi z odpoklicom srbskih čet iz Albanije namerava sedaj vojni minister predlagati vladi demobilizacijo velikega dela okupacijske vojske.

Štajersko.

Učiteljstvo, na shod v Žalec! Slovenski klerikalci so nenadoma odkrili v sebi veliko ljubezen do učiteljstva. Ni še tako dolgo, kar sta »Straža« in »Slov. Gospodar« hujskala proti učiteljstvu zaradi borne letošnje draginske podpore; ni še tako dolgo, kar se je v »Slov. Gosp.« številko za številko predbivalo »liberalcem«, da se preveč zavzemajo za učiteljstvo — a sedaj naenkrat pisarita »Straža« in »Slovenec«, kako vročo ljubezen goje klerikalci do učiteljstva! In to zaradi tega, ker so glasovali v deželnem zboru za draginsko doklado — učiteljstvu. Kaj so pa drugega hoteli? Če so poprej v pogodbi glede končanja obstrukcije vladno-nemški delovni program odobrili, so morali ostati dosledni. In vlada v sporazumu z Nemci je predlagala draginsko doklado za učiteljstvo v 1914, ne pa slovenski klerikalci. V njihovih zahtevah za odpoklic obstrukcije ni bilo o učiteljstvu niti govora, kamoli še o kakih draginskih dokladi! Pravijo, da dr. Kukovca ni bilo pri posvetovanju o draginskih dokladi učiteljstvu. Res bo narobe: saj je še predlagal, naj se obravnava o tej dokladi poprej ko o dokladi na pivo, da ne bodo kaksi sroveži očitali učiteljstvu podražanja piva! Stori! je svojo dolžnost tudi tokrat in še bolj popreje, ko je na kmečkih shodih odkrito zastopal mnenje narodne stranke, da se mora učiteljstvu pomagati. Takrat so ga klerikalni listi nemalokrat grdili radi tega. Sicer pa bo o vsem tem dr. Kukovec govoril na javnem shodu v Žalcu in pozivamo učiteljstvo, naj se tega shoda polnoštevilno udeleži!

»Jaz sem sedaj deželni odbor-nik!« V Gradcu si pripovedujejo z več ali manj hudobnimi komentarji sledečo zgodbo: Hitro potem, ko je zasedel dr. Verstovšek svoj deželno-obdorniški stolček, je srečal na ulici nemškega gimnazijskega suplenta K., ki je bil svoj čas njegov učenec. Navgorel ga je in ne da bi ga K. kaj vprašal, je dr. Verstovšek kar nenadoma rekel: »Sie, ich bin jetzt Landes-ausschuss!« Četudi ni resnično, dobro iznajdeno je gotovo!

Zvezi slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic se zdi dopis »12 učiteljskih krogov« v »Slovenskem Narodu« z dne 17. t. m. neumestem. Dotični dopisnik naj bi se bil s svojimi predlogi obrnil na organizacijo ali — če se čuti znabiti vzičenega nad njo — pa naravnost na šolsko oblast! Vsemu organiziranemu slovenskemu štajerskemu učiteljstvu se v zadevi draginske doklade za leto 1914. naznanja, da pride to vprašanje tekom desetih dni v razgovor v odborih vseh učiteljskih društev, v od-

»Matija, kaj ti je, ali si bolan ali se ti je pripetila kak druga nesreča. Govori, prijatelj, olajšaj si svoje srce!«

Ne da bi Matija Koren kaj odgovoril svojemu prijatelju, povabil ga je z roko molče k mizi in molče pred njega položil iz knezoškofijske pisarne mu došlo uradno naznanilo.

Anton Babnik je razgrnil to uradno naznanilo in je začel čitati; med čitanjem se mu je stemnil obraz, roke je začel krčiti v pest; ko pa je še prebral pismo »globoko užaljenega« knezoškofa, udaril je s pestjo po mizi s tako močjo, da se je miza skoro prebrnila in potem zakričal:

»Nesramnost — infamija!«

Besedi »nesramnost« in »infamija« je potem še parkrat ponovil in videlo se mu je, da ga je udarec, ki je zadel nenadoma njegovega duhovnega sobrata in starega prijatelja, zadel prav v srce.

Potrtemu Matiji Korenu so bile te odkrite besede njegovega prijatelja v pravo tolažbo in so mu vsaj nekoliko lajšale občutek nad veliko krivico, ki jo je utrpel vsled dekreta iz knezoškofijske pisarne in njemu priloženega škofovega zasebnega pisma.

»Pravi besedi si izgovoril, dragi prijatelj, ko si označil dekret in škofovo zasebno pismo za nesramnost in infamijo. Poznava se oba dobro že toliko in toliko let, da si odkrito in brezobzirno lahko poveša svoje misli tudi v tem slučaju, kakor sva

to delala v drugih slučajih vedno doslej. Tudi moje mnenje je, da je infamija, ako se komu, ne da bi se ga zaslilo o vsebini obtožbe in se mu dalo priliko za zagovor, naprta takoj na vrat kanonično preiskavo. Vsaj kot duhovnika žalibog dobro veva, kako se končujejo kanonične preiskave tedaj, če so uvedene proti duhovniku, ki v škofiji ni dobro zapisan. Preiskava in kruta obsodba je v tem slučaju gotova stvar. Najgrše pri celi stvari je pa to, da se mi niti z besedico ne pove, česa sem se zagrešil in kake dokaze so proti meni nabrali. Ovadba proti meni je baje z dokazi podprta, to je vse, kar se mi je naznanilo. Sedaj pa ugibaj, premišluj in izprašuj svojo vest, česa te ona obtožuje. Stori! sem tudi to — toda pri najskrbnejšem premišljevanju in ugiibanju nisem mogel prav ničesar najti, kar bi moglo služiti kot podlaga za ovadbo proti meni. In potem je ta ovadba baje že z dokazi podprta. Toda s kakšnimi dokazi? Če se ne zavedam prav nobene krivde proti svojemu poklicu in stanu in če torej nisem zagrešil prav nič takega, kar bi mi moglo in smelo obesiti na vrat kanonični proces, potem je tudi izključeno, da se je moglo nabrati kake dokaze za krivdo, ki ne obstoji. Ravno ta negotovost je najhujše in me vzlic moji trdni zavesti, da sem nedolžen in da je proti meni vložena ovadba izrodek naravnost satanske hudobije, silno vznemirja.

boru štajerske Zveze in v odboru Lehrerbunda.

Slovensko gledališče v Celju. Slavno občinstvo se še enkrat opozarja, da otvori Dramatično društvo v Celju svojo letošnjo sezono z angleško burko »Charlejeva teta«, ki se je igrala že na vseh slovanskih in inozemskih odrih z največjim uspehom. Ker je burka res zabavna, naj nihče ne zamudi te prilike, da se lahko enkrat nasmeji prav od srca. Režijo vodi gosp. J. Molek, bivši član deželne gledališča v Ljubljani, ki nastopi tudi v glavni vlogi namišljene Charlejeve tete. Dejanje se vrši na Angleškem med visokosolci. Začetek točno ob pol 8. zvečer. Sodeluje »Celjska narodna godba«. Po predstavi koncert v gostilniških prostorih »Narodnega doma«.

»Snežulčica«. Minulo nedeljo je ženska Ciril-Methodova podružnica v Celju pod vodstvom gospe Založnikove priredila v Narodnem domu z velikim uspehom to lepo otroško igrice. Prihodnjo nedeljo, 26. oktobra, popelje gospa Založnikova svoj mali igralni zbor v Trbovlje, kjer bo predstava »Snežulčica« pri Forteu na Vodah. Začetek ob 3. popoldne.

Občinski zastop Celjske okolice ima v nedeljo, dne 26. oktobra popoldne svojo proračunsko sejo.

Obsojen policijski stražmešter. Celjski policijski stražmešter Prettnier je v tajni obravnavi pred celjskim okrajnim sodiščem v zadevi Winkelhofer razžalil istega, rekoč, da se je pri njem (Prettnierju) »nadržal«. Obsojen je bil za to na 10 K globe in na poravnavo stroškov. Čudimo se pa, da je Prettnier navzlic znanim njegovim aferam še policijski stražmešter v Celju. Ali je treba, da se bo župana dr. Jabornega z višje strani opozorilo na njegovo dolžnost?

V Topolšici pri Šoštanju se bodo v kratkem vršile občinske volitve. Kakor se sliši, so klerikalci vrgli puško v koruzo, ker vidijo, da z večnim neutemeljenim napadanjem sedanje ga župana in občinske odbora nič ne opravijo. Mi hočemo imeti še nadalje za župana našega vezlaslužnega in vrlonarodnega gosp. Zagerja. — S. S., občinski odbornik.

Štajerski »Lehrerbund« je priobčil v nemških listih izjavo, v kateri se zahvaljuje štajerskemu deželnemu zboru, posebej še deželnemu glavarju grofu Attems, deželnimu odborniku dr. pl. Kaanu in dr. Hofmannu pl. Wellenhofu za požrtvovalen nastop v prid učitelstvu v znameniti deželnozbornski seji od 15. do 16. oktobra. Obenem izreka »Lehrerbund« upanje, da bodo deželnozbornske stranke v kratkem dosegle tudi pravično ureditev učiteljskih plač. (Primerno bi bilo, da bi »Lehrerbund« kot skupna nemško-slovenska učiteljska organizacija pošiljal svoje sklepe, ki so namenjeni za javnost, tudi slovenskim listom. Opomba ured.)

Iz Maribora. Druga predstava letošnje sezone je bila ljudska igra »Naš župnik, gospod Jakob«. Igro smo videli na svojem odru že lani ob prav dobri vpriporitvi in letošnja ni zaostajala. Kakor lani, tako je ugajal zopet idealni župnik, njegove lepe in dobre besede, samo ob njegovih političnih nazorih smo se morali smehljati: taki nazori so dandanes pač le pripovedka. Kako druga-

Potem pa še to škofovo pismo, iz katerega morem samo to razbrati, da me hočejo na vsak način bodisi z lepa, bodisi z grda prisiliti, da bi zapustil svojo priljubljeno orehovelsko župnijo in se umaknil v pokoj. Tebi, dragi Tone, je znano, da župnikujem že nad trideset let v orehovelski župniji in da poznam tu vsakega župljana, ker sem ga ali krstil ali pa poročil. Tudi veš, kako ljubim te svoje župljane, ker so nad vse dobri in odkritosrčni ljudje — največ po zaslugi onega moža, katerega sva pred dobrim tednom pokopala. In te dobre ljudi naj bi čez noč zapustil! Odkrito ti povem, da mi že pri misli na morebitno ločitev od mojih župljanov silijo solze v oči in malo manjka, da ne začnem preteboj ihteti kot mal otrok. Vedno sem sanjal o tem, da bom do konca usojenih mi dni pasel te dobre ovčice in da bom končno med njimi našel tudi večni počitek. V to misel sem se tako oživel, da bi vse lahko prebil in prenesel, samo ločitve od svojih ljubih župljanov ne. Res, da me boli tudi krivica, prizadeta vnebovpijoča krivica, da brdiko občutim krivični udarec, ki me je zadel z knezoškofjske palače — veliko hujše pa me ubija misel na možnost, da bom moral oditi od tod in zapustiti oni kraj, kjer sem preživel najlepše svoje čase, kjer sem spoznal toliko dobrih in poštenih ljudi in kjer sem mislil najti tihi kotiček, kjer bodem čakal vzbujenja od mrtvih. To so srčne boli, katerih ni mogoče popisati... (Dalje prihodnjik.)

še in bolj človeški je ta krepostni gospod napram svoji sestri, ki je zanj avtoriteta, katere se je treba bati. Naši diletantje so kazali vse svoje dobre in najboljše zmožnosti. Skupna igra je bila tudi dobra. Hvaliti je treba pretep v krčmi koncem 3. dejanja. Igrali so večinoma isti igralci, kakor pri prvi vpriporitvi. Izpremenila se je samo vloga Anžeta, ki jo je letos zelo dobro igral g. Mayer. Dober tip gostilničarja je bil g. Hajn. Njegovo ženo Regino bi radi imeli v prepiru temperamentnejšo. Trpina je srečno predstavil g. Jurovič in izboren je bil režiser g. Molek kot pismonoša. O ostalih igralcih in njih igri velja ista pohvala, kakor zadnjič. Predstava se je vršila v čast g. Pajnharta, ki se je v naslovni vlogi poslavil od našega odra. Občinstvo se ga bo rado spominjalo. Burni aplavz je kazal, kako je priljubljen. Dramatično društvo mu je poklonilo lorvorov venec in cvetje se je vsulo nanj. Prepričani smo, da bo tudi drugod koristil slov. dramatik. — L. P.

Iz Rogatca. V ponedeljek je bil končan političen obhod za lokalno železnico Ptuj - Rogatec. Proga je sedaj s postajami vred natančno določena, manjka samo še ena malenkost — denar za stavbo. In predno bo istega dala dežela, bodo najbrže tisti, ki se še sedaj mladi vesele nove železnice, sivi.

Drobne novice. Imenovan je pisarniški načelnik Matevž Ivanusa v Mariboru za višjega pisarniškega načelnika na svojem službenem mestu. — Cesar je potrdil izvolitev Jožefa Rajha za načelnika in Franca Seršena za podnačelnika ljutomerskega okrajnega zastopa. — Iz Gradca. Žile si je prerezal zaradi zakonskih preprirov neki potnik iz Lovrane. Prišla je še pravočasno pomoč in so spravili ranjenca v sanatorij Wiesler. — Vlak je povozil pri Radgoni huzarja Balogha. Stroj ga je vlekel 30 metrov daleč in ga strahovito zdelal. Pravijo, da se je sam vlegel na tir. — Mariborski občinski zastop je izrekel v svoji seji dne 22. oktobra poslancu Wastianu zaupnico in odobril njegov izstop iz »Nationalverbanda«. — V Gradcu se vrše nadomestne občinske volitve, in sicer dne 19. novembra za tretje, dne 26. novembra za druge in dne 3. decembra za prvi razred. Ker so si v nemškonačionalnem taboru v laseh obrtniki in uradniki, bodo imeli socialisti v tretjem razredu letos lahko delo. — Iz St. Petra pod Sv. gorami. Posestnica Barbara Gregl je skuhala te dni zase in za svoja otroka gobovo juho. Med gobami je pa bilo nekaj strupenih in Greglova je z otroci vred vsled zastrupljenja hudo zbolela. — Od Sv. Tomaža pri Ormožu. »Marijina« mladeniča Martin Raušl in Lovrenc Kranjc sta se iz cerkve gredečo skregala in strela. Pri tem je Raušl Kranjcu trebil z nožem popolnoma prepal. — V gnojnici je utonil dveletni sinko delavke Plečko v Ljutomeru. Umrla je v Mariboru vdova po bivšem brežiškem glavarju, gospe Angela Tax rojena Stampfl. — Pasijski kontumac za mariborsko okrajno glavarstvo je zopet preklinal. — V ptujski okrajni zastop sta bila iz skupine kmečkih občin pri nadomestnih volitvah izvoljena dr. I. Fermevc, odvetnik v Ptuj in Jožef Ozmec, župnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. — V Stoprcih pri Rogatcu je ustrelil lovec Kolar v lovišču župana Vrabčica divjega kozla. — Od Nove cerkve poročajo, da se v okolici Čreskova in Socka legar leto za letom pojavlja. Poziva se celjsko okrajno glavarstvo, da kaj ukrene.

Koroško.

Pruska prireditelj nemških nacionalcev v Celovcu. Povodom slavlja v spomin 100letnice lipških levov so priredili celovški Nemci kar dve slavnosti. Ena je bila patrijotična, druga vsenemška. Prva: V petek zvečer obhod vojaške godbe po mestu. Godba je igrala tudi pred palačo deželne vlade, ki ni bila razsvetljena. V soboto popoldne slovesna maša na novem trgu in defiliranje vojakov. Za to slavnost je razobesil magistrat namesto cesarske zastave frankfurtsko in v njeni sencii se je vršila ta patrijotična slavnost. — Druga: Celovška slavnost nacionalnih društev. Načelnika odbora za prireditelj te slavnosti deželni uradnik dr. Zechner in deželni odbornik Hönlinger. Povabljeni so bili izrecno samo Nemci, ki naj manifestirajo s to slavnostjo, da pripadajo tudi celovški Nemci velikemu nemškemu skupnemu narodu. To je bil nemški protitež patrijotični slavnosti, prikrita demonstracija. Vojaška oblast je to uvidela in je prepovedala za ta pruski »Fackelzug« vojaško godbo, ker avstrijska vojaška godba vendar

še ne sme sodelovati pri prireditvi, ki ima na programu vsenemško in protiaustrijsko bojno pesem »Die Wacht am Rheine«. Nemci so dobili zato drugo godbo, ki je bila slabša kot naša kmečko - ženitovanska godba. »Fackelzug« je prišel tudi pred palačo deželne vlade, pred katero pa je bilo veliko manj občinstva, kot pri patrijotičnem obhodu z vojaško godbo. Palača pa je bila slavnostno razsvetljena. Naprej! Baklje so nosili nemški dijaki in fakini. Na Novem trgu so se ustavili. In povzdignil je urednik »Freie Stimmungen« svoj vsenemški glas za propagando vsenemško in proslavljal nemški narod, veliko Nemčijo, ki je segala od obali Vzhodnega morja do sinje Adrije. In ta nemški narod je premagal Napoleona. V svojem vsenemškem govoru pa mož ni omenil niti besedice o avstrijskih vojskovodjih in o avstrijski armadi, brez katere bi bil Napoleon Pruse nabil kot šolarje. — Govoril je mož po vzorcu slavnostnega govornika v Lipskem, ki je s tem razžalil avstrijskega prestolonaslednika tako, da se je ta takoj po govoru brez oficijalnega slovesa odstranil. Ta prireditelj celovških nemških nacionalcev, tak glas se širi po Koroškem, je bila tako pruska, da je ni bilo bolj pruske v Prusiji in tako protiaustrijska, da bi bila skoro celo v Prusiji — nemogoča. — To konstatiramo samo zato, da bodo izvedeli gotovi krog javno, kako spoštujejo avstrijski nemški nacionalci svojo avstrijsko armado, ki se je odlikovala že na tolikih in tako raznih bojiščih, da se Pruska v tem oziru niti od daleč ne more z njo meriti.

Razveljavljena prepoved. Ministrstvo notranjih zadev je ugodilo pritožbi borovelskega »Sokola« in razveljavilo prepoved koroške deželne vlade, katere je pred letom in pol prepovedala borovelskemu »Sokolu« prirejati tombole. Upamo, da se bo tako zgodilo tudi s prepovedjo kroja. »Sokol« priredi tombole dne 9. novembra pri »Cingelcu« na Trati.

Darilo. Gospod dr. Pertot v Ljubljani je podaril mesto venca umrli gospe Jekovec 20 K borovelskemu »Sokolu« za prvo opeko bodočega doma. Da bi imel blagi dobitnik mnogo posnemovalcev! — Hvala!

Primorsko.

Za slovenske gimnazijce. V nedeljo bodo ustanovili v Gorici »Podporni zalog Simon Gregorčiča« za uboge učence slovenske državne gimnazije.

Imenovanja. Računski oficijal vit. Wolf v Gorici je imenovan za računskega revidenta; za adjunkte pri pomožnih uradih nam. pis. oficijal Anton Češčut v Gorici in pol. oficijal Adolf Herman v Trstu in Val. Vanzo v Pulju.

Goriška porota. Poskušen vlom v davčni urad v Červinjanu. V torek in v sredo se je vršila pred goriško poroto obravnavna proti Antonu Markijolu iz Tržiča in proti Ivanu Bertožu iz Červinjana, ki sta obtožena, da sta vlomila v prostore davčnega urada v Červinjanu. Vlom pa se jima ni posrečil. Bili so štirje vlomilci, ki so se splazili v poslopje skozi cestni kanal. Dva vlomilca sta ušla. Obravnavna je trajala dva dneva. Na podlagi pravoreka protinikov je sodišče Markijola oprostil, Bertoža pa obsodilo na 5 let težke ječe.

Maščevanje delavcev. V Tržiču se vedno bolj ponavljajo slučaj, da se maščujejo odpuščeni delavci nad svojimi delodajalci in predpostavljanimi. Pred 14. dnevi je napadel, kot smo že poročali, neki kurjač inšpektorja Königa. Ustrelil je na njega petkrat s samokresom. Königa ni zadela nobena krogla, pač pa je padel iz strahu. Napadalec pa si je prerezal nato v sosednji ulici vrat. Temu napadu je sledilo še več slučajev, da so delavci napadli gospodarje. Vse krivice so oblasti ostro kaznovale. — Toda zaman, napadi se še vedno ponavljajo. Včeraj so aretirali delavca Celsa Degarrisa in Gelinda Tasilo, oboje iz Torse pri Vidmu, ker sta grozila mojstru Dellizottiju s smrtjo. — Dne 20. oktobra sta napadla nekega Furlana, katerega sta sumila, da je tudi nekoliko kriv, da sta bila odpuščena. Furlan je bil precej poškodovan. Včeraj sta čakala aretiranca Furlana zopet v zasedi z namenom, da ga ubijeta, toda orožništvo je izvedelo za njihov namen in ju je pravočasno prijel.

Parasiti južnoavstrijskih državljanov. V Avstriji je naseljenih, kakor izkazuje uradna statistika 79.062 regnicolov, tujih laških državljanov, ki so se vrnili med avstrijske državljane in ki odjedajo kruh domačinom. Ti ljudje imajo veliko zaslonbo pri Italijanih, ki so že avstrijski državljani in tudi še marsikje drugod. Ta element se je počasi tako pomnožil v južnoavstrijskih pokrajinah, da je začel igrati v zadnjem času v zvezi s

svojimi zavezniki že precej važno vlogo in je skušal omajati celo avstrijske državne temeljne zakone. To naseljevanje se je vršilo več let popolnoma mirno in tiho, toda to delo je bilo smotreno, dobro zamišljeno in tudi prav zvito izpeljano. Vsi ti regnicoli, ki so lezli, plazeli se preko avstrijske meje skromni, tihi in ponižni kot volkovi v ovčjih kožuhih, so bili tostran meje prijazno sprejeti in so dobili takoj žlico pri avstrijski skledi, nekateri pa tudi skledo ali korito. In ko so dobro sedeli, so odvrgli ovčje kožuhe in so rekli: Živela Italija, Trst je naš, Primorje je naše, tu smo mi gospodarji! Šele tedaj so uvideli nekateri to nevarnost, kljub temu, da so domačini že dolgo opozarjali merodajne kroge na ta nevarni element. In ko se je našel mož, visok, vpliven in ugleden dostojanstvenik, ki je vsaj nekoliko posegel v ta nevarni kaos in pokazal, kako se kršijo državni temeljni zakoni, je nastal krik in vik po italijanskem taboru. Pomagali so jim tudi nekaj časa nekateri Nemci, ki so pa končno uvideli, da so v svojem slepem sovraštvu proti Slovanom zašli le predaleč od Avstrije in so se zopet vrnili. Uvideli so končno, da to ne gre, da bi tuji državljani zasedali najboljše mesta v javnih službah in odjedali kruh avstrijskim državljanom. To je proti določbam državnih temeljnih zakonov, ki zahtevajo za vsako javno službo pred vsem avstrijsko državljanstvo, vrhu tega pa je tako importiranje inozemcev proti državnim interesom. Država in oblasti morajo tuje naseljence kontrolirati, sme se jim dati gostoljubje, toda ne na škodo domačinov, ki izgubljajo službe in hodijo v tujino, na njihovih mestih pa se šopirijo tuji inozemci. Pa ne samo za javne službe, marveč tudi za privatne bi se morala pobrihati država. V njenem interesu in v interesu posameznih skupin državljanov je, da se gleda na to, da dobe delo in zaslužek, kakor povsod, tudi pri nas, predvsem domačini, ne pa umetno importirani inozemci. S sleparijami in goljufijami izvabljajo in odvražajo naše najboljše delavne sile v tujino, kjer žalostno poginjajo (škandal Canadian Pacific), umetno in zahrbtno pa uvažajo v Avstrijo inozemce. Če se je že postavil pravorek: Balkan — Balkancem, Albanija — Albancem, velja za nas gotovo pred obema: Avstrija — Avstrijcem!

Največ regnicolov redita pri nas industrija in obrt, in sicer 38.729; največ jih je pri stavbni obrti, in sicer 10.787; pri blagovni trgovini jih je 8612, ostali pa so pri lesni in kame-narski obrti. Avstrijska trgovina, promet in gostilničarstvo redi 20.578 regnicolov, poljedelstvo in gozdarstvo 9007 in prosti poklici 8465 regnicolov. To vse gre v škodo domačinov in s tem se izvaja avstrijski denar v tujino. Regnicoli so večinoma nestalni, med njimi je samo 871 zemljiških in hišnih posestnikov, porabijo v Avstriji malo, plačajo malo davka in pošiljajo pretežno večino svojih dohodkov v svojo domovino. Zato je zadnji čas, da se dvignejo močje, vplivni in merodajni, zvesti za avstrijske interese in ravnaajo po geslu: »Caveant consules, ne quid detrimenti capiat res publica«.

Detomorkilka? Včeraj ponoči je porodila 23letna dekla v hotelu Excelsior v Trstu Josipina P. doma z Viča pri Ljubljani, na stranišču dečka. Dete je bilo po njenem zatrdilu mrtvo rojeno. Truplo je zavila v cunj in ga skrila v veliko skrinjo med umazano perilo. Pri tem jo je nekdo zasačil in ovadil policiji. Truplo novorojenčka so prepešali v mrtvašnico v svrhu preiskave. P

so odvedli kot jetnico v porodnišnico. Preiskava bo dognala, ali je dekle otroka umorilo, ali je zaradi sramote samo porod zatajilo.

Dr. Alfred Jensen v Ljubljani.

Včeraj je prispel v Ljubljano dr. Alfred Jensen, tajnik švedske akademije znanosti v Stokholmu, tajnik Nobelovega instituta, znani švedski pisatelj.

Na kolodvoru so ga sprejeli v imenu »Slovenske Matice« predsednik prof. dr. Fran Ilešič in odbornik magistratni komisar Fran Govekar, v imenu »Slovenskega kluba« pa podpredsednik dr. Ivan Oražen.

Na čast uglednemu švedskemu gostu je priredil »Slovenski klub« prijateljski večer, katerega so se udeležili župan dr. Ivan Tavčar ter več odbornikov »Slovenske Matice« in »Slovenskega kluba«.

Na sestanku je v izbranih besedah pozdravil dr. Jensena profesor Ilešič slikajoč velike zasluge, ki si jih je dr. Jensen pridobil za Slo-vane vobče in za Jugoslovane še posebe. Omenjal je znamenito Jensenovo delo o Gunduličevem »Osmanu«, njegove prevode slovenskih, zlasti Aškerčevih pesmi, ter naglašal, da je v novejšem času prevel na

švedski jezik znano Mažuraničevo junaško pesem »Smrt Smail age Čeng-gijica«. Govornik je pozdravljaj švedskega gosta v imenu vsega slovenskega naroda, ter ga prosil, naj ostane tudi v bodoče tako naklonjen Jugoslovanom, kakor je bil doslej.

Profesor Jensen se je ves ginen zahvaljeval. Govoril je gladko v lepi hrvaščini. Rekel je, da se ob prihodu na slovenska tla mora v prvi vrsti spominjati svojega pokojnega dobrega prijatelja Antona Aškerca. Žel si je, da bi Aškerca, s katerim so ga vezale vezi iskrenega prijateljstva, videl še vsaj enkrat; usoda tega ni hotela. Zato je prišel v Ljubljano, da položi vsaj šopek svežih rož na prijateljevo gomilo. Govorec o Aškercu, se mu je tresel glas in oči so se mu zasolile, dokaz, kako je ljubil in kako visoko je spoštoval našega pesnika, svojega pobratima, kakor je izrecno naglašal.

Slovenci še ne znate ceniti skver-jega Aškerca, je rekel Jensen, »ker vam bližnja preteklost še zatemnjuje oči«. Pri tem je citiral Shakespearejeve besede »Nehmt ihn hin, so wie er war.« Aškerc je bil velik pesnik, velik mislec, velik značaj in oduševljen borilec za svobodo. Pozni rodovi šele bodo znali po zaslugi ceniti velikega moža, ki je legel v grob z Antonom Aškercem. »Stopivši na slovenska tla,« je vzkliknil dr. Jensen, »smatram za svojo prvo dolžnost, da zakličem manom pokojnega prijatelja: slava, slava, slava Antonu Aškercu!« V živahnem razgovoru je potoke večer. Profesor Jensen se je informiral o naših kulturnih in političnih razmerah ter kazal veliko zanimanje za vse, kar se tiče Slovenstva in Jugoslovanstva sploh. — Ob slovesu je profesor Jensen še enkrat spregovoril. Govoril je narodu slovenskemu in o njegovih težnjah in končal svoj prekrasen govor, vreden, da bi ga priobčili v celoti, približno takole: »Vaše narodne pesmi so pravi biserji, kakršnih je najti le malo kje. Slišal sem jih peti v Zagrebu pri vašem ožjem rojaku Jankotu Barletu. Očarale so me v dno duše. Nemški rek pravi: »Wo man singt, da lass dich fröhlich nieder, böse Menschen kennen keine Lieder«. Vi, Slovenci, ste dobri, tako dobri ljudje, želim vam, vaš iskreni prijatelj, da bi postali tako silni in močni, kakor ste dobri!...« In zazvenele so čaše, marsikateremu izmed navzočih pa so orosile solze radosti oči ob lepih besedah tega dobrega, dobrega našega prijatelja. — Profesor dr. Jensen ostane še danes in jutri popoldne v Ljubljani. Odpelje se jutri ob 12. popoldne z brzovlakom na Dunaj.

Dnevne vesti.

+ Odbor zaupnih mož narodno-napredne stranke. Zborovanje odbora zaupnih mož narodno - napredne stranke se vrši jutri v nedeljo ob 3. popoldne. Zaupno predposvetovanje se vrši dopoldne ob pol 11. v posvetovalni sobi na magistratu.

+ Občinski svet ljubljanski ima redno sejo v torek, dne 28. oktobra 1913 ob 6. zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu javne seje so: Naznanila predsedstva; odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej; personalnega in pravnega odseka poročila; o izvolitvi enega člana upravnega odbora »Mestne hranilnice«; o izvolitvi zastopnika mestne občine v kuratorij zavoda za pospeševanje obrti; o volitvi novega okrajnega načelnika in skrbnika ubogih za Krakovo in Trnovo; o razpisu c. kr. deželne vlade v zadevi premembe ustanovnega pisma mestne ustanove za obiskovalce obrtnih šol; o dopisu županovem glede ustanovitve ustanove za obiskovalce c. kr. mornariške akademije na Reki; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Jegliča glede podelitve meščanstva vsem mestnim učiteljem, službujočim preko 25 let; o dopisu magistrata glede sistemiziranja stavbnih doklad uradnikom mestnega stavbnega urada. Finančnega odseka poročila; o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1912; o računskem sklepu mestnega loterijskega posojila ter amortizacijskega zaklada tega posojila za leto 1912; o računskem sklepu mestnega ustanovnega zaklada za leto 1912; o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za leto 1912; o računskem sklepu zaklada meščanske imovine za leto 1912; o dopisu upravnega ravnateljskega »Mestne hranilnice« glede zvišanja denarne zaloge kreditnemu društvu »Mestne hranilnice«; o dopisu županovem glede izposlovanja pokritja za v poslednji seji občinskega sveta sklenjeno podporo bivšim članom slovenskega gledališča. Stavbnega odseka poročila; o prizivu Ivana Košenine proti odloku mestnega magistrata glede odprave svinjakov v njegovi hiši v Kolodvorski ulici št. 6; o prizivu dr. Vinka Gregoriča proti odloku mestnega ma-

gistrata glede zgradbe vrvarne na dvorišču hiš. št. 31 na Sv. Petra cesti; o prizivu Terezije dr. Peganove proti odloku mestnega magistrata glede naprave trotoarja pri njeni hiši v Marimontovi ulici št. 15; o ponovni ponudbi Friderika Sogla glede odstopa njegovega sveta v svrhu razširjenja in regulacije poti v Rožno dolino; o dopisu magistrata glede podaljšanja cestnega kanala na Tržaški cesti do križišča Bleiweisove in Rimske ceste; o dopisu magistrata glede izvršitve cestnega kanala na Karlovski cesti in na Prulah; o dopisu magistrata glede izposlovanja prispevka dežele Kranjske k stroškom cest v mestu Ljubljana; o dopisu magistrata glede določitve stavbnega sistema za nanovo regulirani del trnovskega predmestja zapadno od Zelenih poti in Kopališke ulice; o prošnji Marije Klobčarjeve za razdelitev njenih parcel št. 279 in 281 kat. občine Trnovskega predmestja na stavbišča; o dopisu magistrata glede pogajanj za odkup sveta v Ilirski in Vrhovčevi ulici v svrhu regulacije teh ulic; o prošnji Jožefa Marinka za premembo regulacijskega načrta na vogalu Prisojne ulice in projektirane Okrožne ceste; o dopisu magistrata glede regulacije trga Tabor. Policijskega odseka poročilo: o prizivu Frana Počkaja proti odloku mestnega magistrata glede občinske pristojbine za kinematografske predstave; o delovanju gasilnega in reševalnega društva za II. in III. četrtlet. 1913 ter prošnja za nabavo novih cevi. Šolskega odseka poročilo: o računih o porabi dotacije na mestnih ljudskih šolah za šolsko leto 1912/13; o prošnji vodstva šole na Barju za zvišanje dotacije; o prošnji vodstva I. mestnega otroškega vrta za zvišanje dotacije. Obrtnega odseka poročilo o razpisu c. kr. deželne vlade glede preureditve določil o nedeljskem počitku za nekatere obrti. Olepševalnega odseka poročilo o razsodilu komisije glede najlepše, s cvetjem okrašenih oken, pomolov itd. Aprovizorčnega odseka poročilo o predlogih glede nabave premoga za ubožnejše sloje prebivalstva. Klavničnega ravateljstva poročilo o računskem sklepu mestne klavnice za leto 1912. Direktorija mestnega vodovoda poročilo o računskem sklepu mestnega vodovoda za leto 1912. Samostalni predlog obč. svet. Štefeta glede ustanovitve mestnega pravno - posvetovalnega urada. — Na dnevnem redu tajne seje so: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika poslednje tajne seje. Personalnega in pravnega odseka poročila: o prošnji nekega mestnega zdravnikarja za stalno vpokojitev; o prošnjah treh začasnih mestnih uradnikov za stalno imenovanje; o prošnjah 2 pomožnih uradnic za stalno imenovanje; o prošnji nekega uradnika stavbnega urada za stavbno doklado; o prošnjah dveh magistratnih uradnikov za pomaknitev v višji plačilni razred; o prošnji nekega uradnika stavbnega urada za vstetje provizorične dobe. Odseka za službene pragmatike poročilo o raznih prošnjah magistratnih uslužbencev. Tičočih se določil službene pragmatike. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

— **Volitve za deželni zbor.** Ker se bo klerikalna stranka vrgla letos posebno na mesta in trga, da jih opohari za zastopstvo v deželnem zboru, je umestno, da se županstva in volilce pouči, kako naj postopajo pri volilnih imenikih za mesta in trge. Deželni postavi z dne 5. novembra 1898, št. 40 in 26. avgusta 1908 št. 15 dež. zak. govori v § 3., 4. in 20. natančno, da volijo v deželni zbor mesta in trgi za sebe kot samostojni volilni okraji in ti volilni okraji se imajo po § 9. iste postave iz kmetskih volilnih okrajev izločiti. Mesta in trgi dobijo svoj značaj kot taki s posebnim diplomom, kar vasi ne potrebujejo, zatorej ni postavno dopustno, da bi se mesta in trgi, katerim pristojne posebne državljanske pravice, z navadnimi vasi ali sli zamenjavali. Beseda »mesto« ni bila še nikoli identična s politično občino, v kateri se nahajajo kmečke vasi, ki niso k mestu priključene. Ker imajo mešanje in tržani posebne interese in navadno tudi večje davke in druge skupne težave in koristi, kakor kmečke vasi, jim je dala postava kot takim posebno volilno skupino. V volilni okoliš za mesta in trge spadajo torej tisti obdaenci, katerim je davek v ozemlju dotičnega mesta ali trga predpisan. Vsi drugi obmejni plačevalci davka spadajo med volilce kmečkih volilnih okrajev, kar je edino pravo stališče zakona in tako se je tisti čas, ko je postava prišla na svetlo, povsod postopalo. Sicer je pa nesmišljeno, da bi ena kmečka vasi imela pri volitvah drugačne udobnosti, kakor sosedna vas istega okraja. V katastralnih mapah davčnih in zemljemerskih uradov je okoliš vsakega kraja natančno omejen in po alfabetskimi črkami A. B. C. itd. zaznamovan.

Na posebnem listu map so zapisane tudi parcele, katere spadajo pod eno črko ali okoliš. Po teh izkazih in posebnih listih ni težko določiti pomejnih posameznih mest in trgov. V vsakem trgu in mestu naj županstva in tudi volilci preskrbijo alfabetičen izkaz upravičenih volilcev, s katerimi naj se volilni imeniki kontrolirajo. Taki izkazi naj se dobro shranijo v bodočo porabo. Saj je vendar tudi trškimi in mestnim zastopnikom v občinskem odboru na tem ležeče, da ščitijo svoje mestne in trške pravice. Upravno sodišče zastopa sicer različno stališče, toda take razsodbe nimajo v smislu državlanskega zakonika nobene zakonite veljave in veljajo samo za posamezne slučaje in ne tudi za bodočnost.

— **Zakaj sta s toliko vneto agitirala za kanadsko izseljeniško društvo** voditelja klerikalne stranke dr. Šusteršič in dr. Krek, je še vedno odprto vprašanje. Moža sta sicer prav zgornja, toda o tem molči kakor grob. Morda spregovorita o tej stvari na juturnem klerikalnem shodu, kjer bosta začrtavala »nova zmagovalna pota ljudski armadi«. Nemara bosta na tem shodu natančno razložila, koliko je ta reklama nesla stranki, ki ji načelujeta, in tudi povedala, kako bi se takšni dohodki dali stranki zagotoviti tudi v bodoče. Bomo videli. Vsekakor bi bilo zanimivo izvedeti, če sta gospoda dr. Krek in dr. Šusteršič delala reklamo za »Canadian Pacific« samo zaradi lepih oči kakšnega izseljeniškega agenta ali samo iz zgolj — kakor je pri njih umljivo — nesamopašnega namena — pospeševati »dobro stvar« in ji koristiti. Kdor pozna »idealno rodoljublje«, ki se je že tolikokrat javljalo v dejanjih tako pri dr. Kreku, kakor zlasti pri dr. Šusteršiču, ta bo seveda razumel, da sta se ta gospoda zavzemala za kanadsko izseljeniško društvo zgolj v — dobri veri in zgolj z namenom pomagati na noge — poštini in dobri stvari. Tako je in nič drugače, kdor tega ne verjame, plača groš!

— **Poslanec Gostinčar vnovič tožen.** Državni poslanec g. Jožef Gostinčar moral je na ukaz prevzeti odgovorno uredništvo ljubljanskega »Slovenca«. Ne bomo preiskovali, ako ima g. Jožef Gostinčar vse potrebne sposobnosti za odgovornega urednika, eno je pa gotovo, da stopa mož verno v stopinje svojih prednikov, ki so imeli vedno opraviti s sodiščem. Poročali smo že, da je gđ. Kamila Theimer, katero je »Slovenec« pod odgovornim uredništvom g. Jožefa Gostinčarja prav grdo razžalil, vložila proti g. Jožefu Gostinčarju tiskovno tožbo in od dunajskega parlamenta zahtevala njegovo izročitev. Sedaj pa čujemo, da ima g. Gostinčar kot odgovorni urednik »Slovenca« na vratu že drugo tiskovno tožbo. Tožijo ga namreč vse one priče, ki so bile dne 1. oktobra 1913 zaslišane v znani litijski kazenski zadevi gđ. Kamile Theimer proti svetogorskemu zupniku g. Ivanu Lovšinu. Tem pričam je »Slovenec« v svoji številki od dne 9. oktobra očital kratkomočno krivo priseganje. Na to gorostasno očitjanje so razžaljeni možje odgovorili »Slovencu« s tem, da so dne 22. oktobra 1913 vložili proti odgovornemu uredniku g. Jožefu Gostinčarju po svojem zastopniku g. dr. Alojziju Kokalju kazensko ovadbo, v kateri so tudi zahtevali od državne zbornice, da naj gospoda Jožefa Gostinčarja izroči sodišču.

— **V volilnem okraju Kranjskoj Loka - Tržič** kandidiral bo zopet profesor Jarc. Zadnje nedeljo kolekodal je v Predoslihih in Cerklah, kjer je bila kandidatura seveda sprejeta.

— **Varano nemško upanje ob slovesnostih pri Lipsku.** »Deutschland, Deutschland über Alles« — tako je odmevalo zadnje dni od Belta pa do Mezopotamije ob bagdadske železnici! Tudi naši, »država ohranjujoči« avstrijski Nemci so se povsod vedli zelo samozavestno in — glej Ljubljano in starega Schönnererja! — prepotentno izvalno! Vse zasluje nemških narodov — Slovanov, Madžarov in Romunov — so kar kratkomočno ignorirali in se ponašali tako, kakor da je le vojska Prusov vse sovraze pod poveljstvom Bonaparta — sama premagala in jih zapodila tja čez nemško Reno! Nemcem je prešla prevzetnost po letih 1870/71 takorekvo v meso in kri; oni so vzeli v zakup vedo, umetnost, trgovino — in vojskovanje! Nad vse značilno je dejstvo, kako piše »Berliner Tageblatt« o bitki narodov leta 1813. »Vso Nemčijo (sic!) je prešinilo upanje, da bo nastala narodna edinstva na razvalinah tujega gospodstva; da bodo ljudstva, oprostiti se tujega jarma, sama odločevala o svoji usodi.« — Ali to upanje nas je gojilo. Na mesto duhovitega barona Steina — je prišel na površje knez

Metternich, ki je dobil v roke vaje za politiko še ne rešene Nemčije. — To so tiste dolge sence, ki padajo na spomin one dobe, v kateri so postali cel narodi pravi, lunaški heroji! Od prizadetih ran, zadanih pred sto leti, se je nemški narod v drugi polovici preteklega stoletja opomogel — a še ne od vseh! Raditega naj vladarji na svoj način slave to imenitno dobo, za ljudstvo pa to ni nikak povod, da bi se ne spominjali, da je bilo za prinese žrtve v preteklosti — temeljito ogoljufano! — Tako »Berliner Tageblatt«, s katerim naj izvoli sedaj naše občinstvo primerjati pisavo »Slovenca«.

— **Kje lahko Nemci germanizirajo in kje ne?** Na to vprašanje odgovarja angleški publicist Barker. Kakor čitamo v ruskem »Novem Vremenu«, trdi Barker: »Nemški narod se laglje od vsih drugih asimilirati in narodi, s katerimi prihaja v dotiko, ga razmeroma lahko nadvladajo. Nemci morejo germanizirati samo z ognjem in mečem, kakor je to delal v preteklosti njihov križarski red, ali pa z izrednim administrativnimi odredbami, kakor svoje dni Bismarck. Cim nemško plemo kjer koli izgubi svoj gospodujoč politični položaj, se jame istočasno z veliko hitrostjo umikati pred onim narodom, na čegar ozemlju živi.« V dokaz te svoje trditve navaja Barker številke, ki so dokaj prepričevalne. Praga je bila še nedavno tega čisto nemško mesto. Cim so dobili Čehi z ustanovitvijo češkega vseučilišča možnost, da se bore z Nemci z enakim orožjem, je jelo število nemškega prebivalstva v Pragi padati z baje-slovno hitrostjo. L. 1890. je bilo v Pragi še 16% Nemcev, deset let kasneje samo še 10%. Na Češkem je 37% nemškega prebivalstva, po šolah pa je samo 33% čeških otrok. To je dokaz, da deseti del nemških otrok obiskuje češke šole. V praških nemških šolah govori samo ena četrtna otrok samo nemško, dočim v čeških praških šolah govori 99% otrok samo češko. To dokazuje, da je nemščina v Pragi že izgubila položaj občevalnega jezika. Nemci čutijo potrebo, da govore češki, dočim Čehi te analognne potrebe nimajo več. Približno enake so tudi razmere na Tirolskem, kjer prihajajo Nemci v dotiko z Italijani na podlagi ravnopravnosti. Na Tirolskem živi 450.000 Nemcev in 300.000 Italijanov. Po teh številkah bi se moralo soditi, da bi izmed 120.000 šolarjev govorilo 72.000 otrok nemško, 48.000 pa italijansko. Dejansko pa se je pokazalo, da je razmerje 60 : 60. Iz tega sledi, da je 12.000 nemških otrok italijanizirano in sicer z dovoljenjem staršev. Še značilnejše so številke o nemškem prebivalstvu na Ogrskem. V Pešti je bilo pred 50 leti še 50% Nemcev, sedaj jih je samo še 14%; v Požunu jih je bilo 1. 1890. še 60%, deset let kasneje samo še 50%, v Aradu jih je bilo 1. 1890. še 53%, 1. 1900 pa samo še 30%. — Na podlagi vseh teh podatkov prihaja Barker do zaključka, da so Nemci nesposobni, da bi se na principu ravnopravnosti borili z drugimi narodi, in konstatuje na temelju teh svojih raziskovanj, da prihaja militarizem iz Nemčije, ker bi morala Nemčija brez militarizma propasti.

— **Dvojna morala.** Oesterreichs katholisches Sonntagsblatt piše z ozirom na goriske deželnozboreske volitve: »S pomočjo dr. Gregorčiča so naprednjaki zmagali pri ožjih volitvah. Slov. ljudska stranka si je pridobila samo 3 mandate. S tem je dr. Gregorčič sam izrekel sodbu o sebi. Izstopil je dejansko, ako tudi ne formalno iz stranke. In po tem se tudi sedaj ravna. V zahvalo se je dal od naprednjakov voliti v deželni zbor iz veleposestva in je v dež. zboru tudi pristopil liberalnemu klubu. Zategadelj je morala govoriti višja cerkvena oblast, da prepreči še večje pohujšanje med ljudstvom. Liberalci so agitirali med ljudstvom: »Nič se ne ozirajte na to, kar rečeta župnik in kaplan. Dr. Gregorčič, profesor bogoslovja, je boljše, kaj je katoliško in kaj ne.« Z ozirom na to je izšel pastirski list nadškofa dr. Sedeja, v katerem je obsodil dr. Gregorčičeva glasila in jih izžrtal iz imenika katoliških listov.« — K tej vesti pripominja »Die Wartburg«: »To postopanje je v zelo čudnem nasprotju z dogodki in dejstvi, ki se dogajajo v deželnem zboru sosedne Kranjske, kjer si škof Glejčič ne upa nastopiti proti klerikalnemu voditelju profesorju bogoslovja dr. Kreku, dasi bi bilo njegovo kaznovanje nujno potrebno v interesu javne morale!«

— **Afera Rosman - Golija.** Zna na sodnijska afera nad novomeškim županom g. Rosmanom in vladnim koncipistom Golijem se bo še enkrat razpravljala in sicer, kakor se čuje, še enkrat pred prvo inštanco, ki je tozadevno že izrekla razsodbo. Pritožbi obsojenega Golija se je namreč ugodilo na zaslišanju pri prvi razpravi nezaslišanih prič, med njimi

tudi gimnazijski ravnatelj Brežnik. Z ozirom na to spremembo se bodo tudi od nasprotne (Rosmanove) strani predlagale nove priče. Razprava je razpisana na dan 6. novembra. Ker je skoro gotovo, da se bo eden ali drugi del zoper razsodbo v prvi inštanci zopet pritožil, te afere ne bo še z lepja konec.

— **Zanimiva sodba višjega ministrskega funkcionarja o bivši mestni policiji glede izseljeniškega vprašanja.** Silna zmešnjava je zavladala ob izseljenškem škandalu in vse hitro krivdo zvrčati deloma na nezadostne zakonite določbe, deloma na izseljevalno propagando. V resnici pa temu ni tako. Postavne določbe so popolnoma zadostne, izseljevalna propaganda je pa zato tako cvetela, ne oziraje se na podkupovalne afere, ker je bila kontrola tako škandalozna, da se za postavne določbe živ krst ni brigal. Z zadoščenjem beležimo zato razveseljevo dejstvo, da je bil mestni magistrat ljubljanski kot policijska oblast v tej zadevi častna izjema. Leta 1911. proučeval je c. kr. ministrstvu za notranje zadeve prideljeni takratni c. kr. policijski nadkomisar Franc M.-n. izseljenško vprašanje v Avstriji, na tem svojem potovanju dospel je tudi v Ljubljano. Ogledal si je natančno mestnopolicijski urad ter njegove priprave in odredbe proti izseljevanju. Šel je tudi v izseljevalno pisarno ter prisostvoval poslovanju na južnem kolodvoru. Na podlagi svojih vtiskov izrazil je laškavo in zanimivo sodbo o mestnem magistratu, rekoč, da sta v Avstriji edino dve oblasti, ki pravilno razumeta to vprašanje in intenzivno delata v izseljevalni policiji (nadzorstvu), to je magistrat v Inomestu in v Ljubljani.

— **Himen.** Poročil se bo jutri g. Adolf Kobler, zobotehnik z gđ. Josipino Krallovo. Čestitamo!

— **Demonstracija pri Narodnem domu.** Slovenski dijaki nas prosijo, da naj konstatiramo, da je šlo pri onem dogodku, o katerem smo nedavno poročali, samo za nedolžno šalo in da ni bil udeležen noben nemški dijak.

— **Football-Match »Ilirija I.« — »Ilirija II.«** Jutri popoldne ob 3. se vrši najzanimivejša tekma domačih moštev v tej sezoni. Po drugih mestih kakor na Dunaju, v Pragi in Budimpešti posveča občinstvo ravno tem tekam največjo pozornost in ni prav nič čudnega, ako zaseduje boj domačih moštev do 30.000 gledalcev. »Iliriji« je ležeče na tem, da se občinstvu nudi tudi z domačimi tekami res športni užitek, ker le tedaj je razvoj v športu mogoč. Zato tudi hoče pokazati jutri skozinsko napeto, zanimivo in živahno igro. Drugo moštvo ima razven tega jutri dovolj vzroka, pokazati svojo najboljšo formo. Rezerva namreč ni več kompletna in ako drugo moštvo jutri dobro odreže, pride v svoji sedanjosti sestavi na mesto rezerve, drugače se pa rezerva samo kompleta. Zato smemo pričakovati z obeh strani temperamentne igre. Mimogrede bodi omejeno, da pomeni jutrnja tekma mal jubilej za »Ilirijo«. Kapitan prvega moštva g. Evgen Betetto tekmuje namreč jutri petindvajsetič za »Ilirijo«. Za naše mesto, v katerem je šport šele v razvoju, je gotovo to za športnane zanimiv jubilej. — Ako hočemo, da napredujemo Slovenci na športnem polju enako hitro kot sedaj, ni samo treba, da se šport goji, marveč da občinstvo tudi razvoj zasleduje in športne prireditve številno poseča. Zato je samo v interesu nadaljnega razvoja, da občinstvo jutro tekmo številno poseti. Vstopnina je itak nizka, namreč stojišča po 40 v, dijaške vstopnice po 20 v. Pričetek tekme je ob 3. Tekmuje se pri vsakem vremenu.

— **Avtomobili za Dalmacijo.** Kakor smo že včeraj sporočili, se je danes pripeljal skozi Ljubljano osem avtomobilov, ki so namenjeni za pošto vožnjo po Dalmaciji. Avtomobili so se ustavili pred kavarno »Evropa«, kjer so bili tudi fotografirani. Zbralo se je mnogo občinstva, ki so gledali te moderne naprave za sicer od merodajnih krogov zelo zanimarjeno Dalmacijo. Vendar pa avtomobili niso napravili na nas tistega vtiska, ki smo ga pričakovali. Navzlic temu, da so stroji dobri in trpežni, so vozovi izgledali kakor kurčki, kjer se bodo pasažirji po solnčni Dalmaciji potili in parili. Premalo zraka in svetlobe. Če pa še vpoštevamo, da je zunanja stran večinoma iz aluminija, tedaj si moremo predstavljati, kakšna bo atmosfera v vozovih. Tudi bi bilo morda umestno, da bi se vozovi fotografirali na drugem kraju, ne pa na križišču, kjer je ravno ob sobotah opoldne največ prometa.

— **Soglasna sodba vseh naših gospodinj se glasi,** da je najboljši kavni pridelatek Kolinska kavna primes. Zato jo najraje kupujejo. Dobro

vedo, da Kolinska kavna primes napravi najboljšo kavo, vedo pa tudi, da je Kolinska kavna primes edino pristno domače blago te vrste. Priporočamo Kolinsko kavno primes vsem onim gospodinjam, ki morda še ne poznajo tega izvrstnega domačega kavnega pridelatka; z njim bodo v vsakem oziru najbolj zadovoljne.

— **Avtomobilna zveza Ljubljana-Celje.** Z dežele nam pišejo: Avtomobilna zveza Ljubljana-Celje je za nas, ki prebivamo ob tej prog, velepomembna. Dočim smo bili prej takorekvo odločeni od ostalega sveta, smo stopili zdaj v zvezo na eni strani z Ljubljano, na drugi strani s Celjem. Pa ni samo to. V naše kraje pa prihajajo tudi tujci, ki se prej niso zmedli za naše divne kraje. Priznati pa moramo tudi, da ta avtomobilna zveza skrbi za udobnost pasažirjev. Dočim smo se prej vozili v precej neokretnem avtomobilu, čegar karoserija je bila napravljena tam nekje na nemškem Češkem, je zveza postavila pred kratkim v promet nov avtomobil, čegar karoserija je bila napravljena od domače trdke, namreč od trdke Peter Keršič v Spodnji Šiški. Priznati moramo odkrito, da je ta karoserija boljša in bolj udobna nego so karoserije, ki jih imajo nekatere druge avtomobilne zveze po naših deželah. Zato bi bilo pač v interesu našega domačega delavstva, pa tudi industrije, da se taka dela izvršujejo doma. Le eno bi pa še želeli od te avtomobilne zveze, da bi namreč redno prevažala pošto. Pozivljemo vsled tega merodajne činitele, naj uvedejo na tej avtomobilni prog redno pošto zvezo.

— **Iz brdske okolice.** Pišejo nam: Deželnozboreske volitve so pred durmi. To je učinkovalo tudi na našega bizgca, da je začel na vse kriplje agitirati za dr. Evangelista Kreka. Obiskal je tudi nekega naprednega župana ter mu vsiljeval klerikalnega kandidata. Ta pa ni hotel ničesar slišati o dr. Kreku, češ, da se ljudstvo pač ne bo tako ponižalo ter volilo človeka, ki je umazal ves duhovski stan. Bizgac pa le ni odnehal, dokler ga župan ni hotel več poslušati. Mi temu človeku svetujemo, naj se nekoliko bolj briga za svojo službo.

— **Iz Lukovice.** Dne 9. oktobra se je vršilo pri nas premovanje govedi. To premovanje je bilo zelo zanimivo posebno glede načina, kako se je pri tem premovanju postopalo. Kot strokovnjaka sta nastopila pri tem premovanju znani Legvart in pa homški župnik. Ta dva sta določila vže naprej, da se premuje samo rdeče pasasto živino, rumeno pasasto žival pa je komisija že a priori zavrnila. Neki kmet, pošten in zaveden možakar, odkrit in brez hinavščine, je opazoval to početje in je rekel končno svojim tovarišem, da se ne premuje goveda, marveč njeni gospodarji in sicer po zaslugah za S. L. S. Komaj je mož to izgovoril, se je pripetilo nekaj, ki je popolnoma upravičilo njegovo opazko. Prignal je neki hlapec telico vso nesnažno in rumeno pasasto. Legvart je hlapca najprej surovo napodil nato pa je vprašal, čegava je ta telica. In začul se je od zadaj glas, katerega je čul tudi naš možakar in njegovi tovariši: Ta je pa naša, Legvart, le dajte ji številko. In ta klerikalna telica, vsa nečedna in umazana in vrh tega še rumeno pasasta, je bila premovana. Dalje so opazali gledalci, da je premovala komisija pred vsem le one bičke, ki so bili kupljeni pri kmetijskih družbi in ne tudi onih, katere je kmet sam priredil. To gotovo ni v prospeh domače živinoreje in kmetje so bili zaradi tega zelo nejevoljni. Padale so opazke, ki so označevale celo prireditve za umetno komedijo, katere se ne bodo nikdar več udeležili. Premovani so bili seveda pretežno le klerikalni biki. Neumestno se je zdelo tudi ljudem, da sta strokovnjaka še pred ogledom živali dosledno vprašala, čegava je žival. Tega strokovnjaku pred ogledom ni treba vedeti. Kot že rečeno, je ljudstvo vsled tega postopanja zelo ogorčeno in to po vsi pravici, kajti pri vsakem premovanju se mora gledati v prvi vrsti na to, kakšna je živina, ne pa čegava je živina, in se mora premovati res samo živina, ne pa gospodarji. Toliko v pojasnilo onim, ki še tega ne vedo, in onim, ki vedo, pa vedoma narobe postopajo.

Očividec.

— **Klerikalne krokarske agitacije v Škofji Loki.** Prijatelj iz Škofje Loke, ki se sicer ne peča javno s politiko, ima pa svoje trdne nazore in odločno obsoja klerikalno nazadnjaštvo, deželno gospodarstvo raznih deželnih mlinarjev Lampetov, Tschermakov, Krekov, Šusteršičev, Zajcev itd. in pogubonosno in razdirljivo posvetno delo kranjske duhovščine s svojim falitnim generalom, nam poroča, da so klerikalci v Škofji Loki pod visoko patronanco omenjenih gospodov in bržkotte po navodilu ljubljanskih generalov že pričeli svoje agitacijsko

delo po običajnem klerikalnem vzorcu. Dne 22. t. m., v sredo, so sklicali volilni shod glavni stebri katoliškega izobraževalnega društva in občinski odborniki škofjeloški. Kaj so sklepali na tem velepomembnem shodu, se seveda tajnost, ki pa pametnih ločarjev prav nič ne vznemirja. Konstatirajo le, da je bilo zadnje dejanje te klerikalne zakulisne tragedije javno in se je odigralo po več škofjeloških gostilnah. Glavni moment pri tem zaključku je bil ta, da so pijani klerikalni agitatorji in stebri škofjeloškega klerikalizma napadali po gostilnah naprednjake in mirne goste, dasi se ti še zmenili niso za klerikalne kričarje. Dopisnik pravi, da je to dovoljeno seveda le na katoliški podlagi. Naprednjaki nimajo take podlage in zato se obnašajo naprednjaki tudi vse drugače in pri njih se ne opaža agitacije. Zato možje klerikalci, le tako naprej in kmalu boste prišli pod poveljstvom svojih generalov do svojega cilja, ki bo pa malo drugačen kot si ga predstavljate.

Iz Kamnika nam piše somišljenik: Vest, da bi bil mesar Janez Grčar strasten klerikalni agitator, ne odgovarja resnici. Može je miren, njegovi otroci pa sodelujejo pri raznih narodnih prireditvah. Njegova gđ. hčerka je na primer zadnjič z veliko vnemo nabirala za Sokola.

Za poslanca Dularja trije nasledniki. Iz Novega mesta se nam poroča: Kakor je zdaj tudi sam »Slovenec« oficijelno potrdil, smo imeli prav, ko smo že pred dobrim pol letom povedali, da poslanec Dular to pot ne bo več kandidiral. In sicer »iz rodbinskih ozirov«? Tudi te »rodbinske ozirove« smo že takrat poznali, ampak je bolje, da jih za enkrat pustimo še počivati v miru, za kar nam bo, če nihče drugi, oče Štembur kot »poseben prijatelj« poslanca Dularja gotovo hvaležen. Za zdaj enkrat je bolj važno vprašanje, kdo bo Dularjev naslednik. Kar dva bi bila rada, a tretjega bi drugi radi porinili. Prav rad bi bil Dularjev bližnji sosed Ivan Rakoše, po božji milosti žganjar ob Krki pri Gornji Straži. Ta si je na ta račun skuhal posebne vrste žganje: »Poslančeva modrost«, ki ima baje to lastnost, da kdor to žganje pije, postane moder, če je tudi drugače z Dularjevo modrostjo v bližnjem sorodstvu. Rakoše kot »splošno priljubljen« bi imel veliko upanja, če bi mu tega veselja v zadnjem času ne zagrenil njegov in Dularjev prijatelj, dični birt Kulavica. Da, tudi g. Kulavica v Vavti vasi bi bil rad »deževni« poslanec. Ker je jahal politično ključno naravnost v farovž kjer jo je pošteno presedlal, ima tudi on veliko ali pa še več upanja, da poslanske časti kakor Rakoše. Zakaj Kulavica se tudi kot liberalci ni nikdar tako izpostavljali kakor Rakoše, ki je kot dober kristjan si najprej pri Judih napasel svoj trebušček. Toda vsaj za zdaj v provizoričen račun se mora k tema dvema kandidatom postaviti še tretji: oče Štembur iz Kandije. Oče Štembur so v tej provizorični lastnosti pravzaprav večni kandidat, odkar so predstojali na katoliško podlagi. S ponudbo kandidature so ga klerikalci vjeli že pred leti; toda mož ni na glavno padel. Kaj mislite, je dejal, da sem tako neumen, da se bom za poslaniško čast šel moj »gšeft sferderbat«? Zdaj imam lahko še vse za norca, liberalce in klerikalce. Če se pa pustim voliti na katoliški podlagi, adijo liberalci in moja gostilna. — Pa saj te bodo pa potem katoliški gospodje raje podpirali, so ga poskusili potolažiti. — Kaj, katoliški gospodje, pa ti da bi me podpirali? Se teh par, kar jih pride k meni, bi najraje pometal ven, če bi se ne bal zamere. Najbolje je, da me s to kandidaturom pri miru pustite. — Tako visoko mnenje imajo oče Štembur o časti deželne poslanca. V zadnjem času, odkar se glavni generalni štab iz Ljubljane samo pri nem ustavlja in je celo sam deželni vojvoda s svojo premišlenostjo soprog pri njem prenočil in v vsele deželne blažajne napravil lep račun pri Štemburju, je bil tudi župan Zure nekaj mehkeji za prevzetej tolikrat mu vsiljene kandidature. Poredni jeziki seveda so rekli, da se nalašč tako dela, nekaj zaradi gostilne volje, nekaj pa, da svojega »posebnega prijatelja« gosp. Dularja ostraiši in pripravi, da odstopi od poslanstva. Ker vsi trije v enem okraju ne morejo biti poslanci (kandidirajo pač lahko), se bo to vprašanje in v kratkem odločilo, če se že prav v kratkem ni. Za nas bo ena kot druga kandidatura teh mož zelo važna, ker bomo enega kot drugega primerno »pripočeli« in do nagega srekli katoličanstvo, bodisi žganjarja Rakošeta ali obeh birtov Kulavica in Štemburja.

Kanadski škandal in izseljevanje na Dolenjskem. Poroča se nam: Bralci »Slov. Naroda« se gotovo spominjajo, da se je na tem mestu letos opetovano poudarjalo in opozarjalo na izredno izseljevanje Dolenjcev dozdnevno v Ameriko. Zlasti v nolet-

nem času, ko je druga leta izseljevanje iz naših krajev skoro čisto počivalo (poleti dobi tudi na Dolenjskem vsakdo in primerno dober zaslužek), je letos izseljevanje ravno v tem času postalo naravnost sumljivo. Sumljivo je bilo tembolj, ker je letos na Dolenjskem prav povsod dela in za služka dovolj, vsaj so meze navadnih delavcev postale naravnost, lahko bi rekli sijajne, namreč nasproti mezdam še iz par let nazaj. Res je, da to ne velja glede navadnih delavcev pri zgradbi nove železnice, kjer so delavci razmerno prav slabo plačani. Toda pri železnici ni skoro prav nič domačinov, samo tuj in ponajveč najslabši material. Sumljivo je bilo tudi to, da je šlo letos izredno mnogo nedoraslih fantov ven iz dežele. Kam? tega z gotovostjo ni mogoče zvedeti. Kajti že površne poizvedbe so dognale, da število pri političnih oblastih za potni list prijavljenih skoro do polovice razlikuje ne odgovarja s številom, ki je odšlo samo iz novomeškega kolodvora. Dognano pa je že zdaj, da je šlo ravno letos mnogo fantov brez pravilno uradoma dobljenih potnih listov in sicer večinoma ne z drugimi vred z novomeškega kolodvora, ampak so šli par postaj peš, potem si vzeli vozne liste za par postaj, zopet izstopili in to navadno v bližini Ljubljane. Tam so si vzeli vozne liste do Otoč, da je izgledalo kakor da gredo na božjo pot na Brezje. So tudi šli čez Brezje, toda ne več nazaj, ampak so do deželne meje prakticirali manever, kakor so ga doma. Z dokumenti se je prakticiralo tudi na ta način, da je večja družba vzela uradno pravilne potne liste, a čim so bili na varnem izven dežele, so jih pošiljali nazaj onim, ki bi takih dokumentov morda ne dobili. Ali so šli vsi ti, ki so rekli, da gredo v Ameriko ali na Westfalsko, res tudi tja? Če uvažujemo, da so za Kanado delali reklamo po klerikalnih listih in iz farovžev venkaj, če nadejajo uvažujemo, da je ravno izseljenški material ponajveč klerikalnega mišljenja in da je Dolenjec, ki hrepeni samo po boljšem življenju, prav vseeno, ali gre v Ameriko ali kam drugam, smemo z veliko gotovostjo računati, da se je tok letošnjega izrednega izseljevanja z Dolenjske obrnil tudi v Kanado. Če se ne motimo, se klerikalci, ki so za Kanado delali reklamo, zdaj izgovarjajo, da je s Kranjske šlo samo okoli 50 izseljencev v Kanado. To priznanje bi zaslužilo, da se mu posveti prav primerna pozornost. Od kod ti podatki in koliko od teh petdesetih pade na Dolenjsko, ki je v deželi vendar znana kot glavni kontingent za izseljevanje? Kakor slišimo, bodo na to vprašanje namesto prizadetih klerikalcev odgovorili drugi, ker se je tudi po Dolenjskem začelo letošnje izredno izseljevanje pozorneje pretrpeti kakor doslej, ko so na to, za državo naravnost sumljiv socialni pojav opozorjene oblasti izseljevanje preje podpirale nego ovirale.

Proga Kandija-Birčna vas gotova. Vedne pritožbe v zavlačevanju dela na prvem oddeku zgradbe belokranjske železnice Novo mesto-Laze, so tudi podjetje Samohrd priprave do resnejšega dela. Zdaj je tudi že del proge, kjer je bilo največ terenskih težkoč, od Kandije proti Birčni vasi, vsaj v glavnem toliko dovršen, da materialni vlak že vozi nemoteno po celem delu proge. Ogronom skalovje v gozdu pri Ruprč vrhu je premagano, tračnice preko njega že položene, mestoma tudi že zniželirane. Izgotovljen je tudi mali predor pod Ruprč vrhom, skozi katerega zdaj tudi že vlak vozi. Ta del proge je zanimiv, ker je na njem največ velikih presek in zasipov. Najglobokeja preseka v masivno skalovje se nahaja pod šolo v Birčni vasi. Tu so morali do 20 m globoko masivno skalovje razstreliti in skozi »živno« skalo napraviti tir. Tudi postaja Birčna vas (čisto v gozdu blizu graščine Ruprč vrh) je že gotova. Postajna poslopja so jako lična.

Avtomobilna zveza Novo mesto - Krško. Kakor se nam iz popolnoma zanesljivega vira poroča, se bo že tolikrat preloženi načrt avtomobilne zveze za osebni in poštni promet med Novim mestom in Krškom z dne 1. novembra vendar le vresničil. Dne 30. t. m. se vrši prva poizkušna vožnja, drugi dan instrukcijska vožnja (pri kateri se določijo postaje, čas odhoda od posamičnih postaj itd.), tretji dan, to bo v soboto 1. novembra pa se otvori redna vožnja za osebni in poštni promet. Postaja za Novo mesto bo pri g. Kastelicu, trgovcu v Kandiji. Do Krškega bo kakih 8—10 postaj. V elegantno opremljenem vozu bo prostora za 12 oseb. Za to prometno cesto bo ta avtomobilna zveza pač velik blagoslov.

Avtomobil povzročil nesrečo. Ko je v četrtek neki posestnik iz Ločine peljal drva mimo skladišča novomeškega kolodvora, mu je prišel nasproti neki avtomobil. Ker so se

konji že od daleč začeli plašiti je avtomobil počasi vozil in došel blizu voza tudi obstal. Kljub temu so se konji tako ustrašili, da se je prevrnil voz, raz katerega je padla neka staraka. K sreči je padla tako daleč od voza, da ni prišla pod voz in je zadobila le lahke telesne poškodbe. Lastnik avtomobila je nezakriviljeno škodo takoj prostovoljno izplačal.

Poroka. Gosp. Anton Primožič, trgovec v Zireh, se je poročil z gđno. Minko Pivkovo iz Predgriz pri Črnem vrhu. — Bilo srečno!

Iz Zagorja na Pivki nam piše: Korenka je dobila človeka, ki se je za njo potegnil v »Slovenca«, vendar pa jo nerodno zagovarja. Pravzaprav niso niti osebe, niti zadeva sama vredna, da bi se na dolgo in široko razpravljalo o njej. Smešno pa je, da se Korenka zdaj tako zviža, ko vendar vsak otrok ve, kako zelo ima Korenka denar rada. To svoje svojstvo je pokazala zdaj ravno pri vojakihi, in to pri navadnih vojakihi, kakor tudi pri častnikih in podčastnikih. In kako nerodno jo zdaj zagovarja »gospod« dopisnik. Omenja le jajce, ki je je zaračunala 30 vinarjev, ne omenja pa pečenke, porcija po 1 K 90 v, gulaša po 60 v. Ne omenja tudi ne glob, ki jih je morala plačati. Navzlic temu pa se zaletava in denuncira ljudi, ki nimajo s celo zadevo prav nikakoršnega stika. Kaj hoče g. Krambergerju? Zakaj mu očita pristranost? Zato seveda, ker ji gleda, kakor vsakemu drugemu, na prste. Njen sin je bil že zaradi tega kaznovan, ker je očital g. Krambergerju pristranost, navzlic temu pa še vedno to trobi. Seveda pri klerikalcih je vse pristransko: porotniki, sodniki, orožniki itd. V zagovoru omenja gg. Tavčarja in grofa Barbota. O, ko so bili ti gospodje pri nas na vojaških vajah, je bila Korenka že obzirna napram svojim gostom. Ko pa je gošpa Fatur umrla in njen soprog ni hotel imeti v hiši hrupa, ko so bili torej vsi vojaki takorekoč prisiljeni, da so hodili k njej, potem je bilo jo! O tem bi mogel pričati goriški topničarski polk. Pravijo, da je Korenka potem, ko so prihajale vedne pritožbe, cene zopet znižala. Javno znana stvar je tudi, da so častniki rekli, da izpod 5 K dnevno niso mogli pri njej izhajati. In s tem je za nas stvar končana.

Zagorje na Pivki (Požar.) Snoči ob pol 11 uri je začelo goreti pri Faturju — Anderjošu. Gasilno društvo je bilo takoj na licu mesta in je ogenj omejilo. Tudi knežsko društvo je kmalu prišlo. Kaj pa šentpetersko društvo; zakaj pa ono ni prišlo? Letos smo imeli v vasi dva požara, a tega društva nikdar ni bilo. Kakor rečeno, je bil ogenj vsled marljivosti domačega društva omejen. Kastelčeva hiša se je že vnela, a so jo rešili. Pogrelo je zgornji omenjenemu posestniku hiša in gospodarsko poslopje z vsem orodjem in vsemi prideli. Zgorela tudi ena krava. Ostalo živino so s težavo z gorečega hleva rešili. Zavarovalnina znaša 3300 kron a škoda je štirikrat toliko. Ljudstvo je bilo vse zbegano. Lahko umljivo, saj ni bilo že čez 20 let nobenega požara v vasi.

Pozor. V torek dopoldne, dne 28. oktobra t. l. se vrši pri sodišču v Senožcih dražba posestev Leonharda Del-Linz iz Razdrtega. Cenilna vrednost posestev znaša 87.892 kron, najmanjši ponudek pa 58.594 kron.

Živinski in letni semenj v Zagorju ob Savi bo dne 3. novembra kakor druga leta.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 25., nedeljo 26. in ponedeljek 27. oktobra. 1. Aeroplan na žici. (Naravni posnetek.) — Samo popoldne. 2. Trinajsti. (Historična drama.) — Samo popoldne. 3. Drugi jaz. (Kolorirana veseloigra.) — Samo popoldne. 4. Izginoli princ. (Dramatična pravljica v 2 dejanjih.) — Samo popoldne. 5. Gaumontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih, športu, modi itd.) 6. 100 mark za 5 pfenigov. (Humoreska.) 7. Poslednja želja jeklenega kralja. (Učinkovita Nordisk drama v 3 dejanjih.) — Samo zvečer. 8. Največji smešni uspeh! Velekomično! Hura, nastanitev! (Velekomična učinkovita veseloigra v dveh dejanjih.) — Samo zvečer. Vsak prizor vzbujajo nepopisen smeh! Kdor se hoče nasmejati, naj si ogleda to sliko. — V torek, dne 28. oktobra do četrta, dne 30. oktobra. Senzacija! Gerninal. (Po romanu Emila Zola. — Predvajanje traja 2 uri.) Samo zvečer od 7.—9. in od 9.—11. Popoldne: Dežela smrti. Amerikanska drama v treh dejanjih.) V petek, dne 7. novembra: In hoc signo vinces! (Rimska drama kakor Quo vadis? Predvajanje traja dve uri.)

Zopet žepna tatvina na trgu. Danes dopoldne je bil trg prav živahen in je prišla delat kupčijo tudi žepna tatvica, 30letna prodajalka tkanine Ivana Riterjeva, rodom s Hrvatske-

ga, ki je začasno nastanjena na Predovčevem selu. Hodila je prav rada na trg in so jo imeli tržni redarji osumljeni, da nima pravih namenov. In niso se motili. Ko je prišla danes zopet na sadni trg, se je pomešala med ženske, ne vedo, da ji skrbno sledi oko tržnega redarja. Tudi neki ženski, ki je bila svoj čas na trgu že okradena, se je dozdevalo Riterjeve vedenje sumljivo ter je istotako ta prav s policijsko pazljivostjo sledila vsem njenim kretnjam. Nenadoma šine Riterjeve roka v žep neke kupovalke ter izvleče iz njega denarnico, v kateri je imela ta ženska 23 K denarja, nakar da migljaj tržnemu redarju. Ta je seveda urno priskočil k opazovanju in jo prijel. V tem je pa v gneči tudi hipoma zašumelo in ko je tatvica zaslutila, da se tiče to nje, je neopazovano izpustila denarnico z denarjem vred v oškodovančino torbico, kar ji pa seveda ni nič pomagalo. Poklicali so državnega policijskega stražnika, kateremu je tržni redar tatvico oddal, da jo je aretirati. Pozneje so jo izročili sodišču.

Absolviran realce, sin revnih staršev išče kakega pisarniškega dela. Nastopi s prvim novembrom ali tudi takoj. Cenjene ponudbe sprejema uredništvo našega lista.

Koncert v hotelu »Tivoli«. Jutri, v nedeljo popoldne od pol 4. do pol 7. se vrši koncert, katerega prirede godbeniki bivše Slovenske Filharmonije pod vodstvom koncertnega mojstra g. B. Černjaja.

Narodna obramba.

200 kron za otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda na Savi je izročil odvetnik gosp. dr. Oblak kot zastopnik gospoda Pongratza, ki je določil od »Slovenca« plačano globo za žalitve v ta dobrodelni namen. — Tako je vendar enkrat tudi klevetanje »Slovenčev« rodilo dober sad, — porotnikom pa, katerih se »Slovenec« in njegova gospoda tako boje, ni bilo treba soditi že itak davno sojenega in obsojenega »Slovenca«.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Albert Arčon iz Volčjedrage pri Gorici 7 K, katere je nabral pri Nardinovem krstu v Bukovici. Tamburaški zbor »Slovenec i Hrvat«, Milanov vrh pri Prezidu, je poslal 15 K 15 v, nabranih v veseli družbi pri g. Klepcu na licitiranju ene palice. — G. Anton Erzetič, veleposestnik v Krmini je prodal v Ljubljano nekaj »Briškega vina«, prav dobre kakovosti. Od izkupička je odločil 6 kron družbi sv. Cirila in Metoda. Hvala za dar, hvala za posnemovalni vzgled! **Vinogradniki in vinski kupci! Naj se ne potrdi nobene vinske kupčije, da ne bi imela nekaj dobička od tega družba sv. Cirila in Metoda!**

Za obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 1109. dr. Josip Rakež, okr. zdravnik v Šmarju pri Jelšah (plačal 200 K); 1110. Proč z Wieserejem (plačano 10 K 71 v).

Društvena naznanila.

Slovenskemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« je podelil keglški klub pri Draščku povodom svojega zaključnega večera 20 kron. — Iskrena hvala!

Martinov večer s koncertnim in zabavnim sporedom ter plesom priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo, dne 9. novembra v veliki dvorani Narodnega doma. O zanimivem in skrbno sestavljenem sporedu bomo še poročali.

Vabilo pevkam in pevcem. Pevsko društvo »Slavec« je pričelo gojiti tudi žensko petje ter vabi one nadarjene pevke katere se žele posvetiti zborovemu petju, k pristopu v društvo, ter javlja odbor, da se vrši vpisovanje v nedeljo, 26. t. m. od 3. do 7. ure popoldne ter v ponedeljek 27. in torek 28. t. m. od 8. do 9. ure zvečer v društvenih prostorih v Narodnem domu, I. nadstropje, levo. Ravno tako vabi odbor tudi one pevke, ki imajo veselje do društvenega petja, k pristopu v društvo, ter se vrši vpisovanje vsako sredo in petek od pol 9. do 10. ure zvečer v društvenih prostorih. Pevke in pevci so udnine prosti ter nimajo s pevskim poukom nikakih stroškov.

Sportni klub »Olympia«. Tem potom še enkrat opozarjamo, da se ustanovni občni zbor imenovanega društva ne bo vršil jutri, dne 26. oktobra t. l., ker se je ustanovitev društva za sedaj opustila iz razlogov, ki so pojasnjeni v včerajšnji notici pod tem naslovom.

Shod na Jesenicah. Tukajšnja podružnica »Zveza jugoslovanskih železničarjev« priredi društven shod. Shod se vrši ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne Pri Tancarju. — Dnevni red: 1. Položaj železničarjev in organizacija. 2. Poročilo o koalicijski seji na Dunaju. 3. Raznoterosti. — Kot poročevalec pride tov. Vekoslav

M r a k iz Trsta. — Slovenski železničarji! Udeležite se v velikem številu tega važnega shoda!

Umetnost.

Za umetnike - slikarje. Naučno ministrstvo je razpisalo več nagrad za osnutek umetniške slike, ki je namenjena za slavnostno dvorano v novem poslopju vojnega ministrstva na Dunaju. Slika naj predstavlja »Pregled vojske cesarja Maksimiliana I. v Trstu l. 1508«. Tega umetniškega tekmovanja se udeležijo lahko samo avstrijski državljani ki stalno bivajo v Avstriji. Vse tozadevne pogoje prinaša danes »Wiener Zeitung« in bodo objavljeni tudi v vseh deželnih uradnih listih.

Književnost.

— **Muhe,** kratkočasne zgodbe. Spisal Blaž Pohlin. Ravnokar je izšla izpod peresa znanega našega feltonista zbirka prav zabavnih zgodb. Vsakdo, kdor pozna kratkočasni slog Blaža Pohlina, bo rad posegel po tej knjigi. Dobiva se v Narodni knjižarni in stane broširana 1 K 50 v, vezana 2 K 40 v.

— **»Djubilije«** Pod tem naslovom obelodanil je skladatelj F. S. Vilhar v dveh zvezkih vsevкупne svoje samospesve z glasovirskim spremljevanjem. Prvi zvezek velja pet, a drugi zvezek tri krone. »Djubilije« naročajo se edino pri skladatelju v Zagrebu, Gunduličeva ulica št. 55. Kdor pošlje omenjeno svoto, dostavi se mu delo poštne prosto.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Kar s samokresom po njih! Samokres je danes tudi med priprostim ljudstvom že nekaj tako navadnega, kakor svoj čas nož med kmečkim fanti. Za vsako malenkost pa se strelja na ljudi, kakor na zajce. En tak slučaj se je zgodil v Novi gori pri Krškem, drugi slučaj pa v Beli Krajini. Jožeta Pluta iz Kloštra pri Gradcu imajo ljudje splošno za nevarnega človeka. Nekega dne se je Plut prepiral s svojo ženo. Kreg in prepir je bil tak, da so se pred hišo začeli zbirati sosedi, mlado in staro. Otroci so se norčevali, starejši ljudje pa smejali. Tudi je Pluta ujezilo. Zagrozil je, da bo streljal. Ljudje, ki se niso nadejali, da bi Plut svojo grožnjo izvršil, so še obstali pred hišo. Plut pa svoje grožnje ni imel za šalo, ampak je začel res kar streljati s samokresom. Ko je Plut izvedel, da gre njegov sosed po orožnike, je iz same jeze še trikrat ustrelil. Zadel k sreči ni nikogar. — Kmalu nato prideče orožnik, na katerega poziv je Plut odprl hišna vrata. Na nadaljni poziv, naj mu izroči samokres, je Plut odgovoril, da tega ne stori, ker je samokres njegov. Nato Plut odide v sobo, orožnik pa za njim. Na zopetno povelje orožnika, naj mu izroči samokres in ga položi na mizo, se je Plut zopet uprl. Orožnik je hitro prijel za samokres in ga iztrgal iz Plutove roke, pri čemer se je orožnik poškodoval na roki. S tem šele je bila nevarnost za zunaj stoječe, pa tudi za orožnika odstranjena. Plut se je moral zaradi javnega nasilja zagovarjati pred novomeškim kazenskim senatom. Obsojen je bil na 4 mesece s postom in trdim ležiščem poostrene ječe.

Prijet tihotapec. To je vsem oblastim že staro znana stvar, da je v najbolj krščanskem delu stopiške in podgrajske fare pod Gorjanci največ tihotapecov, ki se pečajo z vtihotapljenjem živine iz Hrvaške preko Gorjancev. Iz zgol človeškega stališča bi jim človek tega posla že ne zameril. Ampak ti vragi vtihotapljači tudi živino iz okuženih krajev in na ta način razširjajo po celi deželi razne kužne bolezni, kar provzroča le še strožje in večje zaprtje vnanje živine in dosledno seveda tudi splošno draginjo, pa nesrečo tistim, ki take živali kupujejo. Eden takih tičev je tudi Anton Mavser, znani prekopovalec prašičev iz Vel. Cerovca. Pred kratkim je iz okraja Karlovec, kjer je vladala prašičja bolezen, vtihotapil 8 prašičev. Od teh je prodal dva Janezu Maroltu iz Mal. Škrjančega. Marolt je kupljena dva prašiča dal kar med svoje domače prašiče. Kmalu nato pa so vsi zboleli na okužni boleznii, eden je tudi crknul. Tako je prišla ta kupčija na dan. Mavserju so zaplenili 4 prašiče, ki pa so vsi okuženi. Poleg tega je bil obsojen na tri mesece poostrene ječe, na izgubo zaplenjenih prašičev ter v plačilo sto kron Maroltu za odškodnino obolenih prašičev.

Drugi Kruppov proces. V četrtek se je pričela pred kazenskim senatom deželnega sodišča v Berlinu obravnava, katero je povzročila znana škandalozna Kruppova afera. Kot obtoženca sta nastopila predstojnik

berolinske podružnice Kruppove tvrdke Brandt in ravnatelj Kruppove tvrdke Brandt in ravnatelj Kruppove tvrdke Brandt. Oba sta obtožena podkupljanja, Brandt pa še poleg tega, da si je prisvojil protipostavno znanje in podatke o stvarih, ki bi morale ostati v interesu deželne brambe tajne. K obravnavi je povabljen cela vrsta prič in izvedencev, med temi tudi generalni ravnatelj Kruppove tvrdke, več visokih vojaških dostojanstvenikov in državni poslanec Liebknecht, ki je povzročil s svojimi odkritji v parlamentu, da se je odkril ta škandal. V avditoriju je natlačeno polno ljudstva. — Po uvodnih formalitetah in po prebranju obtožnice, vpraša predsednik obtožence, če sta kriva dejani, ki se jima očita. Oba obtožence to vprašanje kategorično zanikata. Na opomin predsednika, da je Brandt že priznal, da je dovolil gotovim osebam posebne ugodnosti, poudarja Brandt, da ni imel namena, koga podkupiti in je dal, kar je dal in dobil, kar je dobil edino le iz osebnih prijaznosti. Tudi zanika Brandt, da bi se bil izjavil, da bo že še razvezal gotovim ljudem jezike in jih pridobil za svoje posebne namene. Dalje je pripovedoval Brandt o svojem službenem razmerju pri Krupp, h kateremu je prišel leta 1898. Leta 1906 je bil prestavljen v Berlin. Pri tem poudarja Brandt, da soobtoženecc Eccius ni bil v nikakoli zvezi s to premetitvijo. Dalje pravi Brandt, da mu je svetovalec Schütz, da naj stopi v prijateljsko zvezo s člani vojnega ministrstva, in sicer v svrhu poizvedbe konkurenčnih cen. On je v začetku imel proti temu razne pomisleke, nakar mu je Schütz rekel: To delajo vse naše večje tvrdke, za tvrdko Krupp pa sploh vojaške tajnosti ne eksistira, ker izve tvrdka vse tajnosti itak oficijalno. Nato pripoveduje Brandt, da mu je Schütz odsvetoval, dajati ljudem denar za informacije, dovolil pa mu je, da plačuje za pijačo. S častnikom Tilianom je občeval dve leti in je od njega izvedel vse, kar se tiče nabave topov itd. Izdal je v tem času okroglo 100 mark za pijačo, kar je dobil izplačano, poleg tega pa je Tilianu časih posodil kako manjšo vsoto, katero mu je pa Tilian vedno v kratkem času vrnil. Ko je bil Tilian prestavljen, se je seznanil z narednikom Schleuderjem, od katerega je pod istimi modalitetami tudi vse izvedel.

Razne stvari.

* **Tosellijevka.** Iz Draždan poročajo: Saksonski ministrski svet je sklenil, da se z novim letom odtegne Tosellijevki letna renta v znesku 40.000 kron.

* **Neverjetno.** Iz Prage poročajo: Dekan medicinske fakultete praške univerze, profesor Janošek, ni dovolil, da bi se sto ruskih, večinoma židovskih dijakov inškriralo, ker v ruskih maturitetnih izpričevalih ni redov iz krščanskega nauka.

* **Zrakoplovci — tihotapci.** Iz Kolina n. R. poročajo: Po poročilih z belgijske meje so carinski mejni uradi konstatirali, da so zrakoplovci v zadnjem času mnogo blaga utihotapili iz Francije v Belgijo in nasprotno, predvsem čipk.

* **Otroci zakrivil veliki požar.** Iz Starega Lublava na Ogrskem poročajo: Včeraj popoldne je tu izbruhnil požar. Pogorelo je več nego 30 objektov. Ogenj sta zanetila dva dečka, ki sta se igrala z žvrgilicami. Oba dečka sta izginila. Govori se, da sta zgorela.

* **Čuden inšpektor.** Iz Lugoša poročajo: V neki šoli tukajšnjega okraja so pred par dnevi aretirali pri spisovanju protokola »nadzornika« Kornela Renoida, bivšega kancelista. Renoid je revidiral že par šol ter zahteval od učiteljev denar, češ da bo posredoval, da se jim zboljša plača.

* **Francoski borzni agent izginil.** Iz Pariza poročajo: Veliko senzacijo vzbuja, da je izginil lijski borzni agent Girinon. Girinon, ki ga je tožil neki poslanec, ki je bil oškodovan za več nego dva milijona kron, je bil pozvan od sindiksa, naj odstopi. Od tega časa je brez sledu izginil. Govori se, da je izvršil samomor. Pasiva presegajo tri milijone kron.

* **Amerikansko izsiljevanje.** »Vossische Zeitung« poroča iz Chicaga, da je tam dobilo več oseb anonimna pisma, v katerem je bila neka napol tekoča masa in pa pisanje, v katerem se pravi: Ko boste odprli to pismo, boste izpustili dva milijona bacilov. Ne vznemirjajte se. Imam zdraviho, ki usmrtili krali bolezni, ki se nahajajo v vašem telesu. Odpošiljatelj zahteva 10.000 mark za zdraviho. Od drugih oseb je zahteval 100.000 kron.

* **Nesreča na morju.** Iz Helsingfors poročajo: Finski parnik »Westkusten« je blizu Vase zavozil na skalo ter se potopil skoraj z vsem moštvom. Parnik »Karl Linné« je rešil

eno osebo ter pristal včeraj v Helsingforsu. Poroča se, da je bilo na krovu potopljenega parnika 20 mornarjev in 25 pasažirjev, ki so vsi razen enega utonili. Razentega je bilo na parniku mnogo mesa, 500 vreč žita, 40 krav in osem konj.

* **Rudarska nesreča v Dawsonu.** Iz Dawsona poročajo: V nekem starem rovu, ki je v zvezi z rovom »Hirschschlucht«, je izbruhnil ogenj. Bojese, da se bo ogenj razširil tudi na ta rov, v katerem je še 256 rudarjev. Od 284 rudarjev, ki ne morejo vsled eksplozije iz rova, so rešili 22 živih. Potegnili so pa tudi šest mrtvecev iz rova. Zadnja poročila pravijo, da so do včeraj ponoči spravili iz rova 23 živih rudarjev in 38 mrtvecev. Boje se, da je ostalih 261 rudarjev mrtvih.

* **Samozdravljenje** je ugonobilo že mnogo ljudi. Ako vpoštevamo veliko število onih oseb, ki dolga leta hodijo okrog z bolnim želodcem, ne razumemo, zakaj ne sežejo po najbolj prirodnem pomočku! Pristna Franc Jožefova grenčica je med vsemi rudninskimi vodami Srednje Evrope najbogatejša po trpeh in odvajajočih soleh. Učinek se pokaže zatorej že po zaužitju majhnih količin (povprečno pol vinske kupice) z veliko gotovostjo. Profesor dr. pl. Leube, član ces. nemškega državnega zdravstvenega sveta, je ugotovil: »Franc Jožefova voda ne dela težav, četudi jo uživamo v nekoliko preveliki množini. Tudi v slučajih omehkane črevesja je dosegla Franc Jožefova voda vendar odvajanje brez bolečin. — Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami v vseh deželah. Razpošiljalno ravnateljstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Klerikalna demonstracija na Dunaju.

Dunaj, 25. oktobra. Klerikalno dijaštvo je v velikem sprevodu prišlo pred Scharzenbergov spomenik, da slavi bitko pri Lipskem. Tudi ob spomenik Radeckega so položili velik venec.

Kanadian Pacific.

Praga, 25. oktobra. Včeraj so aretirali dva rusinska izseljeniška agenta. Tudi na Češkem so uvedene ostre odredbe proti izseljevanju.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 25. oktobra. Danes se je pričelo jesensko zasedanje ogrskega državnega zbora. Opozicija ni navzoča. Grof Tisza je v daljšem govoru priznal, da je Lukaseva vlada prejela od prometne banke za koncesijo za igralnico na Margaretnem otoku en milijon 400.000 kron. Ko je nastopil Tisza, je banki takoj naznanil, da ne bo dal koncesije in ji ponudil, da je vrne denar. Banka na to ni reagirala in je takoj začela z napadi na ministrstvo. Tisza brani Lukasa, češ, da njegova osebna čast ni tangirana, ter ostro napada opozicijo. Pred sejo je predložil justični minister Balogh predlog o novem tiskovnem zakonu.

Pravoslavni sinod.

Karlovac, 25. oktobra. Pravoslavni sinod je imel včeraj zaključno sejo. Nato se je vršila uradna inventura imetja bivšega patrijarha Bogdanovića.

Zrakoplovstvo.

Novi Sad, 25. oktobra. Avstrijski aviatik nadporočnik Sonovski je došel v štirih urah z Dunajskega Novega mesta sem.

Poljski kongres.

Amsterdam, 25. oktobra. Iz Wintarswika poročajo da se vrši tam 1. novembra poljski kongres h kateremu bodo imeli dostop samo vabljeni gosti. Kongres se bo bavil pred vsem z vprašanjem razvoja kulture in gospodarskih interesov Poljakov.

Protiitalijanski bojkot.

Milan, 25. oktobra. Listi poročajo, da so se protiitalijanskemu bojkotu pridružili tudi trgovci v Prevezi.

Obrekovanje ali resnica?

Pariz 25. oktobra. »Matin« poroča o čudnem dogodku povodom zadnje vaje brodograditelja admirala De Majollesa. Več ladij je baje izgubilo med vožnjo verige za sidro. Pet velikih oklopnih križark je baje za sedaj brez sider. Posebno čudno je, da v toulonskem arzenalu ni rezervnih verig.

Ruska poskusna mobilizacija.

Petrograd, 25. oktobra. Glasom uradnega razglasila je odredjena na carjevo inicijavo še za oktober poskusna mobilizacija v okraju Samarkand.

Anglija in Nemčija.

London, 25. oktobra. Do včeraj pozno ponoči se še ni potrdila vest, da bo Anglija odstopila Nemčiji otok Zanzibar. Zatrjuje se pa, da bo Nemčija priznala angleške interese v Ju-

žni Perziji in zato dobila ta otok. Po drugi verziji bo Nemčija odstopila Angleški še nekatere pokrajine ob jezeru Tanganjska, da bo mogla izpeljati Angleška na svojem ozemlju železnico iz Kapa v Kairo.

Berolin, 25. oktobra. Londonsko poročilo o odstopu otoka Zanzibar Nemčiji se v tukajšnjih krogih odločno dementira. To vprašanje sploh ni spadalo v kompleks zadev, ki so se obravnavale med Anglijo in Nemčijo.

Monarhistična zarota na Portugalskem.

London, 25. oktobra. »Times« poročajo iz Lizbone, da je prišlo v Badajosu do novih rojalističnih nemirov. Rojalisti so napadli neko transportno ladjo z vojaštvom, vnel se je boj, izid ni znan. V Lizboni se vrše boji med rojalisti in vladnim vojaštvom. Na obeh straneh je mnogo mrtvih in ranjenih. Zdi se, da zmaga jejo rojalisti. Uporniki so zasedli veliko skladišče z vojnimi materialom. Na severu Portugalske stoji močan rojalistični oddelek in čakajo na povelje za protiriranje.

Mehika.

Mehika, 25. oktobra. Vstaši so pomorili včeraj vse prebivalce vasi Cherestizurin v državi Michigan. Kakih 50 oseb, ki so se branili v cerkvi, je bilo ubitih, ko jim je zmanjkalo streliva. Drugi vstaši so potegnili nekemu častniku in dvema vojakoma, ki so edini ostali od neke majhne garnizije, ko so s stopal ter jih prisilili, da so korakali tako več mil, končno so jih obglavili, ker so se branili priznati za voditelja insurgentov Carracara.

Kelmorain, 25. oktobra. Iz Washingtona poročajo, da vidijo tam v odposlanju nemške križarke in francoske vojne ladje ter v nastopu Anglije znamenje, da hoče Evropa skupno nastopiti v vprašanju Mehike, zlasti ker Nemčija in Francoska o svojem namenu nista obvestila Zedinjenih držav o svojih namelih. Razočaranje je tem večje, ker priznava Anglija korake svojega poslanika Cardensa, ki je v nasprotju z Zedinjenimi državami priznal Huertovo predsedstvo.

London, 25. oktobra. Angleška vlada uradno dementira vesti o konfliktu s Severno Ameriko.

Nesreča v premogokopih.

Novi Jork, 25. oktobra. V premogokopu Dawson je bilo pokopanih 325 rudarjev. Do sedaj so rešili 23 delavcev in spravili 38 mrtličev. Med mrtličji je tudi sin glavnega delničarja, večkratnega milijonarja Mahane, ki se je učil rudarstva.

London, 25. oktobra. V Trinidadu Col. je vsled eksplozije pokopanih 326 rudarjev.

Dogodki na Balkanu.

Srbija in Avstrija.

Belgrad, 25. oktobra. Srbske čete so po večini zapustile albansko ozemlje. Tekom današnjega dneva je pričakovati oficijozne izjave, da je Albanija izpraznjena. Srbske čete tvorijo na meji močan kordon.

Dunaj, 25. oktobra. Listi poročajo iz Belgrada, da bo tekem prihodnjega tedna srbski poslanik na Dunaju Jovanović začel s pogajanjmi zaradi srbsko-avstrijske trgovske pogodbe. Po naših informacijah ta vest ne odgovarja resnici.

V Črni gori.

Cetinje, 25. oktobra. Kraljevski ukaz reaktivira bivšega ministrskega predsednika Andreja Radovića, ki je bil v znani bombni aferi obsojen na težko ječo in pomiloščen povodom padca Skadra. Radović je bil ob enem imenovan za člana državnega sveta. Tudi drugi voditelji nekdanje opozicije so bili reaktivirani.

Novo vseučilišče v Srbiji.

Belgrad, 25. oktobra. V Skoplju se ustanovi za absolvente gimnazij v novih srbskih pokrajinah leta 1914 vseučilišče.

V južni Albaniji.

Rim, 25. oktobra. V merodajnih krogih trde, da bo prišlo vsled sistematične gonje proti mednarodni komisiji za določitev južnoalbanskih mej do diplomatskih reklamacij v Atenah, mogoče pa pride do resnejših korakov. Za sovražno vedenje prebivalstva proti komisiji za grožnje, s katerimi hočejo grški agenti zvesti delo komisije, so odgovorne samo grške oblasti. Posledice bo nosila samo Grška.

Bolgarska in Turčija.

London, 25. oktobra. »Times« poročajo iz Carigrada, da kroji tam vesti o tajni pogodbi Turčije z Bolgarko. Te vesti sicer dementirajo, toda odpotovanje srbskega reprezentanta v turškem senatu Popovića in bivšega poslanca iz Bitolja, Dimitrijeva, v Belgrad, da sklepajo na to, da sklepajo na to, da si hoče Turčija zagotoviti nevtralnost Srbije, predno razglasi oficijalno dogovor z Bolgar-

ske. Bolgarska bi se v tem slučaju, tako poročajo, definitivno odpovedala Bitolju in iskala razširjenje svojega ozemlja proti Solunu.

Grška in Turčija.

Atene, 25. oktobra. Splošno vznemirja dejstvo, da turški delegati še sedaj niso dobili instrukcij glede ratifikacije sporazuma v vakufskem vprašanju.

Zahodna Trakija.

Sofija, 25. oktobra. Okupacijska armada je včeraj zasedla Ksanti.

Za filateliste.

Carigrad, 25. oktobra. Včeraj so bile izdane nove odrinske spominske poštne znamke. Odrinski vali Hadži Adil je prve znamke izročil sultanu.

Gospodarstvo.

— **Sladkorne tovarne na Kranjskem.** V petek, dne 24. t. m., je imel izvrševalni odbor za ustanovitev sladkornih tovarn na Kranjskem drugo sejo. Predsedstvo je naznailo pomembno vest, da je pristopil k ustanovnemu komiteju med drugim gosp. Josip vitez Langer iz Vitkovic, komerčni ravnatelj enega največjih svetovnih industrijalnih podjetij. Imenovani gospod je kupil nedavno veleposestvo Zalog pri Novem mestu, kjer namerava začeti v vzorno pesno kulturo. Razgovor v seji je bil zelo intenziven, obravnavala in rešila so se zelo važna vprašanja glede velikega projekta o ustanovitvi sladkorne obrtnosti na domačih tleh.

— **X. tečaj za knjigovodstvo v Škofji Loki,** ki ga priredi tukajšnji zavod za pospeševanje obrti, se bo začel v ponedeljek 3. novembra ter se bo vršil v mali dvorani društvenega doma v Škofji Loki. Otvoritev je nastavljena na točno pol 8. uro zvečer, nakar se bo takoj začelo s podukom. Ker je že prišlo 23 udeležencev, se bo moglo ozirati na nadaljne prijave le izjemoma in so te nasloviti na g. Fran Babiča, krojaškega mojstra v Škofji Loki ali na pisarno zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22.

— **Poizkusno streljanje zemlje.** V svrhu rigoliranja vinogradov priredi avstrijsko državno vinarsko društvo v ponedeljek, dne 10. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v vinogradu grmske kmetijske šole v Cerovcih pri Novem mestu, ter v sredo, dne 12. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v vinogradu Podbric, ki leži v katastralni občini Podraga in je last kmetijskega društva v Vipavi. Poizkuse bo pojasnjeval deželni strokovni učitelj Rudolf Zdošek. Deželni odbor vabi vinogradnike, da se udeležijo teh demonstracij v obilnem številu.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali: za »Ciril-Metodovo družbo«: Milan Senčar iz Senožec 186 K 69 v, kot čisti dobilek trgovat prirejene po C. M. podružnici v Senožecah dne 12. t. m. (K 177-69) in na trgatvi z verkelnom nabrano po Bogo Senčarju (9 K), Milan Senčar iz Senožec 3 K, daroval Ivan Štibilj iz Sežane, ker se ni udeležil vinske trgovat v Senožecah, Matevž Jež iz Vojskega pri Idriji 5 K 10 v., gđc. Marija Gallé, učiteljica v p. 10 K, mesto venca umrlj gospej Tereziji Fortuna v Zatični in Lovro Petovar, Ivanjokovi 10 K, nabrano na trgatvi pri g. Jošku Rajh na Hujbaru. Skupaj 214 K 79 vin.

za Ciril-Metodov otroški vrtec na Savi pri Jesenicah: dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani 200 K iz kazenske poravnave Pongratz ca. Mojškerc.

za »Domovino« gospa Marija Trškan po gospej Franji dr. Tavčarjevi 10 K. — Živelci nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. oktobra: Friderika Bürger, posestnica, 77 let, Dunajska cesta 10.

Dne 24. oktobra: Viljem Pelikan, inženir in nadzornik, 60 let, Resljeva cesta 9.

Dne 25. oktobra: Marko Novak, delavec, 48 let, Radeckega cesta 9.

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Pod težo sadja se šibe drevesa

in v jesensko veselje se meša žalostna zvest, da je v kraju lepši letni čas. Nastopi pa zopet skrb za zdravje, zlasti pri občutljivih ljudeh. Kdor se nagiblje k prehlajenju, kogar prepih napravi hripavega, kdor hitro dobi katar ali celo trpi na zastarelih bronhialnih katarh, naj odslej redno rabi Fayeve pristne sodenske mineralne pastile, da lažje premaga nevarnosti jeseni in predzimskih časa. Zahtevajte pa izrecno »Fayeve« sode, ker se dobivajo iz zdravilne razbljenih občinskih zdravilnih vrelcev. Škatlja stane K 1.25 in se dobivajo povsod.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seidlitz-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 1 33

Za bolečine tolažeče, proti vnetju delujoče in zaceljenje pospešujoče obvezilno sredstvo, ki se pri najrazličnejših slučajih ranitev pogosto rabi s presenetljivim uspehom, se je že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo znano praško domače mazilo iz lekarnar B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi po vsej monarhiji predobro uvedlo in ga zatorej tudi prodajajo vse lekarnar. Mazilo tudi pri večletnem hranenju ne izgubi učinka in bi ga kot dobro domače sredstvo morali imeti v vsaki domači lekarni. II. b

Kar Odol

posebno odlikuje pred vsemi drugimi ustnimi čistili, je njegov poseben trajni učinek ki ga je najbrž izvajati odtoč, da se Odol pri izplakovanju ust v zobe in ustno slezino takorekoč vsesa jih impregnira in obenem usta prevleče z mikroskopsko tenko pa pogosto antiseptično plastjo, ki učinkuje se cele ure po izplaknjenju ust. Tega trajnega učinka nima noben drug preparat, ki prihajajo v položaj za vsakdanje negovanje ust in zob. Onemu, ki Odol rabi vsak dan, daje zavest, da so mu usta za več ur varovana proti učinkom kislinastih snovi in povzročevalcev gnolobe, ki razjedavajo zobe.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 25. oktobra 1913.

Termin.

Pšenica za april 1914. za 50 kg 11.34
Rž za april 1914. za 50 kg 8.96
Oves za april 1914. za 50 kg 7.50
Koruza za maj 1914. za 50 kg 6.35

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 300.2 Srednji razični tlak 730 mm

oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop.	739.6	18.2	sl. jzh.	jasno
„	9. zv.	741.4	11.2	sl. zah.	„
25.	7. zj.	742.9	6.8	sl. jvzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 11.5°, norm. 8.9°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Povodom nenadomestne, izgube ki nas je zadel s smrtjo naše iskreno ljubljene, nepozabne matere, stare matere in tašče, gospe 3835

Terezije Fortuna

izrekamo presrečno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter čast. samostanu zatiškemu za tolažilne obiske med boleznijo in iskreno odkrito sočutje ob teži izgubi. Zlasti se zahvaljujemo za lepe poklonjene cvetlice in za številno spremstvo na poslednji poti.

Žalujoči rodbini Fortuna, Juvanc.

Zahvala.

Povodom bridke izgube, ko ji je umrl ljubljani sin in brat

DRAGO

dijak I. razreda II. državne gimnazije izreka vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnoge izraze iskrene sočutja, vsem cenj. darovalcem prelepih vencev in šopkov in vsem spremijevalcem, osobito pa velečenj. ravnatelju g. dr. Stritofu, velečenj. gg. profesorjem in dijaštvu za časteče spremstvo ljubljene pokojnika na zadnjem potni, najiskrenejšo zahvalo 3837

Žalujoča

rodbina Perhavčeva
c. kr. davč. uprav.

V Ljubljani, 25. novembra 1913.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Vsake vrste nove

sode

ima v zalogi 3621

August Repič

sodarski mojster v Ljubljani.

:: Najnovejše kravate za gospode ::

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za polovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd. itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Kava za 50% cenejša.

Amerikanska štedilna kava, jako vonjava, izdatna in v rabi varčna! 5 kg preizkusna vreča K 10— franko po povzetju. 3725
Vývoz kávy, Tiszabogdány 290.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

šmbožev trg štev. 9.

Kupajte in zahtevajte edino le

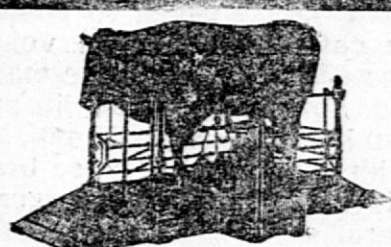
CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na delo v Ljubljani, Rožna ulica štev. 41.

Hiša na prodaj

nova, v najboljšem stanju, pod jako ugodnimi pogoji. — Poizve se v Sp. Šiški, Planinska cesta 268. 3646

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehnic za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

Iv. Rebek
Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča svoje tehnice. Ceniki na razpolago brezplačno in franko.

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37. 94

Za jesensko in zimsko sezono priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.

Modni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

929

:: klobuke le najfinejše izvršbe. ::
Zalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Strogo solidna najstarejša domača trdka.
Juveli, zlatina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znamko

„TUP“

Ceniki zastonj.

Ceniki zastonj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zaprišeženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Za pokrivanje

in varstvena obveza različnih ranitev, da se z onečiščenjem ne morejo razviti v hude in težko celjive rane, je najboljšje mečilno vlačno mazilo

praško domače mazilo

imenovano, ki varuje rane in ohranja snaznost, bolečine in vnetje blaži in kot antiseptično delujoče in hladeče mazilo zaceljenje in zaraščanje ugodno pospešuje. — Škatljica 70 vin. Pristno samo s pol-leg stoječo varstveno znamko. En poizkus zadostuje. Ne dajte si vsiliti nadomestil. Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj le-Mala strana, ogei Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske. Po pošti ako se pošlje naprej 3 K 16 vin. dobite 4 škatljice, ako 7 K 10 škatelj frako. V Ljubljani v lekarnah dr. G. Piccoli. R. Sušnik.

A. Hauptmann-a nasledniki A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marjln trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

192

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 3,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 3 0
4 4 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

:: vseh vrst po dnevnem kurzu. :: ::

Pegoud.

Sredi asperskih poljan stoji v prosjonožlatem hladu jesenskega solca francoski petindvajsetletnj in se ozira po jasnem nebu. Mladostno napeta lica se bočijo v otroški usmev zmagoslavne objesti, roke preizkušajo zanesljivost zmotanega jermenja, ki mu bo skoro obdajalo široka pleča in ga spajalo z rjavkastim blieriotovcem v novo bitje, čaroben skupek materije in duha, sladkovdane neveste v osrečujočem objemu nebrzdanega ženina. Ta duševno - meseni del zračnega kentavra stoji v zelenem strnišču kakor čudodelni kip mogočnega priprošnjika v bogatem božjepotnem oltarju. Nevidne niti se pleto od njegovega telesa po deželi in vlečejo k njegovim nogam obdovanje pisane nebrojnosti. Priroda sama nazdravlja mlademu neugnancu: kar je hranila krasu in dragocenosti, vse si je nadela za to izredno svečanost zračne orgije. Nepopisno krasna jesen, druga leta do smrti žalostna vdova, je letos bolj podobna po nekajmesečnem zakonu ločeni madami, ki kaže za uživanje več daru, nego za povijanje in dojenje.

Za donavskim nasipom drvi hrupna procesija črnih, zelenih, rjavih, rumenih avtomobilov. Motorji pogrgravajo in krulijo kakor izlakana praseata, medeni okovi kočij leskečejo v solncu, steklene šipe zarijo kakor ognjena žrela, židani pajčolani prepregajo razgrete cvetoče obraze in frfotajo v vetru. Ti mladi ženski obrazi niso samo dražestni, te Dunajčanke niso samo lepe, samo krasne — kako naj povem: »fringantes et pimpantes« bi se reklo v Pegoudovi materinščini, to se pravi take, da bi se človek vlovil za frfajoči pajčolan, postal sam veter ali pajčolan in šepetal njegovi lastnici vso pot tja in nazaj same sladke nemnosti v uho, da bi se deva brez konca smejala in bi lesket njenih belih (morda tudi zlatih) zob oblil vso bujno prelest mlade duše, ki duhti bogve kateri drugi prav tako bujni prelesti nasproti.

Se par ovinkov, par skokov prek poljskih jarkov. Izza griča zardistna streha belega zvonika in naša cesta se spoji z drugim dotokom človeške radovednosti, ki se danes nič ne meji za Fernkornovega asperskega leva, ne za vitki obelisk na desni, temveč dere neudržema skozi vas proti vihrajočim zastavam nad hangarji. V naglici kupimo listke in še preden se dobro prerijemo do železne mreže, se zameša med orkestrove ritme hrzasto, sunkovito ropotanje motorja, v zeleni ravni zablesti bela Pegoudova oprava in kakor bi trenil: zračni kentavr jaše proti sinjemu nebu.

Jaše, jaše v drznih skokih in strmih krivuljah skozi nevidno, gosto seč naplaščenega zraku in se spusti, ko doseže primerno višino — škričanček v poletnem jutru — navpik proti tlom. Srcu, ki bije v aluminijevem oprsju tega velikanskega ptiča z repom proti nebu in s krili navzdol, se odzovejo vsa srca širom poljane v mogočnejšem, hitrejšem utripanju, roke se dvignejo kakor same, grlo ne more, da ne bi obsulo junaka z glasnim priznanjem. Navpičnost se zdajci prevrže v poševnost, nato v vodoravnost kentavr se zažene s podvojen naglico, se nagne na stran, da štrli desno krilo v nebo, levo v naše glave — in se zasukne v strogem polkrogu, da človek za hip ne ve, ali naj išče Pegoudovo glavo na tej strani perutnic, ali na oni.

»Zdaj se preobrne, z glavo navzdol,« se trga iz grl okrog mene.

Pegoudu se očividno ne mudi. Velikanski ptič se zopet zravna, se vzpne pokonci in kakor bi hlastnila lastovka po mušici, se zažene naprej in se prekucne v zraku, dobesedno prekucne, kakor paglavac na travniku. Še nekaj nagibanja, nekaj zračnega pogugavanja in mogočni perutaš prijadra v nenavadno strmi črti z elegantno umerjenostjo v zeleno strnišče, čisto mirno, čisto nalahko, kakor bi priletel vrabec s plota.

Izpred hangarja hiti proti njemu avtomobil. Pegoud se izvije perutaš iz oprsja, znanci ga nalože na avtomobil in dirjajo z njim mimo nas. Pegoud se smeje, se priklanja, odzdravlja z roko.

»Kako je dobro rejen in kako se smeje — prav nič ga ni zdelala vožnja,« se čudi blede gospodična.

»Zakaj se kaže?« mrda ogromna milostiva.

»Da se predstavi občinstvu — častni obhod,« jo podučuje slabikav, droban soprog.

»Avijatiške frankfurtarice, Pegoudove frankfurtarice!« ribari krivonogi pohabljenec s cinasto kljuko v zasoparjenem vrču.

Po kratkem premoru, še preden je prodal vsak prisotnik svojo neslanost in pohabljenec svoje klobase, je perutaš zopet ropotal nad nami. Ne-

nadoma se je pojavil pred njim velik črn vran in jadral neslišno, v mogočnih, počasnih plahutajih proti jugu. Ti samozavestni plahutaji so padli na občinstvo kakor hladen, molčeč porog spretnega. Vran je odjadral za obzorje, Pegoud se je zavrtel v višave. Prej je bil obljubil, da ne bo letal nad občinstvom, a v zraku se je za obljubo malo menil, kakor bi ga veselilo, vzbujati v zijalih pod seboj — za kontrast poleg njegove prešernosti — tisto filistrsko zono: »Če mu zdajci zmanjka sape in mi prileti na teme?« Ponavljal je prejšnje prepričanje in izpolnil tudi tisto veliko pričakovanje: po enem prekuju je obstal z glavo navzdol, z nogami proti nebu in se tako polagoma blizal zemlji. Sredi pta se je mahoma zopet okrenil, premeril letališče v raznih legah in smereh ter se nato kakor prvokrat spustil na tla. Še en poslovičen obhod v avtomobilu, nekaj mahanja rok, nekaj klincev in občinstvo se je vsulo proti izhodu.

Obrazi so bili nekoliko čemerni, za spoznanje očarani — nemški obrazi pred francoskim avijatikom; tri krone vstopnine so plačali in Pegoud se vendar — ni ubil.

A. Labud.

V vsaki starosti lahko zadošljivi kašelj z najboljšim uspehom rabimo sredstvo prijetnega okusa Thymomel Scillae. Dobiva se po 2 K 20 v v skor vsaki lekarni, pazite pa strogo na ime Thymomel Scillae. II.a

Seydlin

Najbolje za zoba

ta je prijatelj naš pravi, ki nas krepi, da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se

ponaredb,

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Restilinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Svarilo pred ponaredbami.

KAŠLJAJOČIM otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkaja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja. — Prosim vprašajte svojega zdravnika.

1. steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako se pošlje naprej 2-90 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga B. Fragnerja lekarna c. kr. dvorni dobavitelji Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah dr. G. Piccoli, R. Sušnik.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Pozor!

Drože (Presperm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Josip Stupica

ijermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kroj.

Pristno angleško blago.

Elegantna izdelava.

Točno in solidno.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica šte. 5.

Originalni

starokranjski vzorci

porabljeni v usnjati aplikaciji na blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

Priznано najnižje cene!

1^a perilo

za gospode, dame, in otroke.

Klobuki

Cepice

i. t. d.

1754

Priporočam se modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg 18.

Najmodernejše

bluze, jutranje

: obleke :

Sportne jope in čepice za dame in otroke.

Vse potrebščine za šivilje. Postrežba solidna in točna.

Priporočam se domača

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS HENNESSY & CO, COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC NAJVIŠJEGA DVORA IN ARISTOKRACIJE

USTANOVLJENO 1743

Najceneje nove gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznice in vse druge poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Izurjena 3863
prodajalka
 se išče za trgovino ročnih del.
 Prednost imajo one, ki so že bile v tej stroki. — Predstaviti se je
Dvorni trg 1, I. nadstr., desno.

Kompanjon ali kompanjonka
 z 2000 do 4000 K za staro obstoječo trgovino z mešanim blagom poleg cerkve in šole, z letnim prometom 50.000 K, se išče proti vknjižbi in solastništvu trgovske hiše.
 Ponudbe pod „Balkan“, Maribor, poste restante. 3828

Železninar
 dobro izurjen v tej stroki,
 se pod boljšimi pogoji sprejme.
 Vojašine prosti imajo prednost. —
 Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „št. 1000/3820“. 3820

Stanovanje
 na Dolenjski cesti v Ljubljani pri Popoviču in sicer 2 sobi, kuhinja, klet, dvorana in vrt,
 se odda z novembrom; mesečno K 20.—. Več pove G. Požar, Dolenjska cesta 48, hiša Popovič. 3827

HIŠA
 pripravna za vsakega rokodelca kakor tudi za malo špecerijsko trgovino, se proda ali pa odda v najem v Sv. Križu pri Kostanjevici.
 Posebno se opozarjajo gg. rokodelci, ker je tukaj veliko pomanjkanje rokodelcev. — Pojasnila daje Jos. Kodrič, trg. v Sv. Križu pri Kostanjevici.

Dobra pijača. Zmerne cene.
Razna divjačina
 okusno prirejena se dobiva vso jesensko sezijo vsak dan v
gostilni „Leon“
 Florijanska ulica št. 6.
 Dobra pijača. Zmerne cene.

Dobro ohranjen 3833
kratek klavir
 se cenó prodá.
Stari trg št. 28, II. nadstr.

Prešernove slike
 prodaja in pošilja po poštne povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
 Cena slike 5 kron. 372

Sprejme se takoj mađ, priden, zvest
brivski pomočnik
 kateri zna dobro briti in striči. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na
Fran Švadlena, brivca, Bled, Gorenjsko. 3821

Prodajalka
 pridna, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi
 se sprejme.

Starejši imajo prednost. Takojšnji vstop za trgovino manufakturnega blaga pri Aloižu Kossar, trgovcu z mešanim blagom v Šestanju, Štajersko.

Kontoristinja
 popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika,
 se takoj sprejme.
 Prosi se vpsolati izpričevala in navesti zahtevo plače. 3805
Bratje Krejcar, Dobruška.

1995 **Prva domača tovarna**
omar za led
 Simona Praprotnika
 v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.
 Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištvu : mizarstvo spadajoča : dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.
 Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
 Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Redka prilika! Redka prilika!
Jako dober
pianino in kratek klavir
 se cenó prodá 3832
Radeckega cesta št. 2/I.

Dobro idoči 3773
vinotoč
 na prometnem kraju se odda. — Le resni reflektantje se bodo vpoštevali. Koncesija se odstopi. Potrebni kapital okoli 15.000 kron. Pripravna za vinogradnike in vinske trgovce. Pisane ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „Rentabel“.

Namesto za K 106—za K 56—
 dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omario in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev »Ringschiff« »Central-Bobbin« za domačo rabo in za rokodelce po cenah na debelo.
A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III.
 Ceniki gratis in franko. — Hrvaška korespondenca. 3769

48 urah
Hernial-Dragee
 ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolovil, iztok, kapavico, bolezn v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.
 Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje
Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
 Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariahilf, Budapesta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Damskega perila
 :: oprema ::
 trdno in solidno izvršena v lastni izdelovalnici je nekaj dni razstavljena v izložbenih oknih firme 3834
Anton Sarc
 LJUBLJANA
 Šelenburgova ulica 5.

Hiša
 s prodajalno, gostilno in pekarijo v Šapjanah, to je ob prvi žel. postaji od Ilirske Bistrice proti Reki,
 se proda oziroma da v zakup.

Hiša obstoji iz 7 sob, kuhinje, verande, lokala za trgovino in gostilno, obokane kleti in treh skladiščnih prostorov ter velike krušne peči z dvoriščem in vrtom. Hiša leži ob državni cesti Reka-Trst. Ugoden položaj za trgovino na debelo. Prodajna cena 11.000 kron. Ugodni plačilni pogoji. — Lastnik :
Anton Žnidaršič, Ilirska Bistrica. 3824

Narodna knjigarna
 v Ljubljani
 ima v zalogi lepo zbirko
HRVAŠKIH KNJIG
 ki jih prodaja antikvarično po izredno nizkih cenah.

Mesar
 z lastno koncesijo, četudi oženjen, dobi v prometnem kraju primerne prostore za tri leta brezplačno. Naslov se izve pri upravnishvu »Slovenskega Naroda«. 3610

2000 kron posojila
 se išče proti sigurnosti.
 Cenjeni dopisi se prosijo poslati na uprav. »Slov. Naroda« pod št. „250“. 3806

Stanovanje
 v prvem nadstropju z eno večjo sobo, kuhinjo in drugimi prikl. nam. se odda za novembrov termin.
 Več se poizve v pritličju Dunajska c. 71.

Velik lokal
 primeren za delavnico v Hilšerjevi ul. št. 12. poraben za vsako obrt, se odda takoj. 3732
 :: Več se izve v trafiki istotam ::

Pridni, poštini zastopniki
 prikupne zunanosti dobe trajno delo prodajalca in inkasanta za dobro vpelano tovarniško zalogo tu in v Kočevju. Potrebna je kavcija par sto kron. Začetnike se upelje. Ponudbe na pisarno Sv. Petra nasip št. 3. Ljubljana. Za Ljubljano se sprejmejo tudi dame. 3788

Pozor, vinski trgovci! Pozor, vinski trgovci!
 Zavoljo opustitve trgovine z vinom se ceno prodá 3684

hiša z velikim vrtom
 in vinsko kletjo, prodajo se tudi vinski sodi in vsa vinska oprava. Vse blizo ljubljanskega kolodvora. Naslov v upravnishvu »Slovenskega Naroda«.

2 bencinova motorja 2
 dobro ohranjena, eden za 15 konjskih sil, drugi za 8 konjskih sil močan, sta po jako nizki ceni na prodaj.
 Motorja se vidita v obratu. — Naslov se izve v upravnishvu »Slov. Naroda«.

Spretni potniki
 za nove križe z godbo in budilko se iščejo ob dobri proviziji na korist stavbe cerkve. Lastni izdelek. 3802
Malik, Brno, Króna 28

Jogurtove odvajalne tablete „AGRA“
 zanesljivo in brez bolečin delujoče, obsegajo znameniti Maya-bacil, ki vse škodljive bakterije v črevesu hitro in zanesljivo pomori, česar ne doseže nobeno čistilno sredstvo. Škatljica s 50 tabletami K 3.—. Jogurtove redilne tablete Agra, jogurtov ferment Agra, jogurtova redilna čokolada, jogurtovi redilni sladi, tekoči in suhi, največje redilnosti (zlasti za otroke). Nove vrste redilne soli, kefirjeve in kúmisove tablete. Zahtevajte izrecno izdelke »Agra« z varstveno znamko »Agra«. — Ceniki gratis. 3826
 Po pošti pošilja: **Yoghurtwerk „Agra“ Gradec, Postfach 45.**

Narodna tiskarna
 v Ljubljani.
 Telefon št. 85.
 Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.
 Telefon št. 85.

Zaradi preselitve je naprodaj 3822
HIŠA
 v dobrem stanju, zraven obširen vrt, 3/4 ure od Ljubljane, cena nizka, lepa lega za letovičarje. — Več pove Jos. Kordež v Kamni gorici, pošta št. Vid nad Ljubljano.

Namizna jabolka
 od 10 kg naprej po 12 do 40 v. kg razpošlja po povzetju 3738
 And. Oset, pos. Tolsti vrh p. Guštanj, Kor.

Ženska
 srednje starosti, z 8 mesecev starim otrokom prosi nujno za kako primerno sužbo, kjer bi mogla sama otroka preskrbovati. Vajena je vseh gospodinskih del in zna tudi nemško. — Ponudbe naj se blagovolijo vpsolati na upravnishvo »Sl. Nar.« pod „Širota/3784“.

Dobro izurjena 3772
šivilja
 za damske obleke želi vstopiti v privatne hiše, najraje gre na deželo. Cenj. ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«.

Mladenič, star 26. let, vojašine prost, pošten in trezen, želi službo kot

sluga
 ali kaj podobnega.
 Ponudbe pod „Mladenič/3819“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Oddam dve nemehlovani 3780
mesečni sobi
 (skupno, ne posamezno) s posebnim vhodom za 1. november t.l. Kje, pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Zdravo stanovanje
 za gojenko liceja z zdravo hrano za zmerno ceno se naj blagovolji javiti pismeno na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „Olševski, učitelj“. 3791

Prevzame se dobro idoča
mesarija
 kakor tudi gostilna v najem ali v nakup. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Nar.« pod šifro: »Gostilna & mesarija/3785“.

Dve
lepi meblirani sobi
 se takoj odasta
 v Židovski ulici št. 5. Več se izve v restavraciji. 3817

(Brez vsakega posebnega obvestila.)
Anton Primožič
 trgovec v Žireh
 :: Minka Fivk ::
 iz Predgriz pri Crnem vrhu
 ————— poročena. ————— 3831
 Žiri, dne 24. oktobra 1913.

POZOR! POZOR!
 Zima se bliža — misliti je treba na
peči!
 Priporočam cenjenemu občinstvu svojo veliko
zalogo peči in štedilnikov
 v Ljubljani, Marije Zerezijske cesti 8
 Naročila se izvršujejo vestno po primernih cenah.
Anton Kovačič
 tovarna peči in štedilnikov
 na Viču pri Ljubljani.

Iz korespondence skladatelja Jos. Kocjančiča.

3.

Dragi Nace!

Če bi utegnili biti kedaj kaj iz mene, imel boš sladko tolažilo, da si rešil enega človeka pogina. Pokazal si se pravega prijatelja in človeko-ljuba.

Ker si svojo prijateljsko dolžnost (se ve, da govorim tu le o tiste etične dolžnosti!) tako zvesto opravljal in jo še izpolnjuješ, imaš nedvombeno tudi pravico terjati račun o mojem obnašanju, o življenji svojega varvanca.

Kenda mi je pravil, da si ga zvesto in skerljivo popraševal, ali se pač učiš, in sploh, kaj delam. Da ti tako radovednost navdihuje prava prijateljska ljubezen do mene, sem več nego prepričan. Toplo se ti moram zahvaljevati zanj!

Nego nekaj te prosim. Bodi uverjen, da ti govorim resnico. Če hočeš o meni kaj izvedeti, obrni se kar naravnost do mene; čistejšo resnico ti razodenem, nego jo moreš dobiti po zavertih in okljukih. A ne smatraj tega kot očitjanje. Meni je samó do stvari! Toliko sem se že ojačil, da si upam govoriti resnico o sebi, in to je veliko.

Prašaj me, če hočeš, najmalostneje reči, vse ti čem odkrito izpovedati; da! celo kacega pregreška ti ne zamolčim, v katerega utegnem zdaj pa zdaj pasti — iz stare navade. Pa saj vem, da ti delam krivico, da nijsi takó strog. Glavno vprašanje ti je pač: ali se sploh zdatno učiš? Na to ti resno odgovorjam: da! — Kedar bi bil takó nesrečen, da bi me ta volja minola, naznanil bi ti sam.

Do danes sem predelal, predelal v pravem pomenu besede zgodovino rimskega prava in splošni del. Sedaj preidem k pandektam. Toliko ti naznanjam v orientaciji.

Tedaj le poterpote do julija. Da delam, se bodeš prepričal, ko prideš (kakor čujem) v Gradec.

Se nekaj te prosim. Zabiljužuj, kedó in koliko mi daje podpore. Ko bi mi kedaj kedó metal v oči, kakó me je uzdrževal in mi denar tgnil, plačam mu se serčno zahvalo. Famlus je uže mnogo skusil na tem svetu, in ve, da se mu je nadejati tudi tega. Pa to bodi rečeno le tebi!

Neizmerno me veseli »Slavčev« sijajni vseh. Kamen do kamna palača! Ali se še spominjaš sicer navdušenega ali vendar le skromnega začetka v petji? In zdaj že obstoja »Slavec«! Nijmo ne še take šeme Slovenci!

Mesečnino sem prejel, 20 po Kendi in 10 gold. po nakaznici. Hvala!

Iz serca ti privoščim, da si že tešiš stolček, na katerem boš (bodi prepričan!) srečen sedel v življenji. A kako bi imel jaz rad po sedaj takega prijatelja poleg sebe, s katerim bi se po storjenem delu pogovarjal o tej in one zadevi v poduk in počitek! Vem, Nace, tudi ti si trpel (o da bi nikoli več ne!) moralne muke.

Morda bova še kedaj srečna!

Zdravstvuj, duša draga!

10./I. 76.

Jos. Kocjančič.

Ne vem kaj delajo v Pragi, da nij še korekture nar. pes.

4.

Dragi!

Kaj delam?

Iz početka sem bil kaj priden. A miru nijsem imel. Enkrat sem imel hišno preiskavo. Vse moje uboštvo so pregledali, vsako cunj, vsak listič. Takó me je bilo uznemirilo, da sem bil ves zgubljen. Lehkomišeln sem bil vedno, a vest moja je čista. Mislil sem si, zakaj moram biti takó preganjan? — Gledé Kollerjeve inkvizicije sem bil tudi klican pred sodnijo kot prič. Vse me je bilo takó poterlo, da bi se bil kmalu zmotil. Začel sem bil zahajati med družbo, da se izvijem melanholiji. Par mesecv so me vendar pustili pri miru, upam, za zmirom. Zdaj sem duševno zdrav. Zakaj ti nijsem tega poprej naznanil? Nijsem mogel. Še zmisli se nijsem smel tega preganjanja. Molčal sem. Kakó me je mogla dirnoti smert mačhe, si lahko misliš: bila je edina duša, ki me je gorko in nesebično ljubila. — Lauričev samomor me je tudi strašno pretresel. Imel sem ga za očeta, kateremu sem poleg mačhe gojil najgloblje ljubezen. Vse te okoliščine so zelo neugodno uplivala ná-me.

Z narodnimi pesni imam le jezo. Vse tirjatve tiskarjeve sem izpolnil. Plačan je po Kovačiču v smislu pogodbe. Korekturo mi je bil poslal uže februarja, čedno delce. A od tedaj nij ne dula več o pesnih. Dvakrat

sem mu uže ostro pisal, nič mi nij odgovoril. Še dva dni čakam, pa ga tožim. Naročniki vedno poprašujejo, kakó in kaj. Vse me jezi.

Skušnjo delam julija. Da ta čas dobro porabim, si misliš lehkó.

Zdaj udobim sostanovca, pridnega, poštenega Slovenca prirodoslovca Sinkovič-a. Vem, da bo dobro náme uplival.

Denarija premalo, tesno gre.

Hvalo, Nace, za tvoj trud. Vem, da ti bo plačan, če naredim skušnjo.

Serčno zdrav, blagi, potepuš-ljvi prijatelj!

O preganjanji mólči!!!

J. K.

5.

Dragi Nace!

Odgovoril ti nisem na zadnje pismo, ker nisem mogel takó naglo prepisati pesmi. Z veliko težavo sem jih pisal 10 dni. Pošiljam ti jih, ti si jih bil prvi razumel, in kakor vidim si jim tudi zdaj čedalje bolj naklonjen.

Stori z njimi kar hočeš, tvoje so, družega nemam na sveti, da bi ti dal v znak moje hvaležnosti in spoštovanja!! —

Vse je resnično v njih, nič ponarejenega: od prve čerke na naslovni strani do zadnje glaske.

Ce bi jih kedaj hotel dati tiskati, prosim, naj ostane vse, kakor sem postavil. Če živim, bi rad korekturo vodil. Samó to, za boga mi lega, spoštni prvo stran, ki sem jo med solzami pisal! —

O svoji boleznii ti povem, da mnogo terpim, desno krilo pljuč se mi zdi kakor bi bilo vse zvezano, pa boli me, posebno ko kašljam. Kašelj me nepretrgoma, od kar sem prišel domov, terpinči.

Tako, da jaz ne upam več zdravja. Se zna zgoditi kak preobrat, a jaz sem pesimističen.

Skoraj, skoraj, bi te malo pokregal. Veš prepočasen si! — Lepo veselje bi mi bilo, da bi te videl »notarja«. — Ne morem več pisati, vse me boli.

Zdravstvuj!

J. K.

Naprednjaki,

spominjajte se pri vsaki priliki
„Narodnega sklada“
in nabirajte prispevke zanj!

Sukna
in modno blago za gospe in gospe dobe za sebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
Prokop Skorkovsky & Sin
Humpolec, Češko.

Velika izbira. Vzorci na zahtevo franco.
Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Ze stoletja znani

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
maravna
alkalična kislina

kot podpirajoče sredstvo pri zdravljenju v Karlovih varih, Marijinih laznih, Frančiškovih laznih vedno sijajno preizkušena.

Zaloge v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lavnik in A. Sarabon.

Proti

zobobolu in gnijolobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična

**Melusine ustna
in zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

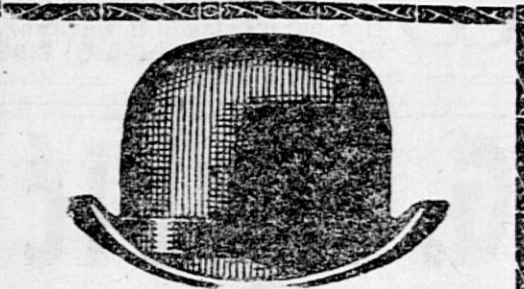
Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudo, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij
Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovije fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Najcenejše

**dežnike
in solnčnike**

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljač

strelovodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-

vanje vsakršnih kleparskih del ter po-

krievanje z angleškim, francoskim in

tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Matschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-

cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-

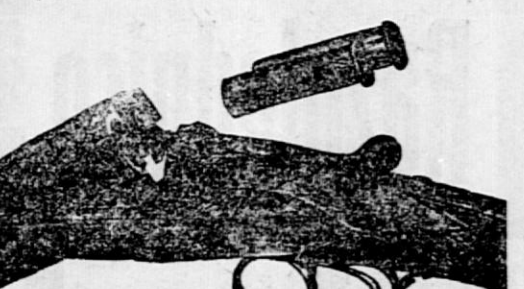
parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov

točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Zamaške

za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih, za vinotrčce, pivovarne, založnike
piva, izdelovalce likerjev, lekarnarje, drogiste, mineralne vrelce in specerijske trgovine
izdeluje tvrdka 3706

Jelačin & Ko., Ljubljana

Edino domače podjetje te stroke na jugu monarhije. Električni obrat. Direktni uvoz prob-
kovine iz Španije in Portugalske. Zahtevajte cenik in vzorce. Zaloga raznovrstnih stanjlovljivih kapsljev.

Franc Kos Ljubljana,
Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
ceno podpletaejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša
prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Dobro blago se samo hvali!

G. F. Jurásek
vglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil
Ljubljana, Poljanska cesta 13.

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer,
harmonik itd. Najboljše strune »Weichold« in druge ter vse potrebščine glasbil. —
Jamčim pismeno 10 let. — Zavod za ugaševanje ter popravila glasovirjev in vsega
glasbenega orodja.

Najcenejša posojevalnica.

Vglašujem »Glasbeni Matici«, »Mladiki« in drugim
slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in neiz-
kazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo po-
kvarijo. Edini samostojni strokovnjak za vgaševanje ter
popravila vseh glasbenih inštru-
mentov je na Kranjskem
koncesionirana tyrdka

F. G. Jurásek.

A. KUNC

Ljubljana

Dvorski trg 3.

**Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.**

Najnižje, stalne cene.
Ceniki na razpolago.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,

Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovjšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezčimnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopaljo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vožnja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana, Koleziška ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato

opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno

izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago
za izposojevanje
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najfi-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
in balkone.

Imam tudi vsakovrstne
sadike do najzlahtnej-
ših cvetlic in zelenjadi.
Sprejemam tudi naro-
čila za na deželo. Vsa
naročila se izvršujejo
točno in solidno.
Brzjavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana.

Izboljšajte promet v svoji gostilni

2150 z izvršnim cenim

plzenjskim pivom

iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah.

Največja čisto slovanska pivovarna.

Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann.

Zaloga v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

Poskusite to pivo v slovanskem grandhotelu „Balkan“ v Trstu, Via della Caserma in v slovanskem hotelu „Lacroma“ v Grazezu.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

Privatni plesni pouk

v novi dvorani hotela Union.

Vpisovanja za najbolj znani večerni tečaj za odrasle gospodične in gospode iz dobre družbe bodo samo še kratak čas. Poučne ure vsak ponedeljek in petek točno ob 8. zvečer.

K temu tečaju se pripuščajo samo učenci, ki so se preje prijavili pri podpisnem. Poleg vseh sedanjih modernih plesov se poučujeta tudi slovita Tango in Two-Steps.

Privatne lekcije ob vseh urah tudi v privatnih hišah, družbah in klubih.

Vsakovrstna pojasnila vsak dan od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne v hotelu pri Slonu, soba št. 73.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra,

autor. plesni učitelj.

3620

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal Tinček Hudaklin.

Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Razglas.

Pri c. kr. gozdni upravi Kostanjevica dospe v prodajo

za leto 1913/14 okoli

3825

360 m³ hrastovega lesa, 80 m³ gabrovega lesa in 250 m³ smrekovega lesa, izdelanega na mestu sekanja in 750 m³ bukovega lesa z 5470 m³ bukovih drv na rastilu.

Rok za pismene ponudbe: 15. novembra 1913 opoldne.

Natančnejši razglas, ponudbeni vzorci in vsa natančnejša pojasnila daje podpisano oskrbnništvo, kjer se morajo vlagati ponudbe.

C. kr. gozdno in grajsčinsko oskrbnništvo, Kostanjevica (Dolenjsko).

Anton Šarc

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 5

priporoča

svojo bogato zalogo prve vrste platna, namizne prtenine, brisalk, žepnih robcev, nogavic, spodnjih kril, damskega in moškega ter otroškega perila in švicarskih vezenj.

Specialiteta: Izgotavljanje nevestinskih oprem od preproste do najfinejše izvršitve.

Lastni izdelek.

Nizke cene.

3929

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam Rla Vaših kurjih oči, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. Komeny, Kaschau (Kassa) I., Postf. 12/84 Ogrsko.

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takol: R. Lechner, Breglava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino.

G. Skrbic

Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

Ženitna ponudba!

Mladenec, star 24 let, lepe zunanjosti, industrijec in trgovec z deželnihi pridelki, ki ima vsega premoženja nad 50.000 kron, v lepem kraju na Gorenjskem v bližini mesta, se želi kakor hitro mogoče poročiti z gospodično staro 20 do 26 let, ki bi imela veselje do industrije in trgovine in imela premoženja od 15.000 do 20.000 kron. Pri dopisih se prosí tudi za sliko. Le resne ponudbe pod „Zvesti tovariš“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“ do 10. novembra t. l. Slika s pismom se v neugodnem slučaju vrne. Tajnost zjamčena. 3803

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.

Buine, lepe prsi
dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8—
Razpošiljanje strogo diskretno. 3508

Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jellenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I. nadstropje, levo. 3804

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

„Priporočila in namešča le boljše“

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosí znanaka za odgovor.

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Za njive in travnike, za sadje, zelenjad, za žito, vinograd, moraš žlindra pridati.

Tomasova žlindra

zvezdne

znamke

je priznано najboljša in po ceni toštoratokislo gnojilo za jesensko setev.

Gotov učinek! — Bogat donesek! 2885

Pozor! Tomažova žlindra zvezdne znamke se prodaja le v plom-biranih, z zvezdo zarnamovanih vrečah. Za vsebino fos-forove kisline, ki je na vrečah označena, se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezdne znamke Peter Majdič v Celju. Naročila na debelo in ima veletrgovina »Merkur« drobno se takoj izvrše.

Prve vrste specialiteta!

Droblilniki s struženo dolbljenimi kovin, valjci

Droblilniki z lito dolbljenimi litimi valjci

Droblilniki z mlevnimi koluti

Droblilniki z mlevnimi kameni — ter vse

stroje za pripravljanje krme, reporeznike,

slamoreznice, parilnike krme, stiskalnice

za seno in slamo izdelujejo in dobavljajo

3617

PH. MAYFARTH & CO.

tvornice kmetijskih in obrtnih strojev — Dunaj II., Taborstrasse 71

Frankfurt n. M., Berlin, Pariz, Moskva, Milan.

Zastopniki se sprejmejo. — Ilustrovani katalog št. 314 gratis in franko. 700 prvih daril, zlate svetilje itd. 1500 delavcev in delavk.

HOTEL BELLEVUE

vso zimo otvorjen.

Vsako soboto velika pojedina klobas,

vsak četrtek pustni krofi.

Mesečne sobe cenó.

Ženitovanske pojedine se ceno servirajo doma in zunaj hiše.

Točijo se slovita vina g. Al. Zajca.

Z velespoštovanjem

3816

J. Friedl.

Podjetje betonskih stavb

Bratje Seravalli

Kiparstvo:

Ljubljana, Slomškova ulica 19.

Telefon 251.

Tovarna umetnih kamnov:

Trst, via Fabro Severo 31.

Telefon 2332.

Edini zastopniki na Kranjskem

za vsakovrstne mavčne plošče (Scaglioli-Bautafel) tvrdke Hönigsberg & Deutsch

ter

priznано strešno lepenko „Coriolit“

tvrdke Emil Kutzalcky.

3750

Št. 20987

3798

Razpis.

Za zgradbo napajališča za vas Glina

občina Bloke okraj Logatec

na 3231 K 70 vin. proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne

ponudbene obravnave. Pismene vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen pro-računa naj se predlože

do 8. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopo-slati je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe napajališča za vas Glina, občina Bloke“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurznih cenah.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu, Turjaški trg št. 1. v navadnih uradnih urah za znesek 1 K 30. vin.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 21. oktobra 1913.

Mi hranimo „ROGGKAFFOL“.
ne da bi si kaj odrekli

ako pijemo namesto zdravju škodljive zrnate kave idealni, slastni nadomestek za kavo

Močan kavni okus, slastno, cenó. 5 kg franko po povzetju K 4:30. V vsakem zavitku namesto pogosto nič vrednih pridatkov dragocena novost. „Roggkaffol“ trgovice živil, Trutnov (Trautmann) odd. 9. 3529

70 h $\frac{1}{2}$ kg silvega posteljnega perja.
K 2:50 zglavnica s perjem.

K 7— pernica, 118—150 cm dolga.

K 9— pernica, 118—180 cm dolga,
polnjena z zajamčeno novim perjem, brez prahu.

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 11/S.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vložke.
(za vžigat v lončene peči)

varstvena znamka

ceniki zastoj!

Do bawri nastoji se usakemu raznani jo.

Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

Offa šivalni stroji
so priznani najboljši.

Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez čoička, do 3000 vbodljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.
Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Emanuel & Oskar Kraus
Trst, Via S. Nicolò št. 2.
Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo draždanske tvornice plinovih motorjev prej Moric Hille v Draždanh. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10 000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opekarnice vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Al-dinger v Oberfärkheima pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtnali in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtnali stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Proracuni, ponudbe in tehnične informarije zastoj in poštnine prosto. 2684

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko **Hamburga.**

Največji parnik na svetu je „Imperator“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrugi dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6½ dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Popotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“, Kaiserin Auguste Viktoria (25.000 ton), Amerika (24.000 ton), Cleveland in Cincinnati (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismo garancije, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. — 2558

Vsakojočka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti
Pred Skofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Paklč
v Ljubljani.
Rezanim naročnikom se pošlje s povzetjem.

Ustanovljeno 1848.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zaslize-nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijeve specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagaj.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Vinko Prohážka
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresi najbogatejše izbire že od K 5:50 naprej, floberti in karabinatice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno. 2307
Priporočila in izpričevala
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji

1) **veleposestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopjem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj.
2) **ново zidana pritlična hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino.
3) **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.
Povsod potrebna je v primeri z vrednostjo le prav mala glavnic: ad 1) 30.000 K, ad 2) 2000 K, ad 3) 20.000 K. — S posestvom ad 1) združena je pravica lastnega lova — prijetno letovišče.
Pojasnila potom upravnistva tega lista ali posredovalne pisarne **Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 8.**

Usta-novljeno L 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

BRATA EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 231
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica šte. 6. Električna sila.

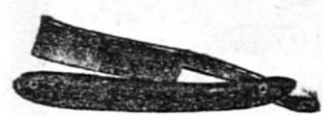
Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. **Fr. Kapus** Ljubljana, Marije Te-rezije c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je-dilnih sob v različnih : **vanov, žimnic** :
: **najnovejših slogih.** : in otroških vozičkov.

Spalnica v amerik. orehu 350 kron.
Obstoječa: 2 dvorlatni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

Brizgalnice
cevi, telovadno orodje in avtomobile
kupujte samo pri
R. A. Smekal, Zagreb
katerega tvrdka se zdaj glasi: 2093
Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov
R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.
Opozorjamo
da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpisajte jih, ker imate svojo slovansko tvrdko!

Prima solingenske

britve

zajamčeno iz naj-
boljšega angleš-
kega jekla, na roke
brušene, kakor na
las ostro posnete,
kar za rabo. St. 8701, črno poliran ročaj 1/4
otlo brušena, 3/8 šir., s tokom K 170. Stev.
8702, črno poliran ročaj, 1/2 otlo brušena,
3/8 šir., s tokom K 220.

Največja izbira briljantnih potrebščin dobite
v mojem glavnem katalogu s 4000 sil-
kami, ki se vsakomur pošlje zastoj in
poštne prosto. — Pošiljanje po povzetju
ali denar naprej. C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad,

razpošiljalnica v Mostu št. 442 (Češko).

**Kako si drzneš, prnesti kaj
drugega nego dokazano dobri
cigaretni papir ali stročnice**

Ottoman.**„SLAVIJA“**

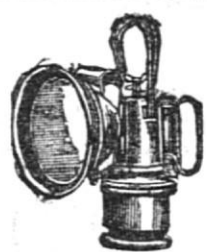
„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“
Rezervni fond K 58,461.432-56 — izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:
cigar pisarne so v
lastnej bančnej hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Zahtevajte **gratis** in franko moj katalog o**električnih in acetilenskih svetiljak**

za vsako porabo. — Izborne električne žepne
svetiljke, jasno svetleče, kompletne po K 2—,
2-40, 2-80. — **Električne ročne svetiljke** v
kovinskih škatljah po K 4— in 5—. — Hišne
svetiljke v leseni skrinjici K 450.

Acetilenske ročne svetiljke

iz medi, ponikljane, prav stanovitne, ki se porabi za višeo
ali namizno svetiljko K 4—, 5—, 6—. Po povzetju razpošilja

A. Weissberg, razpošiljalnica Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III.
Hivaška korespondenca.

**Kdo hoče
uro zastoj!**

Da svoje izborne ure
vdomačimo povsod, razdelimo **5000**
ur zastoj. Pošljite svoj natančni
naslov samo na dopisnici na tvornico ur

Jakob König, Dunaj III/2.

Postamt 45, Fach Nr. 362.

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj-
boljših pšeničnih mok in krminih izdelkov
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dru, Spletu, Ercegovem, Kotoru,
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inomostu, Bolcanu in Tridentu
Brzjav: Valični mlin, Kranj.

**Narodna
knjigarna**
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.

priporoča
kanceljski, konceptni, doku-
mentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir

Rasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.

Odbjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor
vseh pisarniških potrebščin,
svetilnikov, peres, peresnik v,
radirk, kamenčkov, tablic,
gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice
pokrajinske, humoristične, umet-
niške vseh vrst, od najpreprostejših
do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po
novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.
ste. 35,

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.
Postaja: Ljubljana južni kolodvor.
Odhod.
6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo-Toplice.
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo
Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
1-30 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo-Toplice.
3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.
7-45 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.
Prihod.
7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-
lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega,
9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice
Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka
Tržiča, Kranja.
3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.
4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste Beljaka, Tržiča,
Kranja.
5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).
8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca
Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic,
Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
9-16 po noči. Osební vlak iz Straže-To-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega
Kočevja, Grosupljega.
11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja
Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12,
7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V izogib pomotam si usojamo p. n.
občinstvu vljudno naznanjati, da se

dobivajo naši fabrikati
gramofonskih in zonofonskih
== plošč ==

ter originalnih
gramofonskih aparatov

s svetovnoslavno varstveno znamko

== samo in edino ==
pri našem

oficijalnem prodajališču

A. RASBERGER, Ljubljana,
Sodna ulica št. 5 (poleg c. kr.
justične palače).

Kataloge in cenovnike o naših izdel-
kih daje radevoljno naše prodajališče
gratis in franko.

3740

Avstr. gramofonska družba z o. z., Dunaj.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

NEIGE DE FLEURS

„Cvetlični sneg“

nove vrste, znanstveno izdelana **krema za roke in obraz** higienično najb. toaletno sredstvo sedanosti.
Pušica 80 h. Dobiva se povsod. 3347 Škatlja K 1'60.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2'40 K; prima polbelega 2'80 K; belega 4 K; belega puhastega 5'10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6'40 K, 8 K; kg puha, sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši pršni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega draga, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3'50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Prodajo se dobro ohranjeni

Vinski sodi

ki drže 100 do 650 l. 3717
na Rimski cesti šteč. 11.

Ljudevit Borovnik puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ocniki zastoni.

Dobro zimsko blago

Pleteni moški telovniki, rjavi K 2'60, sivi z zelenim ovratnikom K 3'80, **srajce** trikot z dvojnimi prsmi K 1'20, **blatce trikot** za moške in ženske K 1'30, tople turistijske srajce K 1'60, barvaste in močne **moške srajce** K 1'40, **spodnje blatce** bele in modre K 1'30, **ženske srajce** bele K 1'20, velike flanelaste ženske srajce K 1'20, tople flanelaste naglavne rute 10 kom. K 5'—.

Adolf Zucker, izdelovanje pletenin, Plzenj 494.
Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj. Cenovnik gratis in franko.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile, dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelododne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, proračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

J. Gorjanc preje Kocjan

specijalna trgovina za bandaže
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28.

Največja zaloga kirurg. obvez, gumastega platna, Soksletaparator, sesalk, foperlov, gobic, različnih irigatorjev, Ladyo Friend bidet, ter vse priprave za babice. — Trebušnih pasov, specialnih Monopol, Kaiser, Teufel, mesečnih pasov Luna, Mensis, Merkur, Regula in dr. Različne pasove in gumijaste nogavice izdelujem po naročilih gg. zdravnikov. — Plenice „TETRA“ in srajčke, povoje. Otroška tehtnica za izposojevanje. 3530

Kazensko-pravni red

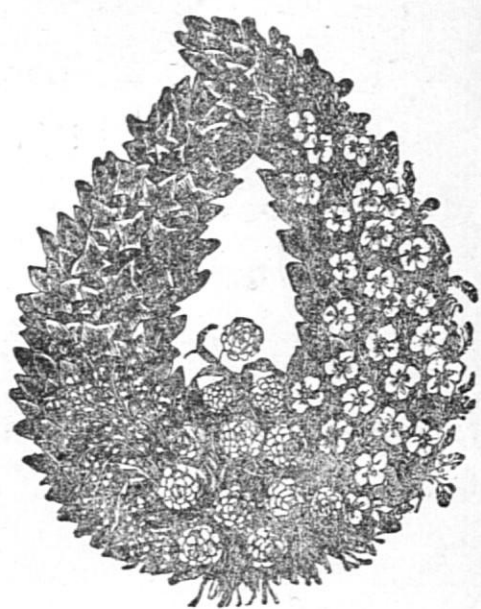
z dne 23. maja 1873 šteč. 119 državnega zakonika z dodanim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevajočimi.

Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Brzjav: Korsika mlajši, Ljubljana.

Pozor!

Priporočam slav. p. n. občinstvu svojo bogato zalogo 3774

suhih vencev

lastnega izdelka.

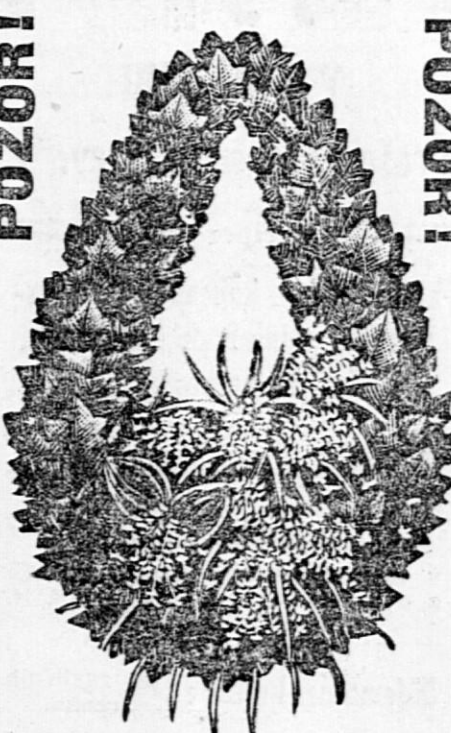
Nadalje se priporočam za izdelovanje svežih vencev in šopkov ter trakov z napisi in sploh vseh nagrobnih, v mojo stroko spadajočih predmetov po najnovejši obliki in nizki ceni.

Ker sam izdelujem suhe vence, prodajam jih lahko pod tvorniško ceno.

Za mnogobrojna naročila se priporoča z velespoštovanjem

Viktor Korsika,

cvetlični salon, Kongresni trg št. 3.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Šopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

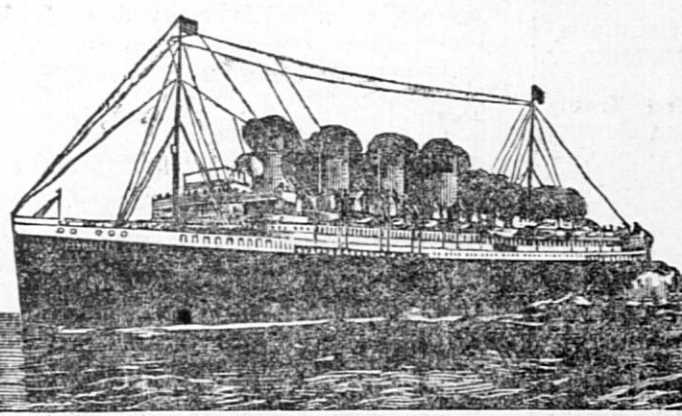
Brzjav: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne liste iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne liste po vseh železnicah za pririsanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ST. 7

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== K 214,160.979.— ==

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

== K 71,529.873.— ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šteč. 41.

Za kratek čas.

Učitelj: Kako lastnost ima sraka?

Učenec: Peti zna.

Učitelj: Kdo ti je pa to povedal?

Učenec: Prosim, kadar moja sestra poje, pa pravijo oče, da poje kakor sraka.

Turist: E, slišite, mati krčmarica... ali bo kaj z obedom?

Krčmarica: Saj bi bila juho že prinesla — pa so vse servjete v rokah... malo še potrpite.

Krojač: Slišite, gospod... vse kar je prav... danes se ne dam odpraviti... jaz moram danes na vsak način nekaj denarja dobiti.

Dolžnik: Jaz tudi... na vsak način... kaj pravite, kako bi to naredila?

Fajmošter Matevž: E kaj... nazadnje so ljudje res lahko nezadovoljni... kaj pa imajo od življenja... krompir otepajo... krompir... krompir... vedno krompir...

Fajmošter Jaka: Mja, jaz ga pa jem skoro vsak dan: enkrat z gosko, enkrat s purmanom, enkrat s postvimi, enkrat z rostbefom... pa se mi prav dopade.

Gospa nadoficijalka je bila nesrečna. Že teden dni. V nedeljo je rekla svojemu soprogu: Ti, tvoj kolega nadoficijal Koren je svoji ženi obljubil nov klobuk za 50 K — seveda mi ga moraš ti tudi kupiti. Gospod soprog pa je bil mnenja, da je pri hiši že dovolj klobukov in je zahteval svoje žene odločno odklonil. Zato je bila gospa nadoficijalka razžaljena no in nesrečna. Že teden dni ni izpregovorila besedice s svojim možem. Prisedši iz pisarne je gospod nadoficijal prijazno pristopil k svoji ženi in ji rekel: No dušica, bodi zopet dobra, saj veš, da te imam rad... stvar je v redu.

Gospa nadoficijalka je zardela in vsa veselo vzkliknila: kaj... ti mi kupiš novi klobuk?

Ne, je odgovoril gospod nadoficijal, ampak jaz sem svojega kolega Korena pregovoril, da tudi on svoji ženi ne kupi novega klobuka... in tako mislim, da je stvar zdaj v redu.

— Slišite, vi ste pa čuden pošteni... včeraj ste mi menjali bankovce in ste mi med drugimi dali ponarejeno krono.

— Tako? No, jo pa dajte nazaj...

— Ja, to pravite zdaj, ko sem jo že v trafiki zamenjal.

Fotograf: Gospod natak... že trikrat sem vam rekel... če hočete, da vas dobro pogodim... naredite prijazen obraz.

Natak: Ne morem... kvečjemu če mi daste lepo napitnino.

— Eh, milostiva... vi ste se lažni tudi udeležili tekmovalnega sankanja, sem slišal. Kako je pa izpadlo?

— O, izvrstno, moja prijateljica je dobila prvo darilo, jaz pa prvega razsodnika.

Fajmošter: Slišite, fijakar, jaz moram priti na vlak... Če me pravočasno pripeljete vam dam 50 vinarjev napitnine.

Izvošček: Če mi pa konj na potu pogine?

Fajmošter: Vam bom pa dal še 50 vinarjev več.

— Kdo pa so ti trije gospodje, ki se vedno sučejo okrog tvoje sestre?

— Eden je bil njen ženin, eden je njen ženin, eden pa še bo.

Konduktar: Oprostite, gospod župnik, ali vi imate vozni listek za osebni vlak, to je pa brzovlak.

Fajmošter Jaka: No, zaradi mene lahko počasneje vozi.

Zagovornik: Končno vam moramo, čestiti gospodje porotniki še eno okoliščino primerno pojasniti. Obtoženec: Oh, naj no nehajo... saj vidijo, da jim nobeden nič ne verjame.

Fajmošter Matevž: Pusti pijajo — še v grob te spravi.

Fajmošter Jaka: Devet dohtarjev, ki so mi prepovedali pijajo sem že preživel, pazi, da ne bom še tebe.

Prva hišna: Kje so bili pa vaši letos?

Druga hišna: Gospa je šla na jug, gospod pa na sever.

Prva hišna: Tako, tako... gospod je pač tako mrzel, da se je šla gospa na jug gret, in gospa je gosposdu tolikrat zakurila doma, da se je šel na sever hladit...

Ali veliko sedite? Sedežne poloke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevščeno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 1. (3578)

Dober tek

je in ostane glavna stvar. Kdor pa nima slasti, naj seže po Scottovi emulziji iz ribjega olja, ki se že desetletja obnašala za tek pospešujoče krepilo. Nasproti navadnemu ribjemu olju je Scottova emulzija slastna in tako lahko prebavna da to preiškušeno krepilo lahko brez truda zavijamo. Scottova emulzija iz ribjega olja začne telo krepiti in ob enem zbudi naravno poželenje po hrani tako, da navadno hrano jemo s slastjo in dobimo novega po uma in veselje do življenja.

Otrokom in odraslim samo iz najčistejših sestavin pripravljena Scottova emulzija iz ribjega olja vselej, po leti in pozimi, izborno služi za okrepitev.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v znameniti znameniti dobite od trvdice SCOTT & BOWNE, d. z. o. s. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarne.

Pivovarna v Mengšu

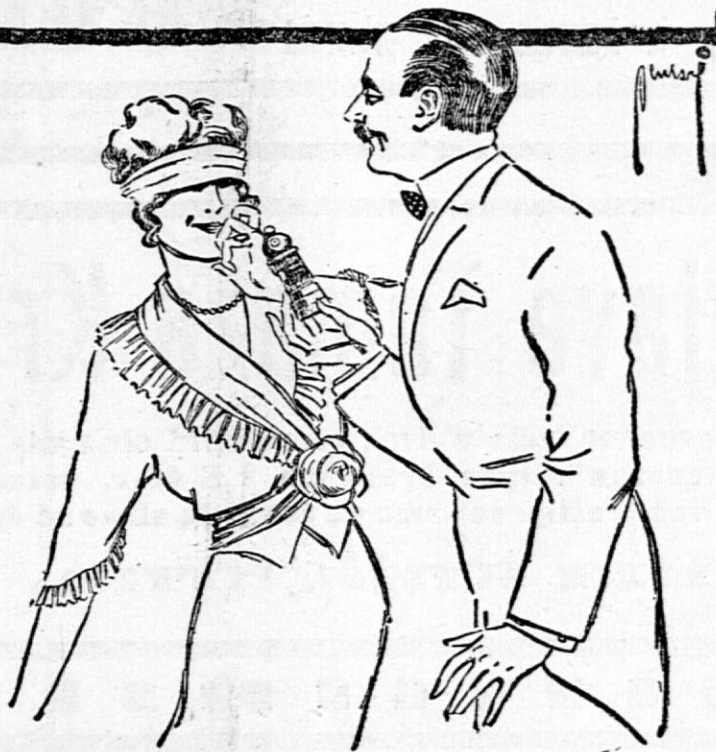
(Jul. Stare) naznanja, da bo prodala

10-15 konjev

različne starosti na prostovoljni javni dražbi, ki se vrši v ponedeljek dne 27. oktobra 1913 ob 9. uri dopoldne na dvorišču pivovarne v Mengšu.

Ah!!! to je ali šopek šmarnic

ali
Dralleja
iluzija v svetilniku

Smarnica, vrtnica, bezeg heliotrop, reseda K 4—, vijolica K 5—. Po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah.

JURI DRALLE,
PODMOKLI n. L.

Narodno-socijalna zveza (N. S. Z.) v Ljubljani.

Glanski prispevki in podpore določene na občnem zboru dne 6. okt. 1912.

Vpisnina 50 v. — Knjižica 20 v.

Razred I. Članarina 20 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto (52 ted.) članstva: V boleznih 10 tednov po 4 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 8 K.
„ 3 leta (156 „) „ „ 10 „ „ 5 K, „ „ 5 „ „ 9 K in 1 teden 5 K.
„ 5 let (260 „) „ „ 10 „ „ 6 K, „ „ 6 „ „ 10 K.
Na potovanju nad 1 leto do 20 K, nad 3 leta do 30 K, nad 5 let članstva do 40 K.
Pogrebščina „ 1 „ „ 30 K, „ 3 „ „ 40 K, „ 5 „ „ 50 K.

Razred II. Članarina 40 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto članstva: V boleznih 10 ted. po 8 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 9 K, in 5 ted. po 7 K.
„ 3 leta „ „ 10 „ „ 9 K, in 3 ted. po 7 K, „ „ 5 „ „ 11 K, „ 6 „ „ 9 K.
„ 5 let „ „ 10 „ „ 10 K, „ 5 „ „ 8 K, „ „ 6 „ „ 12 K, „ 8 „ „ 8 K.
Na potovanju nad 1 leto do 40 K, nad 3 leta do 50 K, nad 5 let članstva do 60 K.
Pogrebščina „ 1 „ „ 50 K, „ 3 „ „ 60 K, „ 5 „ „ 70 K.

Razred III. Članarina 60 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto članstva: V boleznih 12 tedn. po 10 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 12 K in 6 tedn. po 10 K.
„ 3 leta „ „ 10 „ „ 11 K, in 6 ted. po 10 K, „ „ 10 „ „ 13 „ „ 4 „ „ 10 K.
„ 5 let „ „ 10 „ „ 12 K, „ 10 „ „ 10 K, „ „ 10 „ „ 15 „ „ 7 „ „ 10 K.
Na potovanju nad 1 leto do 60 K, nad 3 leta do 70 K, nad 5 let članstva do 80 K.
Pogrebščina „ 1 „ „ 70 K, „ 3 „ „ 80 K, „ 5 „ „ 90 K.

1. Vstopivši član je dolžan plačati vpisnino in knjižico, ter se odločiti v kateri razred vstopi.

2. Prispevki se vplačujejo le tedaj, ako je član zaposlen. Ako dobiva član podporo, bodisi v boleznih ali brezposelnosti, isti odpadejo. Neplačevanje prispevkov sme trajati največ 26 tednov v letu.

3. Vplačanih zaporednih 52 tednov se smatra da je član 1 leto včlanjen pri »N. S. Z.«, ter ima pravico do podpor. (Vplačevanje se pa more vršiti le tedensko ali mesečno).

4. Član sme zaostati s prispevki največ 4 tedne; ako je dolžan »N. S. Z.« za 5 tednov, dobi še podporo, a šele 2. teden; ako je dolžan 6 tednov,

dobi še podporo, a šele 3. teden; ako pa dolguje nad 6 tednov nima sploh več pravice do podpore.

5. Podpora v boleznih ali brezposelnosti se izplačuje, ako traja slučaj boleznih ali brezposelnosti nad tri dni. — V tem slučaju se vpoštevajo tudi prvi trije dnevi v podporo.

6. Ako je član zbolel ali postal brezposeln, mora to v teku 3 dni naznaniti »Narodno socijalni zvezi«.

7. Ako je član celo predpisano podporo porabil, dobi zopetno podporo še le po vplačilu in preteku 39 tedenske članarine.

8. Podpora pri potovanju (4 vin. za 1 kilometer) se plača, ako član nastopi delo na drugem mestu, odda-

ljenem najmanj 50 km od prejšnjega bivališča.

9. Pogrebščina za člana se plača potomcem po doprinesku smrtnega lista.

10. Vsak član ima pravico do pravovarstva in posredovalnice dela.

Odbor »N. S. Z.«

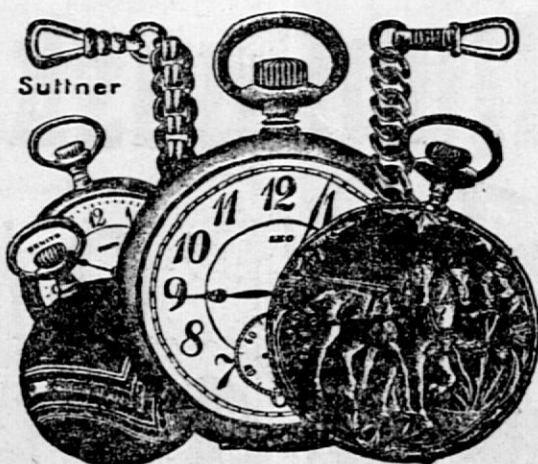
Društveni prostori »N. S. Z.« so v Narodnem domu (pritličje) v Ljubljani.

Uradne ure so: Ob nedeljah od 9. do 12. dopoldne, v sredo in sobotah od 6. do 8. zvečer.

Mestni trg 25. **H. Sultner, Ljubljana** Mestni trg 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Največja zaloga
ur, juvelov,
zlatnine in
srebrnine.

Tovarniška znamka
„IKO“
Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POŠTNINE PROSTO!

Božična

in priložnostna darila ter porabnostne predmete vseh vrst razpošilja po najnižjih cenah

c. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, razpošiljalnica, Most 446, Česko Nikljaste žepne ure po K 3-90, boljše žepne ure po K 5—, srebrna ura z verižico in obeskom K 12—, žepne, stenske ure, budilke, zlatnina in srebrnina, glasbila, manufakturno, usnjato, jekleno blago, gospodinjiski predmeti, optično blago, kadilne potrebščine, toaletno blago, orožje itd. najbogatejše izbire v mojem glavnem katalogu s čez 4000 slikami, ki se pošilja zastonj in pošt. prosto

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.)

2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Lepo, veliko, suho in svetlo

skladišče

se odda. 3584

Več pove Julij Meini, uvoz kave, Šelenburgova ulica št. 7.

Ceno češko
posteljno perje.

Kilo sivega puljenega K 2— boljše K 2-40, polbelega K 3-60, belega K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40. Puh siv K 6—, bel K 12—, najfinejši prsi puh K 14-40. Od 5 kg naprej franko. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180x116 cm a K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—, 200x140 cm a K 13—, 15—, 18—, 21—, 21—, zglavnica 80x58 cm a K 3—, 3-50, 4—, 90x70 cm a K 4-50, 5-50, 6—, 3-delne žimnice za eno posteljo K 27—, boljše K 33—. Razpošiljanje franko po povzetju od K 10— naprej. Zamenja dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Polzkušnje in cenovniki franko.

Artur Wollner, Lobes 35 pri Plznji (Česko.)

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mesnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Zbirka
avstrijskih zakonov
v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudoodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodanim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K, p. p. 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Novosti za jesensko sezono

kakor tudi

OBLEKE PO MERI
najnovejše oblike pri

B. Götzl

Ljubljana

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

Najcenejši nakup čevljev vsake vrste
Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg št. 20.Kot gospodinja
želi iti k starejšemu samostojnemu gospodu
inteligentna gospodična.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Staroznana gostilna

na jako dobrem mestu blizu južnega kolodvora v Gradcu, kamor zahaja mnogo Slovencev (seveda mora gostilničar znati tudi nemško), se zaradi bolezni lastnika s koncesijo in opravo vred proda za K 9000.—. Proda se po glavitno dosti vina. Več pove g. Ludvik Lackner, Kellermeister, Gradec, Mondscheing. 9.

Stajersko slivovko
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
medicinalna žganja
in sicer štajerski konjak, horovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporočaedina žganjarna
ROBERT DIEHL V Celju

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K, 3-4
ilustrovan cenovnik i,
zdravniškimi nasveti
gratis in franko (zaprt.
30 h). — I. Singer
higienična manu-
faktura, Dunaj I.
Wiesingerstr. 8 F

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa 3520
odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Nos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Bergasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarne „pri zlatem
jeleni“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

Pozor kolesarji!

Namesto K 120
samo kron 80.Franko na vsako
postajo.V reklamne namene razpošiljam 200 novih sve-
tovno znamenitih **grških** dvokoles model
1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem
namesto za K 120, za 80 K. Stropednim prostim
tekom K 95— s poštino vred. Ze rabljena
kolesa od K 40— naprej. Nova čvrsta guma
po K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po
K 3—, 4—, 5—. Svetiljke, zvonci, pedal in
vsa ostala pritrjena po cenah na debelo. Po-
pravila, emajliranje in ponikanje v lastni de-
javni hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju
Na dvokolesa naplačila K 20—. Plačevanje na
obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko.
Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069Tovarniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse šte. 23/III.Najboljše
istrijsko vino

pristno, firme

G. Branca & Co. v Umagu

se zaradi likvidacije takoj proda.

Crno vino, okoli 300 hl, 9 stopinj,
po K 33 hl, belo vino, 9 stopinj,
okoli 600 hl, po K 25 hl. Posredovalci
izključeni. Plačati je takoj v goto-
vini, posodo poslati naprej. Ponudbe
najpozneje do 26. t. m. Vzorca se
pošljejo zastoj in ekspresno.

G. Branca & Co. Umag.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

so ravnokar izšle v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
Oba zvezka veljata broširana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto
20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

UNIKUM
MARGARINE

Pozor!!

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše go-
veje obistne tolsče z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo re-
dično vrednost in je resnično zdrav.„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti
naravni izdelek.„UNIKUM“ je 50% cenejši od na-
za 10 v. Vrednega presnega
masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in
pravo nadomestilo za
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“
je varovano s stalno državno kontrolo in je to
razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Proda se radi pomanjkanja prostora

pohištvo

in več postelj z žimnicami v Ljubljani.
Kopališka ulica 12, pri Kolesiji.

Ženitna ponudba!

27 let star krojaški mojster in po-
sestnik v prijaznem kraju na Sp.
Štajerskem ob državni cesti se
želi sprijazniti v svrhu ženitve
s prijazno gospodično, ka-
tera ima veselje do obrtnika
in 2000 K premoženja v starosti
od 20—30 let. Tajnost zajamčena.
Pisma na upravništvo »Sl. v. Nar.«
pod „Srečna bodočnost 2000/3764“

Pozor! Pozor!

Velika prvovrstna

trgovina z meš. blagom

in moko, v najprometnejšem kraju tik
Ljubljane, se odda takoj v najem, ali pa
se sprejme 3747

družabnik (kompanjon)

z gotovino K 5000.— do K 10.000.—.
Pogoji jako ugodni. Letni promet de-
tail K 180.000 do K 200.000. Vprašanja
pod šifro „Prilika brez konkurence/3747“
na uprav. »Slov. Nar.« do 28. t. m.Radi prevelike zaloge
gramofonskih plošč

oddajam nekatere

po 1 krono komad.
Plošče so garantirane nove in
stanejo drugače komad 4 krone.
Najnovejše Zonofon plošče, slo-
venske, lepe koračnice, valjčki,
kupleti itd. komad samo
K 1-80.Najkulantnejša zamen-
java starih obrabljenih
plošč.Ze rabljeni
godbeni automati
se prodajo pod ugod-
nimi pogoji.

Gramofon atelije

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica šte. 5. poleg c. kr. dež. sodnije.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

C. kr. ministrstvo za domobranstvo.

Departement XII., od št. 4880 ex 1913.

RAZGLAS.

Dobava vrst topničarskega materiala za c. kr. domobranstvo.

Ministrstvo za domobranstvo namerava za potreščino l. 1914 dobavo nastopnih vrst topničarskega materiala oddati po javnem razpisu in vabi na pismene ponudbe.

Zap. št.	Število	Oznamenilo	Cene so ponuditi za	Zap. št.	Število	Oznamenilo	Cene so ponuditi za
4	32	garn.	8 cm, M. 5 za osmerosedez blazine	115	402	kom.	adj. ojesne nosilne vrvi
5	32	"	M. 5, za poljske lafete jermena	116	976	"	M. 99, pripenjalni telečnjaki
6	72	komad	M. 5 za mažo, pločevina škatiče	117	8	"	M. 10, kompl. črne lahke brzde
7	176	"	za mažo, majhne, pločevina toki	118	280	"	M. 70, za ježne konje sprednja oprava
9	8	"	M. 8 za poljske topn. bat. stojalo za opaz. lestvo steklenice	119	718	"	M. 96, zunanje } ročne
11	144	"	M. 5 ploč. olje toki	120	710	"	M. 68, notranje } ročne
15	8	"	M. 5, za baterijska naravnala 2 m palični ročke	121	288	"	M. 92, za lahke uzde }
18	48	"	M. 5, ploč. oljn. plašči	122	1160	"	M. 92, ojesne
20	32	"	8 cm, M. 5, zapone noži	123	656	"	15. Konjske opreme.
21	48	"	zaskočni vrvice	124	1480	"	za oves }
22	112	"	1-16 m dolg karabinar s spono in privesno vrvice	125	1176	"	za krmo }
23	96	"	merilne plošče, privesne vrvi	126	167	"	napajalne vedrice
24	144	"	usnj. tempirne vilice, privesne vrvi	127	1256	"	konjske spone
25	248	"	vlečne vrvi	128	344	"	z ročnim jermenom, konjske krtače
28	1952	"	privezovalne vrvice	129	625	"	M. 99, spenjala
29	64	"	M. 99, kompl. ojesne šine priprave	130	16	"	M. 84, vozni biči
31	304	"	12. Vozilne sestavine.	131	536	"	M. 84, dolgi vozni biči
32	16	"	M. 63, okovana preskusila	132	24	"	veliki okov konjski količki
35	104	"	M. 5, okovana za prednji voz ojesa	133	896	"	M. 75, „sprednji“ obročki
36	56	"	M. 5, za polj. topn. bat. prednje vozove plahte	134	996	"	za privezovanje konj obročki
38	264	"	za proviantne vozove blazine	135	320	"	1-2 hl za oves vreče
39	264	"	8 cm, M. 5, prednjih voz sedežne cokle	136	1208	"	1-2 hl za jedila, adj. ovsne vreče
40	200	"	M. 5 s 4 pritrd. vijaki in babicami zavirala	137	1632	"	k stolam ključki
41	24	"	M. 3, kompl. železna ojesa	138	1256	"	8 m dolge krmske vrvi
44	256	"	2-6 cm šir., 68 cm dlj. pritrdilna jermena	139	2355	"	z ročnimi jermenimi konjska česala
45	176	"	2-6 cm šir., 115 cm dlj. pritrdilna jermena	141	64	"	krmske tornistre
46	72	garn.	M. 5, prednjih voz kročki	144	8	"	16. Ekvitacijske potrebščine.
47	296	komad	M. 63, naslanjal vrvi	145	8	"	17. Dvigala in priročno orodje.
48	296	"	dr. vrste zimski vrvi	146	240	"	18. Baterijske gradbene potrebščine.
49	176	"	k plaham vrvi	147	328	"	M. 8, kompl. opazovalne lestve
52	2376	"	14. Zaprega.	148	632	"	M. 99, sekirna kladiva
53	80	"	M. 80, stranskih listov nastavki	149	96	"	M. 77, „ročajem“ krampi
54	1526	parov	M. 99, prsni listi	150	6	"	M. 77, „“ lopate
55	48	"	M. 68, adj. stranski { do polovice levi } listi	151	48	"	rezalne lopate
56	2288	kom.	M. 68, adapt. stranski { „ „ desni } listi	152	48	"	24. Potrebščine zavojnine.
57	2288	"	M. 8, (99) sedelna stremena	153	16	"	za voščilo oprave pušice
58	248	"	črne konjske odeje	154	16	"	M. 5, šotorne pole toki
59	216	"	za trebušnih jermen dopolnilni kosi	155	88	"	baterijske denarne kasete
60	80	"	„sedelskih vrhnjih pasov“ dopolnilni kosi	156	96	"	za svinčeno strelivo zabojski
61	8	"	„križnih pasov“ varovalci	157	16	"	8 cm, M. 5, obtežilni
62	8	"	„noge“ varovalci	158	16	"	okov. za službena pisma
63	335	"	brez podbradnice vel. št. 2 jezdana	159	48	"	M. 5, za živila
64	366	"	„ „ „ „ 3 jezdana	160	8	"	okovani za konjska zdravila zaboji
65	135	"	„ „ „ „ 4 jezdana	161	8	"	8 cm, M. 8, za rezervne rekvizite
66	24	"	„ „ „ „ 5 jezdana	162	8	"	8 cm, M. 5, za ključarsko orodje
67	18	"	„ „ „ „ 6 jezdana	163	16	"	M. 5, za telefon
68	32	"	„ „ „ „ 7 jezdana	164	184	"	8 cm, M. 5, za oskrbovalne potrebščine
69	280	"	brez podbradnice, deljena jezdana	167	72	"	25. Kovinske vrste.
70	1032	"	za jahaške konje lahka uzda	168	300	"	za M. 99, k jermenom za hlevne uzde vzmetni kavli
71	80	"	uzdna lahka pasovi	169	600	"	Vel. št. 1
72	544	"	M. 68 za konjsko opravo pasovi	170	500	"	Vel. št. 2 za jezdne konje podkve
73	710	"	dolgi pasovi	171	1800	"	Vel. št. 3
74	48	"	zaponski pasovi	172	2500	"	Vel. št. 4 za vprežne konje podkve
75	1953	"	prosti trebušni	173	2900	"	Vel. št. 5
76	2448	"	M. 99, sedelski gornji	174	17500	"	St. 2 k podkvam
77	40	"	M. 68, sedelski spodnji	175	35000	"	St. 3
78	1644	"	M. 68, za težke vprežne konje, sedelski spodnji	176	17500	"	St. 4 žebli (žateški)
79	2440	"	M. 68, h konjski opravi povodci	177	8000	"	nav. robni
80	721	"	M. 68, hlevski	178	8000	"	sedlarski
81	365	"	Vel. št. 2 podbradnice	179	8000	"	30 mm dlj. nav. ključ.
82	856	parov	Vel. št. 3	180	48	"	za črne nosilne vrvi k osem vdevni
83	88	kom.	z komate, zasilne blazine	181	256	"	pocinjeni, majhni, polokrogli obročki
84	88	"	s klinom in pušico, oglati vtikovalni čoki	182	168	"	uzdni
85	32	"	„ „ „ 2 pušicama, zadrževalni	183	256	"	St. 1 brez valjev pocinjene
86	3280	"	„ „ „ „ 2 pušicama, zadrževalni	184	256	"	St. 2 „ „ „
87	280	"	„ „ „ „ 2 pušicama, zadrževalni	185	256	"	St. 3 „ „ „
88	1536	"	„ „ „ „ 2 pušicama, zadrževalni	186	168	"	St. 2 z valji
89	16	"	M. 92, za jezdne konje oglavno jermenje	187	168	"	St. 3 „ „ „
90	722	"	adjustirani komati *	188	168	"	St. 4 „ „ „
91	24	"	M. 96, dvojnati križni, z rokav. vajeti	189	80	"	k obtečnim jermenom
92	794	"	vrhnjepasovne blazine	190	40	"	zadrževalne
93	592	"	adapt. vrhnjepasovne	191	16	kg	30 mm debelo, kvadratno gladilo
94	80	"	adj. prsni jermeni	192	8800	kom.	za jezdne konje
95	1144	garn.	M. 99, vratni	193	42800	"	„ vprežne „ } ostre stole z vijaki
96	854	kom.	M. 99, pripenjalni	194	8800	"	„ jezdne „ } tope
97	710	"	M. 68, za vnanje konje križni	195	42700	"	„ vprežne „
98	854	"	M. 68, za jezdne konje jermeni	196	8	kg	mehak za lotanje cin
99a	2056	"	zadnji	197	16/2	kom.	27. Usnjene vrste.
99b	384	"	M. 99, adj. hlevski uzdni verige	198	16/2	"	lahko, črno svetlo usnje
100	2320	"	M. 99, adj. hlevske uzde	199	8	"	teško, „ „
101	746	"	M. 99, stremenski	201	220	"	lahko, „ „
102	778	"	M. 68, obtečni jermeni	202	88	m	28. Tkanine.
103	3304	"	zadrževalni	203	48	"	96 cm šir., 80 cm dlj. domače platno
104	678	"	dvojni	204	96	klobč.	95 cm šir. gosto platno
105	730	"	z 2 privezovalnima jermencema, za križne jermene obročki	205	32	"	96 cm šir. impreg. olivnosiva jadrovina
106	576	"	zadrževalni	206	1248	m	29. Preja in vrvarsko blago.
107	568	"	M. 99, vel. št. 1 sedla	12-ere vezalne niti	1 klobčič		
108	8	"	M. 99, vel. št. 2 sedla	30-ere šivalne	1 meter		
109	3128	"	M. 12, kompl. pritrdjevalna sedla	5 mm debeli konopci	1 meter		
110	3008	"	M. 68, zadnji zatikači				
111	768	"	M. 68, sprednji				
112	104	"	M. 68, dolge vprežne vrvi				
113	5872	"	M. 68, adj. dolge				
114	208	"	M. 68, vozne				
		"	M. 68, adj. vozne vprežne vrvi				

* Z oklopom najnovejšega od ministrstva za domobranstvo odobrenega vzorca patent. Hirsch v Laa na Thai.

Zap. št.	Stevilo	Oznamenilo	Cene so ponuditi za	Zap. št.	Stevilo	Oznamenilo	Cene so ponuditi za
207	96	kg	fino konopljeno tulje	235	48	kom.	43. Priprava.
208	96	klobčič	močan, surov sedlarski sukanec	236	32	„	za topn. s prevleko, signalne štorje
				237	136	„	„ ročne svetiljke ploč oljne zastave
				238	32	„	M. 86, plošč. oljn. steklenice
220	168	kg	za mazanje brezsmolnato milo	240	368	„	„ ročne ročke
222	106	„	surovi vasilin	241	240	„	za jezdece z jermenom in podpono, ročne svetiljke
				242	32	„	za topn. z oljn. svetilkami ploč. signalne žoki
225	5	kom.	M. 8, kompl. v šatuljah poljske kovačnice	244	240	„	za smolnate plamenice ploč. dereze
226	32	„	za les, s toporiščem sekirice	246	14	parov	z jermenom tkanine
227	37	„	60 cm, razložljive ročne žage	247	184	kom.	za jezdece, za signalne zastave šotorne opreme
228	48	„	M. 5, univerzalni odvijaki	248	392	garn.	M. 5 šotorni drogovi
229	35	„	M. 99 kompl. nakovalno orodje	249	784	kom.	
230	6	„	za poljske bat. kompl. sedlarsko				
231	8	„	M. 5 za poljske bat. kompl. ključavničarsko				
232	5	„	M. 5 kovaško	257	192	kom.	45. Mat. fiz. in kem. instrumenti.
233	15	„	za poljsko topn. bat. kolarsko	258	8	„	za jezdece, kompl. telefonske busole
				259	16	„	„ nejezdece brez binokljev
				260	8	garn.	za poljske bat. rezervni telefonski material
234	8	„	40. Pisarniška in šolska oprava.				brez brzoj. blokov
			prijavnih blokov				

1.) Ustmene, brzojavne, telefonske ali ne podpisane ponudbe se ne morejo vpoštevati.
2.) Pismene ponudbe morajo do najpozneje **20. novembra 1913, deseti dop., v vložnem zapisniku** c. kr. domobranskega ministrstva na Dunaju I. Babenbergerstrasse 5, parterre.

Ponudbe se bodo v tem ministrstvu (III. nadstr. uradna soba št. 128) komisijonalno odprle dne 20. novembra 1913 ob desetih 15 min. dopoldne. Ponudniki ali njih pooblaščenici so opravičeni, prisostvovati pri otvoritveni razpravi.

3.) Odločbo o svoji ponudbi dobi vsak ponudnik od c. kr. domobranskega ministrstva samo pismeno, kakor je upati, do 15. januarja 1914; vprašanja pred to pismeno odločitvijo so nedovoljena in se nanje ne ozira.

4.) Sklenitev pogodbe se posvedoči s pismenim odlokom ad točka 3, s katerim se ponudbenik obvešča, da je njegova ponudba sprejeta.

Prava pogodbeni listina se napravi samo na izrecno zahtevo dobavitelja.

5.) Podjetnikom je dano na prosto, da ponujajo samo na posamezne vrste in pri vsaki vrsti na manjšo množino (število itd.), kakor je razpisana.

Ponudbe ki obsegajo samo navedbo za komad (garnitura itd.) in ne izrecno tudi množino (število kosov itd.) katero ponudnik lahko dobavi, ozir. dobavi hoče, ne pridejo v poštev.

Domobransko ministrstvo si pridržuje pravico, da sprejme ponudbo samo glede posameznih in več ponudnih vrst ali glede kake delne količine.

6.) Nastavljenje cen je pripuščeno ponudnikom; pri označenju ponudnih topničarskih materialnih vrst se je treba natanko držati navadnega imenovanja (nomenklatura) in navesti tudi zaporedno in številko kategorije.

Prvo polovico dobavne množine vsake vrste je dobaviti najkasneje do 15. maja 1914, drugo polovico pa najkasneje do konca julija 1914 pri domobranskem opremljenem zavodu na Dunaju, X. okraj Arsenalstrasse 5 (poleg domobranske zaloge orožja); tozadevno se je vselej sporazumeti z domobranskim opremljenim zavodom.

7.) Med letom 1914 domobranska uprava lahko zahteva za 10 odstotkov višjo porebščino, ki jo v slučaju mobilizacije poviša na 50 procentov. Tako večjo potrebnost je dobaviti dva meseca po pozivu po ravnotistih cenah.

8.) Vse predmete je na stroške podjetnika dobaviti pri domobranskem opremljenem zavodu na Dunaju.

9.) Ponudniki morajo — izvzemši tiste, ki so že položili kavcijo v predpisani višini — položiti vadij oziroma kavcijo v visokosti 5 odstotkov ponudene skupne cene oferiranih predmetov.

Vadijev ni pošiljati na domobransko ministrstvo, nego načeloma jih je položiti pri c. kr. nižjeavstrijski deželni glavni blagajnici na Dunaju.

Garancijska pisma, kakor tudi izjava, ki se da pri položitvi rentnih knjižic c. kr. poštne hranilnice, pa je priložiti ponudbi.

Na Dunaju, oktobra 1913.

V kolikor ta skupna cena ne presega 2000 kron in pri obrtnih zadrugah ali pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah 5000 kron, odpade polaganje vadija oziroma kavcije.

Glede načina in polaganja kavcije veljajo zadevna določila § 21. o vadiju, odredba skupnega ministrstva od 3. aprila 1909 glede na oddajo državnih dobav in del (drž. zak. XXXII. kos iz l. 1909) in navodilo za stavljenje ponudb zvezka pogojev, odobreno z razpisom c. kr. ministrstva za domobranstvo, departement XII, št. 2791 iz l. 1911.

10.) Dobava se odda samo takim ponudnikom, ki stanujejo v v državnem zboru zastopanih kraljestvih in deželah, in ki ponudene predmete ravnotom izdelujejo (konfekcionirajo) v lastnih tvornicah (delavnicah).

11.) Ponudniki potrebujejo **nepogojno** te-le, leta 1911 nanovo založene pripomočke:

a) „Zvezek pogojev“ glede dobave storjenih oblačilnih predmetov in opremljenih vrst za c. kr. domobranstvo in c. kr. črno vojsko;

b) „Navodilo za stavljenje ponudbe“.

c) Uradno tiskovino za ponudbo.

Razen tega se priporočajo:

d) „Navodilo za sestavljanje jamstvene listine“.

e) „Navodilo za sestavo izjave pri položbi rentnih knjižic c. kr. poštnohranilničnega urada“;

f) „Dopolnjujoča določila glede preskrbitve vadijev in kavcij s hranilničnimi vložnimi knjižicami, rentnimi knjižicami c. kr. poštnohranilničnega urada in menicami.“

Ti pripomočki se lahko kupijo **samo** pri založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju I. Seilerstätte 24; razgrnjeni so pa tudi pri intendancah domobranskih teritorialnih poveljstev in pri vseh avstrijskih trgovskih in obrtniških zbornicah.

12.) Vzorci artilerijskih materialnih vrst, ki jih je dobaviti ter prevzemni predpisi in opisi so razpoloženi samo v c. kr. domobranskem opremljenem zavodu.

Vrste, ki jih je dobaviti, morajo v vsakem oziru odgovarjati vzorcem ter prevzemnim določilom službenih knjižic G-51, G-58, G-60, G-63 in G-65 — ki se ravnotako lahko ogledajo pri domobranskem opremljenem zavodu — ustrezati v vsakem oziru in morajo ponudniki pred stavljenju ponudb tembolj ogledati te primocke, ker morajo v ponudbi potrditi, da jih poznajo. V kolikor se vzorci pri domobranskem opremljenem zavodu ali pri c. in kr. artilerijski opremlni zalogi proti plačilu za to določene normalne cene tudi lahko kupijo, je vprašati pri imenovanih zavodih. Tamkaj se tudi lahko popisi po dopustnosti zaloge izposodijo.

13.) Plačilo dobavljenih vrst se izvrši na podlagi domobranskega opremljenega zavoda v dveh izvodih predloženih dobavnih listov od tukaj potom c. kr. poštnohranilničnega urada na Dunaju, pri čemer se odtegne po skali II. in III. odpadajoča kolkovina.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne **BLUZE** Moderne

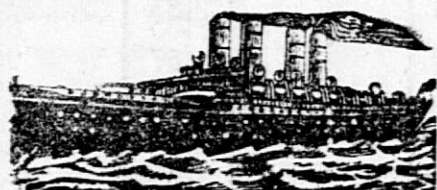
KOSTUME, KRASNE PLAŠČE, NOČNE HALJE, KRILA. JOPICE, ZIMSKE PLAŠČE, BOE IN MUFE, PERILO.

Otroške oblekice in plašče za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Pannonia iz Trsta dne 26. oktobra 1913.
Carpathia iz Trsta dne 5. novembra 1913.
Ivernia iz Trsta dne 16. novembra 1913.

Iz Liverpoola:

Lusitania dne 25. oktobra, 22. novembra in 13. decembra 1913.

Caronia dne 1. nov. in 29. novembra 1913.
Mauretania dne 8. nov. in 6. decembra 1913.
Carmania dne 15. nov. in 27. decembra 1913.
Lusitania dne 22. nov. in 13. decembra 1913.
Campania dne 20. decembra 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odisek, Ljubljana, Slomškova ul. 25
Dunaj I., Kärntnerring 4, Trst, Via Ghenga 8,
pri vseh agenturah v deželnih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agenturah in agentih Dalmatie. — Cene: III. razred Trst-New York: za v Kanado potujoče K 120 za prostor, za v Združene države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Več tisoč pletenih jopic v vseh barvah, posebno sivih poprej K 16— sedaj K 8—;

moških klobukov vsakovrstnih fazon poprej K 6— sedaj K 3—;

Več tisoč klobukov za dečke poprej K 4— sedaj K 2—;

klobukov za otroke poprej K 2— sedaj K 1—.

Napvečja izbira dežnih plaščev za dame in gospode poprej K 20—, 30— sedaj K 14—

Radi ogromne zaloge zimske konfekcije oddajam blago za polovično ceno

Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.